

U S T A W A

z dnia

Kodeks pracy operacyjnej

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. § 1. Kodeks określa zasady i warunki prowadzenia pracy operacyjnej, służby właściwe do jej prowadzenia, sposób jej dokumentowania oraz organy państwowe uprawnione do kontroli pracy operacyjnej.

§ 2. Kodeks określa:

- 1) zasady pracy operacyjnej;
- 2) środki pracy operacyjnej;
- 3) metody pracy operacyjnej;
- 4) formy pracy operacyjnej;
- 5) dokumentację operacyjną;
- 6) sposób i tryb prowadzenia pracy operacyjnej;
- 7) ewidencję i koordynację pracy operacyjnej;
- 8) gwarancje praw obywatelskich;
- 9) nadzór nad służbami i sprawowanie kontroli nad prowadzeniem pracy operacyjnej;
- 10) zakres prowadzenia pracy operacyjnej w czasie wojny.

Art. 2. § 1. Pracę operacyjną prowadzą służby:

- 1) o charakterze specjalnym, posiadające w zakresie swoich zadań działania o charakterze wywiadowczym lub kontrwywiadowczym, zapewniające wewnętrzne i zewnętrzne bezpieczeństwo państwa:
 - a) Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego – na zasadach określonych w ustawie z dnia 24 maja 2002 r. o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu (Dz. U. z 2022 r. poz. 557, 1488 oraz 2185),
 - b) Agencja Wywiadu – na zasadach określonych w ustawie z dnia 24 maja 2002 r. o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu (Dz. U. z 2022 r. poz. 557, 1488 oraz 2185),
 - c) Służba Kontrwywiadu Wojskowego – na zasadach określonych w ustawie z dnia 9 czerwca 2006 r. o Służbie Kontrwywiadu Wojskowego oraz Służbie Wywiadu Wojskowego (Dz. U. z 2022 r. poz. 502 i 655),
 - d) Służba Wywiadu Wojskowego – na zasadach określonych w ustawie z dnia 9 czerwca 2006 r. o Służbie Kontrwywiadu Wojskowego oraz Służbie Wywiadu Wojskowego (Dz. U. z 2022 r. poz. 502 i 655);

- 2) o charakterze policyjnym, odpowiedzialne za zapewnienie bezpieczeństwa publicznego, ochronę granicy państwowej, porządek i dyscyplinę wojskową, zwalczanie przestępczości finansowej i korupcyjnej oraz ochronę osób i obiektów istotnych dla funkcjonowania państwa:
- a) Policja – na zasadach określonych w ustawie z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2021 r. poz. 1882, 2333, 2447, 2448 oraz z 2022 r. poz. 655, 1115, 1488 i 1855),
 - b) Straż Graniczna – na zasadach określonych w ustawie z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej (Dz. U. z 2022 r. poz. 1061, 1115 i 1855),
 - c) Żandarmeria Wojskowa – na zasadach określonych w ustawie z dnia 24 sierpnia 2001 r. o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1214 oraz z 2022 r. poz. 655 i 1488),
 - d) Krajowa Administracja Skarbowa – na zasadach określonych w ustawie z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz. U. z 2022 r. poz. 813, 835, 1079, 1301, 1488, 1713, 1730, 1933 i 2015),
 - e) Centralne Biuro Antykorupcyjne – na zasadach określonych w ustawie z dnia 9 czerwca 2006 r. o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 1900),
 - f) Służba Ochrony Państwa – na zasadach określonych w ustawie z dnia 8 grudnia 2017 r. o Służbie Ochrony Państwa (Dz. U. z 2021 r. poz. 575, 1728, 2333 oraz z 2022 r. poz. 655 i 1115)

– zwane dalej odpowiednio „służbami” lub „służbą”.

§ 2. Ilekroć w Kodeksie jest mowa o:

- 1) szefie służby – należy przez to rozumieć osobę kierującą służbą wymienioną w § 1;
- 2) organie służby – należy przez to rozumieć szefa służby lub osobę kierującą jednostką organizacyjną bądź terytorialną danej służby uprawnioną do występowania z wnioskami do prokuratora i sądu o zastosowanie metod pracy operacyjnej wymienionych w art. 14 § 19-25 oraz udostępnienie danych, o których mowa w art. 14 § 10;
- 3) przedstawicieli organu służby – należy przez to rozumieć funkcjonariusza, żołnierza lub pracownika służby upoważnionego przez organ służby do wykonania określonych czynności.

Art. 3. § 1. Praca operacyjna to zespół czynności lub przedsięwzięć, jawnych i niejawnych, prowadzonych przez uprawnione organy w ściśle określonym celu, z zastosowaniem metod, z wykorzystaniem środków, w ramach form i z zachowaniem zasad określonych w niniejszym kodeksie.

§ 2. Praca operacyjna w szczególności jest prowadzona z wykorzystaniem niejawnej pomocy osób oraz niejawnych: funduszy, ewidencji, zbiorów danych i archiwów.

§ 3. Praca operacyjna jest finansowana z budżetu państwa, chyba, że Kodeks stanowi inaczej.

Art. 4. Celem pracy operacyjnej jest:

- 1) rozpoznanie, zapobieganie i wykrywanie przestępstw;

- 2) rozpoznawanie, zapobieganie i zwalczanie zagrożeń naruszających porządek publiczny, bezpieczeństwo osób, bezpieczeństwo państwa oraz jego porządek konstytucyjny;
- 3) poszukiwanie osób ukrywających się przed organami ścigania lub wymiarem sprawiedliwości oraz osób zaginionych, jeżeli zachodzi uzasadnione podejrzenie, że ich zaginięcie jest wynikiem przestępstwa, a także poszukiwanie rzeczy utraconych w wyniku przestępstwa lub mających związek z przestępstwem;
- 4) ustalanie tożsamości osób i zwłok, w przypadku uzasadnionego podejrzenia przestępczego działania;
- 5) uzyskiwanie, analizowanie, przetwarzanie i przekazywanie właściwym organom informacji mogących mieć istotne znaczenie dla porządku publicznego, bezpieczeństwa państwa oraz jego porządku konstytucyjnego;
- 6) ochrona informacji niejawnych.

Art. 5. § 1. Pracę operacyjną można prowadzić przed wszczęciem postępowania przygotowawczego, w czasie jego trwania i po jego zakończeniu.

§ 2. Organ prowadzący postępowanie karne może zarządzić przeprowadzenie czynności lub przedsięwzięć operacyjnych w celu wykrycia sprawcy przestępstwa i uzyskania dowodów jego winy lub zapobieżenia popełnienia przestępstwa.

§ 3. Zarządzenie, o którym mowa w § 2, jest wydawane w trybie i na zasadach określonych przepisami kodeksu postępowania karnego, po uprzednim ustaleniu jego zakresu z właściwą służbą.

Rozdział 2

Zasady pracy operacyjnej

Art. 6. Praca operacyjna jest prowadzona z zachowaniem zasad:

- 1) praworządności – ścisłego przestrzegania przepisów Konstytucji, ustaw i innych aktów normatywnych;
- 2) obiektywizmu – zbierania informacji świadczących zarówno na korzyść, jak i na niekorzyść osób, wobec których są podejmowane czynności operacyjne;
- 3) tajności – ochrony informacji związanych z wykonywaną pracą operacyjną przed nieuprawnionym dostępem;
- 4) efektywności – przydatności i skuteczności wykonywanych czynności operacyjnych w odniesieniu do założonych celów;
- 5) proporcjonalności – osiągania założonych celów przy użyciu metod współmiernych do istniejącej sytuacji;
- 6) ekonomiki – racjonalnego wykorzystania posiadanych środków;
- 7) dokumentowania – utrwalania w formie pisemnej, graficznej, fotograficznej lub elektronicznej wszystkich wykonywanych czynności oraz uzyskanych w ich wyniku informacji;
- 8) planowości – organizowania i prowadzenia czynności w sposób przemyślany i przygotowany w oparciu o wcześniejszą analizę sytuacji;

- 9) systematyki – prowadzenia czynności w ramach form oraz przy użyciu środków i z zastosowaniem metod przewidzianych w niniejszym kodeksie, w sposób uporządkowany i z zachowaniem należytej staranności.

Art. 7. Służby wykonujące pracę operacyjną obowiązują przestrzeganie zasad:

- 1) ochrony prawnej – w odniesieniu do osób wykonujących czynności operacyjne oraz osób udzielających im pomocy, szczególnie w sposób niejawnny;
- 2) odpowiedzialności karnej i cywilnoprawnej – w odniesieniu do błędów popełnionych przez funkcjonariuszy, żołnierzy i pracowników wykonujących lub nadzorujących czynności operacyjne;
- 3) ciągłości instytucjonalnej – w odniesieniu do obowiązku kontynuowania przyjętych zobowiązań, w tym w przypadku likwidacji lub reorganizacji służb.

Art. 8. Zasady pracy operacyjnej obowiązują również w cyberprzestrzeni i każdym innym środowisku wirtualnym.

Rozdział 3

Środki pracy operacyjnej

Art. 9. § 1. Pracę operacyjną mogą wykonywać wyłącznie przeszkoleni funkcjonariusze, żołnierze i pracownicy, którzy posiadają w tym zakresie licencję przyznaną przez szefa służby.

§ 2. Licencja upoważnia odpowiednio do prowadzenia:

- 1) wsparcia operacyjnego – polegającego na dokonywaniu ustaleń operacyjnych, w tym odbiorze informacji i materiałów od ekspertów i osób stanowiących kontakty służbowe;
- 2) rozmów operacyjnych;
- 3) wsparcia technicznego – polegającego na obserwacji osób i obiektów oraz instalacji i obsłudze urządzeń techniki specjalnej;
- 4) rozmów werbunkowych i współdziałania z osobami niejawnie udzielającymi pomocy;
- 5) działań pod przykryciem – polegających na wykonywaniu złożonych czynności i przedsięwzięć operacyjnych przez osoby występujące pod legendą ukrywającą ich związki ze służbami i wykorzystujące dokumenty uniemożliwiające ustalenie ich rzeczywistej tożsamości.

§ 3. Przyznanie licencji jest poprzedzone odbyciem przez funkcjonariusza, żołnierza lub pracownika szkolenia.

§ 4. Szefowie służb określają, w drodze zarządzeń, odpowiednio do ich właściwości:

- 1) szczegółową tematykę szkolenia;
- 2) program szkolenia uwzględniający w odpowiednich proporcjach jego podział na zajęcia teoretyczne oraz praktyczne;
- 3) czas trwania szkolenia z uwzględnieniem przepisu § 2;
- 4) wzory licencji.

Art. 10. Środkami pracy operacyjnej są:

- 1) fundusz operacyjny, o którym mowa w art. 12;
- 2) środki osobowe:

- a) osoby niejawnie udzielające pomocy;
 - b) eksperci – osoby posiadające specjalistyczną wiedzę lub umiejętności w danej dziedzinie, sporządzające opinie lub analizy na potrzeby pracy operacyjnej bądź uczestniczące w szkoleniach odbywanych przez funkcjonariuszy, żołnierzy lub pracowników,
 - c) kontakty służbowe – osoby, które posiadają przydatne dla pracy operacyjnej informacje z racji wykonywanego zawodu, zajmowanego stanowiska lub pełnionej funkcji;
- 3) środki techniczne:
- a) urządzenia techniki specjalnej,
 - b) systemy teleinformatyczne,
 - c) oprogramowanie komputerowe,
 - d) pojazdy;
- 4) dokumenty legalizacyjne – dokumenty publiczne w rozumieniu ustawy z dnia 22 listopada 2018 r. o dokumentach publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1394 i 1415) lub inne dokumenty, w tym środki identyfikacji elektronicznej, które uniemożliwiają ustalenie danych identyfikujących osoby wymienione w art. 8 § 1 i pkt 2 lit. a oraz środków, którymi posługują się przy wykonywaniu czynności operacyjnych, przy czym dane zawarte w tych dokumentach określa się jako dane legalizacyjne;
- 5) środki obiektowe – nieruchomości wykorzystywane w związku z realizacją czynności operacyjnych, w tym lokale mieszkalne i użytkowe.

Art. 11. Szefowie poszczególnych służb, każdy w zakresie swojej właściwości, określą w drodze zarządzeń szczegółowy tryb organizacji i wykorzystywania środków obiektowych, o których mowa w art. 10 pkt 5, a także sposób przechowywania dokumentów dotyczących ich funkcjonowania, z zachowaniem przepisów o ochronie informacji niejawnych.

Art. 12. § 1. Koszty realizacji zadań służb, w zakresie których – ze względu na wyłączenie ich jawności – nie mogą być stosowane przepisy ustawy o finansach publicznych, rachunkowości i zamówieniach publicznych, są finansowane z utworzonego na ten cel funduszu operacyjnego.

§ 2. Szefowie poszczególnych służb, każdy w zakresie swojej właściwości, określą w drodze zarządzeń szczegółowe zasady tworzenia funduszu operacyjnego i gospodarowania tym funduszem, z zachowaniem przepisów o ochronie informacji niejawnych.

Art. 13. Systemy teleinformatyczne wykorzystywane w pracy operacyjnej, nie podlegające obowiązkowi akredytacji na podstawie art. 51 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 742 oraz z 2022 r. poz. 655 i 1933), przed rozpoczęciem eksploatacji podlegają wewnętrznym badaniom i ocenie bezpieczeństwa.

Rozdział 4

Metody pracy operacyjnej

Art. 14. Metodami pracy operacyjnej są:

- 1) analiza operacyjna – to poszukiwanie i identyfikacja relacji i powiązań między informacjami dotyczącymi rozpoznawanych osób lub zagadnień, pod kątem

- formułowania wniosków, w tym planowania dalszych działań, służących osiągnięciu zamierzonego celu;
- 2) rozmowa operacyjna – to zaplanowana i posiadająca precyzyjnie określony cel czynność jednostkowa, prowadzona przez funkcjonariusza, żołnierza lub pracownika jako przedstawiciela służby lub pod wcześniej przygotowaną legendą;
 - 3) wywiad operacyjny – to zbieranie informacji przez prowadzenie odpowiednio ukierunkowanych, planowanych rozmów lub innych nieskomplikowanych czynności rozpoznawczych;
 - 4) współdziałanie z osobami udzielającymi pomocy – na zasadach określonych w art. 16 – art. 18;
 - 5) przedsięwzięcie werbunkowe – to zespół czynności operacyjnych, z wykorzystaniem innych metod pracy operacyjnej, których celem jest wypracowanie sytuacji, a następnie skuteczne pozyskanie osoby niejawnie udzielającej pomocy;
 - 6) penetracja terenu – to planowe i systematyczne sprawdzanie wyznaczonych miejsc w celu odnalezienia osób, zwłok, rzeczy lub śladów;
 - 7) zasadzka – to niejawne rozmieszczenie sił i środków w miejscu, do którego mogą przybywać osoby podejrzane lub osoby mające z nimi związek albo osoby poszukiwane, w celu ich zatrzymania lub odzyskania przedmiotów mających związek z przestępstwem;
 - 8) eksperyment – to przeprowadzenie w ściśle określonych warunkach doświadczeń lub odtwarzanie zdarzeń lub ich fragmentów w celu sprawdzenia, weryfikacji lub uzupełnienia posiadanej wiedzy;
 - 9) pułapka – to wykorzystanie specjalnie skonstruowanego urządzenia albo środków do oznaczania osób lub rzeczy, utrwalania cech identyfikacyjnych albo zatrzymania osoby;
 - 10) ustalenie danych telekomunikacyjnych, pocztowych i internetowych – na zasadach określonych w art. 19;
 - 11) obserwacja miejsc, osób i obiektów – na zasadach określonych w art. 20;
 - 12) kombinacja operacyjna – to zaplanowane i przygotowane przedsięwzięcie, realizowane przy użyciu pozostałych metod pracy operacyjnej, wykorzystujące błędne przeświadczenie osób, przeciwko którym jest skierowane, co do faktycznego znaczenia zaaranżowanych zdarzeń oraz osób w nich występujących, służące osiągnięciu założonych celów;
 - 13) legendowanie – to zespół czynności zmierzający do uwiarygodnienia osób posługujących się dokumentami i danymi legalizacyjnymi, w tym wykorzystywanych środków obiektowych, zarówno w środowisku rzeczywistym, jak i wirtualnym;
 - 14) rozpoznanie radioelektroniczne i cybernetyczne, w tym badania odporności cybernetycznej i antypodśluchowe – na zasadach określonych w odrębnych przepisach;
 - 15) przedsięwzięcie operacyjno-techniczne – to zespół czynności polegających na sprawdzeniu lub wypracowaniu możliwości instalacji środków techniki specjalnej przed zastosowaniem kontroli operacyjnej w pomieszczeniu lub pojeździe;
 - 16) legalizacja – to zespół czynności polegających na stworzeniu warunków technicznych, lokalowych i osobowych, umożliwiających wytwarzanie danych i dokumentów

legalizacyjnych, a następnie ich wydanie osobie wskazanej przez szefa uprawnionej służby;

- 17) gra operacyjna – to szczególny rodzaj długofalowej kombinacji operacyjnej polegającej na podjęciu przez funkcjonariusza, żołnierza, pracownika lub osobę niejawnie udzielającą pomocy, pozorowanej współpracy z obcą służbą specjalną lub innymi organami obcego państwa;
- 18) operacja specjalna – na zasadach określonych w art. 21;
- 19) kontrola operacyjna – na zasadach określonych w art. 22;
- 20) kontrolowana prowokacja operacyjna – na zasadach określonych w art. 23;
- 21) przesyłka niejawnie nadzorowana – na zasadach określonych w art. 24;
- 22) pozorowana działalność przestępcza – na zasadach określonych w art. 25;
- 23) niejawną ingerencja – na zasadach określonych w art. 26;
- 24) niejawnie przeszukanie – na zasadach określonych w art. 27;
- 25) ustalenie danych chronionych tajemnicą informacji finansowej – na zasadach określonych w art. 28.

Art. 15. W pracy operacyjnej stosuje się trzy kategorie metod, zależnie od stopnia ich ingerowania w prawa i wolności obywatelskie:

- 1) kategoria pierwsza obejmuje metody wymienione w art. 14 §1 - §15 – zgodę na ich realizację wydaje upoważniony kierownik jednostki lub komórki organizacyjnej danej służby;
- 2) kategoria druga obejmuje metody wymienione w art. 14 §16 - §18 – zgodę na ich realizację wydaje szef służby;
- 3) kategoria trzecia obejmuje metody wymienione w art. 14 § 19 - § 25 – zgodę na ich realizację wydaje sąd lub prokurator.

Art. 16. § 1. Służby prowadzące czynności operacyjne przy wykonywaniu swoich zadań mogą korzystać z pomocy osób fizycznych nie będących ich funkcjonariuszami, żołnierzami lub pracownikami.

§ 2. Za udzielenie pomocy osobom, o których mowa w § 1, może być przyznane wynagrodzenie wypłacone z funduszu operacyjnego.

§ 3. Zabronione jest, z zastrzeżeniem § 4, ujawnianie danych o osobie niejawnie współdziałającej ze służbą.

§ 4. Ujawnienie danych o osobie, o której mowa w § 3, może nastąpić jedynie w przypadkach określonych w art. 61 § 3 i 4.

§ 5. Podstawą do podjęcia niejawnego współdziałania służby z osobą fizyczną jest umowa pisemna lub ustna zawarta na czas określony lub nieokreślony.

Art. 17. § 1. Osobie, która podczas udzielania pomocy służbie wykonującej pracę operacyjną lub w związku z jej udzielaniem doznała uszczerbku na zdrowiu lub poniosła szkodę w mieniu, a w przypadku utraty życia przez tą osobę – członkom jej rodziny lub osobom bliskim, przysługuje odszkodowanie ze środków budżetu państwa.

§ 2. Odszkodowanie przysługuje także w przypadku publicznego ujawnienia faktu niejawnego współdziałania osoby ze służbą przez organ państwa lub jego funkcjonariusza, żołnierza bądź pracownika.

§ 3. Odszkodowanie z tytułu uszczerbku na zdrowiu przysługuje osobie, o której mowa w § 1, proporcjonalnie do stopnia tego uszczerbku i nie może przekroczyć wysokości odszkodowania z tytułu utraty życia.

§ 4. Odszkodowanie z tytułu szkody na mieniu obejmuje udokumentowaną wartość tego mienia.

§ 5. Do członków rodziny lub osób bliskich uprawnionych do odszkodowania z tytułu utraty życia przez osobę, o której mowa w § 1, zalicza się:

- 1) małżonka;
- 2) dzieci własne oraz dzieci przysposobione;
- 3) rodziców oraz osoby przysposabiające;
- 4) osobę pozostająca we wspólnym pożyciu.

§ 6. Odszkodowanie przyznaje się z urzędu lub na wniosek osoby lub osób uprawnionych.

§ 7. Organem właściwym w sprawie przyznania i wypłaty odszkodowania jest szef służby.

§ 8. Przyznanie albo odmowa przyznania odszkodowania następuje w drodze decyzji administracyjnej. Decyzja jest ostateczna.

§ 9. Od decyzji przysługuje skarga do sądu administracyjnego na zasadach i w trybie określonych w ustawie z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2023 r. poz. 259).

§ 10. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) wysokość odszkodowania z tytułu uszczerbku na zdrowiu oraz z tytułu utraty życia przez osobę, o której mowa w § 1, uwzględniając średnią wysokość odszkodowań z tego tytułu przyznanych przez organy państwa w latach 2010–2020 ze środków budżetu państwa;
- 2) tryb postępowania szefa służby w sprawach o odszkodowanie, uwzględniając konieczność sprawnego ich rozpatrywania.

Art. 18. § 1. Służby wykonujące pracę operacyjną, z zastrzeżeniem § 2, nie mogą przy wykonywaniu swoich zadań korzystać z niejawnej pomocy:

- 1) posłów i senatorów;
- 2) osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe, o których mowa w art. 2 ustawy z dnia 31 lipca 1981 r. o wynagrodzeniu osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe (Dz. U. z 2019 r. poz. 152 i 1820);
- 3) dyrektorów generalnych w ministerstwach, urzędach centralnych lub urzędach wojewódzkich;
- 4) sędziów, asesorów sądowych, prokuratorów, asesorów prokuratorskich, adwokatów i radców prawnych;
- 5) członków rady nadzorczej, członków zarządu oraz dyrektorów programów „Telewizji Polskiej – Spółka Akcyjna” i „Polskiego Radia – Spółka Akcyjna”, a także dyrektorów terenowych oddziałów „Telewizji Polskiej – Spółka Akcyjna”;

- 6) dyrektora generalnego, dyrektorów biur oraz kierowników oddziałów regionalnych „Polskiej Agencji Prasowej – Spółka Akcyjna”;
- 7) nadawców w rozumieniu art. 4 pkt 5 ustawy z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji (Dz. U. z 2020 r. poz. 805, z 2021 r. poz. 1676 oraz z 2022 r. poz. 857);
- 8) redaktorów naczelnych, dziennikarzy lub osób prowadzących działalność wydawniczą, o których mowa w ustawie z dnia 26 stycznia 1984 r. – Prawo prasowe (Dz. U. z 2018 r. poz. 1914);
- 9) rektorów;
- 10) członków Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Polskiej Komisji Akredytacyjnej i Rady Doskonałości Naukowej.

§ 2. Szefowie służb, w celu realizacji ustawowych zadań, mogą wydać zgodę na korzystanie z niejawnej pomocy osób, o których mowa w § 1 pkt 7 i 8, jeżeli jest to uzasadnione względami bezpieczeństwa państwa, po uprzednim uzyskaniu zgody Prezesa Rady Ministrów.

Art. 19. § 1. Ustalenie danych telekomunikacyjnych, pocztowych i internetowych obejmuje:

- 1) dane niestanowiące treści odpowiednio, przekazu telekomunikacyjnego, przesyłki pocztowej albo przekazu w ramach usługi świadczonej drogą elektroniczną, określone w:
 - a) art. 180c i art. 180d ustawy z dnia 16 lipca 2004 r. – Prawo telekomunikacyjne (Dz. U. z 2021 r. poz. 576), zwane dalej „danymi telekomunikacyjnymi”,
 - b) art. 82 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe (Dz. U. z 2020 r. poz. 1041 i 2320), zwane dalej „danymi pocztowymi”,
 - c) art. 18 ust. 1–5 ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną (Dz. U. z 2020 r. poz. 344), zwane dalej „danymi internetowymi”,
- 2) dane z wykazu, o którym mowa w art. 179 ust. 9 ustawy z dnia 16 lipca 2004 r. – Prawo telekomunikacyjne,
- 3) dane o których mowa w art. 161 ustawy z dnia 16 lipca 2004 r. – Prawo telekomunikacyjne,
- 4) numer zakończenia sieci oraz siedzibę lub miejsce wykonywania działalności gospodarczej, firmę lub nazwę i formę organizacyjną użytkownika – w przypadku użytkownika, który nie jest osobą fizyczną;
- 5) nazwę miejscowości oraz ulicy, przy której znajduje się zakończenie sieci, udostępnione użytkownikowi – w przypadku stacjonarnej publicznej sieci telekomunikacyjnej.

§ 2. Dane, o których mowa w § 1, mogą być przetwarzane bez wiedzy i zgody osoby, której dotyczy.

§ 3. Przedsiębiorca telekomunikacyjny, operator pocztowy lub usługodawca świadczący usługi drogą elektroniczną udostępnia nieodpłatnie dane, o których mowa w § 1:

- 1) na pisemny wniosek organu służby;
- 2) na ustne żądanie przedstawiciela organu służby posiadającego pisemne upoważnienie;
- 3) za pośrednictwem sieci telekomunikacyjnej przedstawicielowi organu służby.

§ 4. W przypadku, o którym mowa w § 2 pkt 3, udostępnianie danych odbywa się bez udziału pracowników przedsiębiorcy telekomunikacyjnego, operatora pocztowego lub

usługodawcy świadczącego usługi drogą elektroniczną lub przy niezbędnym ich współudziale, jeżeli możliwość taką przewiduje porozumienie zawarte pomiędzy organem służby a tym podmiotem.

§ 5. Udostępnienie danych może nastąpić za pośrednictwem sieci telekomunikacyjnej, jeżeli sieć ta zapewnia:

- 1) możliwość ustalenia funkcjonariusza, żołnierza lub pracownika uzyskującego te dane, ich rodzaju oraz czasu, w którym zostały uzyskane,
- 2) zabezpieczenie techniczne i organizacyjne uniemożliwiające osobie nieuprawnionej dostęp do uzyskiwanych danych.

§ 6. Organ służby prowadzi rejestr wystąpień o uzyskanie danych telekomunikacyjnych, pocztowych i internetowych zawierający informacje identyfikujące jednostkę organizacyjną i funkcjonariusza, żołnierza lub pracownika uzyskującego te dane, ich rodzaj, cel uzyskania oraz czas, w którym zostały uzyskane. Rejestr prowadzi się w formie elektronicznej, z zachowaniem przepisów o ochronie informacji niejawnych.

§ 7. Zadania przy realizacji których można występować o dane oraz prokuratora i sąd właściwy do nadzoru i kontroli ich uzyskiwania i wykorzystania określają ustawy wymienione w art. 2 § 1.

§ 8. Dane, które mają znaczenie dla postępowania karnego, organ służby przekazuje prokuratorowi, który podejmuje decyzję o zakresie i sposobie ich wykorzystania.

§ 9. Dane, które nie mają znaczenia dla postępowania karnego, podlegają niezwłocznemu, komisijnemu i protokolarnemu zniszczeniu.

§ 10. Organ służby przekazuje, z zachowaniem przepisów o ochronie informacji niejawnych, sądowi, o którym mowa w § 7, w okresach półrocznych, sprawozdanie obejmujące:

- 1) liczbę przypadków pozyskania w okresie sprawozdawczym danych telekomunikacyjnych, pocztowych lub internetowych oraz rodzaj tych danych;
- 2) kwalifikacje prawne czynów, w związku z zaistnieniem których wystąpiono o dane telekomunikacyjne, pocztowe lub internetowe.

§ 11. W ramach kontroli, o której mowa w § 7, sąd może zapoznać się z materiałami uzasadniającymi udostępnienie organowi służby danych telekomunikacyjnych, pocztowych lub internetowych.

§ 12. Sąd informuje organ służby o wyniku kontroli w terminie 30 dni od jej zakończenia.

§ 13. Kontroli nie podlega uzyskiwanie danych na podstawie § 1 pkt 2-5.

Art. 20. § 1. Obserwacja miejsc, osób i obiektów może być prowadzona z wykorzystaniem:

- 1) urządzeń do rejestracji dźwięku i obrazu w przestrzeni publicznej;
- 2) urządzeń techniki specjalnej oraz systemów do lokalizacji obiektów, w tym pojazdów i telekomunikacyjnych urządzeń końcowych.

§ 2. Instalacja urządzeń nie może wiązać się z naruszeniem miru domowego, poprzez wejście do pomieszczeń, środków transportu lub miejsc innych niż przestrzeń publiczna.

Art. 21. § 1. Operacja specjalna to szczególnie rodzaj kombinacji operacyjnej charakteryzujący się udziałem w niej osoby posiadającej licencję, o której mowa art. 9 § 2 pkt 5,

której celem jest w szczególności skuteczna realizacja metod wymienionych w art. 14 pkt 20 - 22.

§ 2. Realizując czynności w ramach operacji specjalnej, osoba posiadającą licencję, o której mowa art. 9 § 2 pkt 5, nie może prowokować osób trzecich do popełniania czynów przestępnych, rozumianych jako wywieranie niedozwolonego nacisku, aktywnego zachęcania, podżegania do popełnienia czynu przestępnego z ograniczeniem wolności wyboru osoby prowokowanej.

§ 3. Udział osoby posiadającej licencję, o której mowa art. 9 § 2 pkt 5 w czynnościach procesowych jest możliwy jedynie przy zachowaniu warunków uniemożliwiających jego identyfikację.

§ 4. Szefowie służb określają, w drodze zarządzeń, sposób prowadzenia i dokumentowania operacji specjalnych.

Art. 22. § 1. Kontrola operacyjna prowadzona jest niejawnie, w określonym czasie i polega na:

- 1) uzyskiwaniu i utrwalaniu treści rozmów prowadzonych przy użyciu środków technicznych, w tym za pomocą sieci telekomunikacyjnych;
- 2) uzyskiwaniu i utrwalaniu obrazu lub dźwięku osób z pomieszczeń, środków transportu lub miejsc innych niż miejsca publiczne;
- 3) uzyskiwaniu i utrwalaniu treści korespondencji, w tym korespondencji prowadzonej za pomocą środków komunikacji elektronicznej;
- 4) uzyskiwaniu dostępu i kontroli zawartości przesyłek.

§ 2. Kontrolę operacyjną zarządza sąd w drodze postanowienia wraz z uzasadnieniem, na pisemny wniosek organu służby, złożony po uzyskaniu pisemnej zgody prokuratora – gdy inne środki okazały się bezskuteczne albo będą nieprzydatne.

§ 3. Cele stosowania kontroli operacyjnej oraz organ służby, prokuratora i sąd właściwy w sprawach stosowania kontroli operacyjnej określają odpowiednio ustawy wymienione w art. 2 § 1.

§ 4. W przypadkach niecierpiących zwłoki, jeżeli mogłoby to spowodować utratę informacji lub zatarcie albo zniszczenie dowodów przestępstwa, organ służby może zarządzić, po uzyskaniu pisemnej zgody prokuratora, kontrolę operacyjną, zwracając się jednocześnie do sądu z wnioskiem o wydanie postanowienia w tej sprawie. W razie nieudzielenia przez sąd zgody w terminie 5 dni od dnia zarządzenia kontroli operacyjnej organ służby wstrzymuje kontrolę operacyjną oraz poleca protokolarne, komisyjne zniszczenie materiałów zgromadzonych podczas jej stosowania.

§ 5. Wniosek organu służby powinien zawierać:

- 1) numer śledztwa operacyjnego i jego kryptonim;
- 2) opis przestępstwa z podaniem jego kwalifikacji prawnej;
- 3) okoliczności uzasadniające potrzebę zastosowania kontroli operacyjnej, w tym stwierdzonej bezskuteczności lub nieprzydatności innych środków;
- 4) dane osoby lub inne dane pozwalające na jednoznaczne określenie podmiotu lub przedmiotu, wobec którego stosowana będzie kontrola operacyjna, ze wskazaniem miejsca lub sposobu jej stosowania;

- 5) informację czy kontrola operacyjna będzie stosowana wobec osoby podejrzanej lub oskarżonej, wraz z informacjami o toczącym się postępowaniu przygotowawczym;
- 6) cel, czas i rodzaj prowadzonej kontroli operacyjnej;
- 7) charakterystykę, w tym opis funkcjonalności, planowanego do wykorzystania środka technicznego;
- 8) w przypadku kontroli operacyjnej określonej w § 1 pkt 2, informację, czy instalacja urządzeń techniki specjalnej będzie wymagała niejawnego wejścia do pomieszczeń lub środków transportu chronionych mirem domowym.

§ 6. Kontrolę operacyjną zarządza się na okres nie dłuższy niż 3 miesiące. Sąd może na pisemny wniosek organu służby, złożony po uzyskaniu pisemnej zgody prokuratora, na okres nie dłuższy niż kolejne 3 miesiące, wydać postanowienie o jednorazowym przedłużeniu kontroli operacyjnej, jeżeli nie ustały przyczyny zarządzenia tej kontroli.

§ 7. W uzasadnionych przypadkach, gdy podczas stosowania kontroli operacyjnej pojawią się nowe okoliczności istotne dla zapobieżenia lub wykrycia przestępstwa albo ustalenia sprawcy i uzyskania dowodów przestępstwa, sąd na pisemny wniosek organu służby, złożony po uzyskaniu pisemnej zgody prokuratora, może wydawać, również po upływie okresów, o których mowa w § 6, kolejne postanowienia o przedłużeniu kontroli operacyjnej na następujące po sobie okresy, z których żaden nie może trwać dłużej niż 12 miesięcy.

§ 8. Prokurator przed wydaniem pisemnej zgody oraz sąd przed wydaniem postanowienia o zarządzeniu lub przedłużeniu kontroli operacyjnej zapoznaje się z materiałami uzasadniającymi wniosek.

§ 9. Wnioski o kontrolę operacyjną sąd rozpoznaje jednoosobowo, przy czym czynności sądu związane z rozpoznawaniem tych wniosków powinny być realizowane w warunkach przewidzianych dla przekazywania, przechowywania i udostępniania informacji niejawnych oraz z odpowiednim zastosowaniem przepisów wydanych na podstawie art. 181 § 2 Kodeksu postępowania karnego. W posiedzeniu sądu może wziąć udział wyłącznie prokurator i przedstawiciel organu służby.

§ 10. Na postanowienia sądu, o których mowa w:

- 1) § 2, 4, 6 i 7 – przysługuje zażalenie organu służby;
- 2) § 4 – przysługuje zażalenie prokuratora.

Do zażalenia stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania karnego.

§ 11. Przedsiębiorca telekomunikacyjny, operator pocztowy oraz usługodawca świadczący usługi drogą elektroniczną są obowiązani do zapewnienia na własny koszt warunków technicznych i organizacyjnych umożliwiających prowadzenie przez organ służby kontroli operacyjnej.

§ 12. Usługodawca świadczący usługi drogą elektroniczną będący mikroprzedsiębiorcą lub małym przedsiębiorcą w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2023 r. poz. 221) zapewnia warunki techniczne i organizacyjne umożliwiające prowadzenie przez organ służby kontroli operacyjnej stosownie do posiadanej infrastruktury.

§ 13. Kontrola operacyjna powinna być zakończona niezwłocznie po ustaniu przyczyn jej zarządzenia, najpóźniej jednak z upływem okresu, na który została wprowadzona.

§ 14. Organ służby informuje prokuratora o wynikach kontroli operacyjnej po jej zakończeniu, a na jego żądanie również o przebiegu tej kontroli, przedstawiając zebrane w jej toku materiały.

§ 15. W przypadku uzyskania dowodów pozwalających na wszczęcie postępowania karnego lub mających znaczenie dla toczącego się postępowania karnego organ służby przekazuje prokuratorowi wszystkie materiały zgromadzone podczas stosowania kontroli operacyjnej. W postępowaniu przed sądem, w odniesieniu do tych materiałów, stosuje się odpowiednio art. 393 § 1 zdanie pierwsze Kodeksu postępowania karnego.

§ 16. Wykorzystanie dowodu uzyskanego podczas stosowania kontroli operacyjnej jest dopuszczalne wyłącznie w postępowaniu karnym w sprawie o przestępstwo lub przestępstwo skarbowe, w stosunku do którego jest dopuszczalne stosowanie takiej kontroli przez jakikolwiek uprawniony podmiot.

§ 17. Jeżeli w wyniku stosowania kontroli operacyjnej uzyskano dowód popełnienia przestępstwa lub przestępstwa skarbowego, w stosunku do którego można zarządzić kontrolę operacyjną, popełnionego przez osobę, wobec której była stosowana kontrola operacyjna, innego niż objęte zarządzeniem kontroli operacyjnej, albo popełnionego przez inną osobę, o zgodzie na jego wykorzystanie w postępowaniu karnym na wniosek prokuratora orzeka postanowieniem sąd, który zarządził kontrolę operacyjną albo wyraził na nią zgodę w trybie określonym w § 4.

§ 18. Wniosek, o którym mowa w § 17, prokurator kieruje do sądu nie później niż w ciągu miesiąca od dnia otrzymania materiałów zgromadzonych podczas stosowania kontroli operacyjnej, przekazanych mu przez organ służby niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 2 miesięcy od dnia zakończenia tej kontroli.

§ 19. Sąd wydaje postanowienie, o którym mowa w § 17, w terminie 14 dni od dnia złożenia wniosku przez prokuratora.

§ 20. O zachowaniu materiałów z kontroli operacyjnej, które są istotne dla bezpieczeństwa państwa, orzeka sąd na pisemny wniosek organu służby złożony po uzyskaniu pisemnej zgody prokuratora. Sąd przed wydaniem postanowienia zapoznaje się z materiałami uzasadniającymi wniosek, w szczególności z materiałami zgromadzonymi podczas stosowania kontroli operacyjnej, której wniosek dotyczy.

§ 21. Przed wydaniem pisemnej zgody, o której mowa w § 20, prokurator zapoznaje się z materiałami uzasadniającymi wniosek.

§ 22. W przypadku, gdy materiały, o których mowa w § 21:

- 1) zawierają informacje, o których mowa w art. 178 Kodeksu postępowania karnego, organ służby zarządza ich niezwłoczne, komisyjne i protokolarne zniszczenie;
- 2) mogą zawierać informacje, o których mowa w art. 178a i art. 180 § 3 Kodeksu postępowania karnego, z wyłączeniem informacji o przestępstwach, o których mowa w art. 240 § 1 Kodeksu karnego, albo informacje stanowiące tajemnice związane z wykonywaniem zawodu lub funkcji, o których mowa w art. 180 § 2 Kodeksu postępowania karnego, organ służby przekazuje te materiały prokuratorowi.

§ 23. W przypadku, o którym mowa w § 22 pkt 2, prokurator niezwłocznie po otrzymaniu materiałów kieruje je do sądu, który zarządził kontrolę operacyjną albo wyraził na nią zgodę w trybie określonym w § 4, wraz z wnioskiem o:

- 1) stwierdzenie, które z przekazanych materiałów zawierają informacje, o których mowa w § 22 pkt 2;
- 2) dopuszczenie do wykorzystania w postępowaniu karnym materiałów zawierających informacje stanowiące tajemnice związane z wykonywaniem zawodu lub funkcji, o których mowa w art. 180 § 2 Kodeksu postępowania karnego, nieobjęte zakazami określonymi w art. 178a i art. 180 § 3 Kodeksu postępowania karnego z wyłączeniem informacji o przestępstwach, o których mowa w art. 240 § 1 Kodeksu karnego.

§ 24. Sąd, niezwłocznie po złożeniu wniosku przez prokuratora, wydaje postanowienie o dopuszczeniu do wykorzystania w postępowaniu karnym materiałów, o których mowa w § 23 pkt 2, gdy jest to niezbędne dla dobra wymiaru sprawiedliwości, a okoliczność nie może być ustalona na podstawie innego dowodu, a także zarządza niezwłoczne zniszczenie materiałów, których wykorzystanie w postępowaniu karnym jest niedopuszczalne.

§ 25. Na postanowienie sądu w przedmiocie dopuszczenia do wykorzystania w postępowaniu karnym materiałów, o których mowa w § 23 pkt 2, prokuratorowi przysługuje zażalenie. Do zażalenia stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania karnego.

§ 26. Organ służby jest obowiązany do wykonania zarządzenia sądu o niezwłocznym, komisyjnym i protokolarnym zniszczeniu materiałów, których wykorzystanie w postępowaniu karnym jest niedopuszczalne. Organ służby niezwłocznie informuje prokuratora o zniszczeniu tych materiałów.

§ 27. Zgromadzone podczas stosowania kontroli operacyjnej materiały, które nie są istotne dla bezpieczeństwa państwa lub nie stanowią informacji potwierdzających zaistnienie przestępstwa, podlegają niezwłocznemu, protokolarnemu, komisyjnemu zniszczeniu. Zniszczenie materiałów zarządza organ służby.

§ 28. O wydaniu i wykonaniu zarządzenia dotyczącego zniszczenia materiałów, o których mowa w § 27, organ służby niezwłocznie informuje prokuratora.

§ 29. Sąd, prokurator oraz organ służby, o których mowa w § 3, prowadzą w formie elektronicznej rejestry postanowień, pisemnych zgód, zarządzeń i wniosków dotyczących kontroli operacyjnej.

§ 30. Organ służby prowadzi w formie elektronicznej odrębne rejestry wniosków do sądu o zezwolenie na zachowanie materiałów zgromadzonych podczas stosowania kontroli operacyjnej istotnych dla bezpieczeństwa państwa, zarządzeń o zniszczeniu materiałów zgromadzonych podczas stosowania kontroli operacyjnej oraz zawiadomień prokuratora o wydaniu przez organ służby i wykonaniu zarządzenia o zniszczeniu materiałów z kontroli operacyjnej.

§ 31. Po wszczęciu postępowania przygotowawczego wobec osoby objętej kontrolą operacyjną, po upływie zarządzonego okresu jej stosowania, przedłużenie czynności kontrolnych odbywa się w trybie art. 237 § 1 Kodeksu postępowania karnego.

§ 32. Organ służby może wystąpić do sądu z wnioskiem o zarządzenie utrzymania w tajemnicy informacji o stosowaniu kontroli operacyjnej na okres nie dłuższy niż 5 lat, jeżeli ujawnienie informacji o jej stosowaniu narażałoby lub mogło narazić ważny interes publiczny oraz życie lub zdrowie osób niejawnie udzielających pomocy.

§ 33. Osoba, wobec której kontrola operacyjna była stosowana nie jest informowana o tym fakcie, także po jej zakończeniu, z zastrzeżeniem § 34, jeżeli czynności prowadzone były w związku z rozpoznawaniem, zapobieganiem i wykrywaniem przestępstw:

- 1) przeciwko pokojowi, ludzkości oraz przestępstw wojennych określonych w rozdziale XVI ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2021 r. poz. 2345 i 2447), a także innych ustawach i umowach międzynarodowych;
- 2) przeciwko Rzeczypospolitej Polskiej określonych w rozdziale XVII ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny oraz takich czynów skierowanych przeciwko państwom obcym, które zapewniają wzajemność;
- 3) określonych w art. 33 ust. 1, 2 i 3 ustawy z dnia 29 listopada 2000 r. o obrocie z zagranicą towarami, technologiami i usługami o znaczeniu strategicznym dla bezpieczeństwa państwa, a także dla utrzymania międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa (Dz. U. z 2020 r. poz. 509).

§ 34. Organ służby, jeśli ujawnienie informacji o stosowaniu kontroli operacyjnej mogłoby być przydatne w działaniach prowadzonych w związku z bezpieczeństwem państwa, może wystąpić do sądu z wnioskiem o wyrażenie zgody na ujawnienie tej informacji.

§ 35. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) sposób dokumentowania kontroli operacyjnej;
- 2) sposób przekazywania wniosków służb w sprawie prowadzenia kontroli operacyjnej oraz zarządzeń sądów w tym zakresie;
- 3) sposób przechowywania, przekazywania oraz przetwarzania i niszczenia materiałów uzyskanych podczas stosowania tej kontroli;
- 4) wzory rejestrów, wniosków i zarządzeń stosowanych w zakresie kontroli operacyjnej.

W rozporządzeniu należy uwzględnić potrzeby służb wynikające ze specyfiki ich działania, jak również konieczność zapewnienia niejawnego charakteru podejmowanych czynności i uzyskanych materiałów.

Art. 23. § 1. Kontrolowana prowokacja operacyjna polega na dokonaniu w sposób niejawni nabycia, zbycia lub przejęcia przedmiotów pochodzących z przestępstwa, ulegających przypadkowi, albo których wytwarzanie, posiadanie, przewożenie lub którymi obrót są zabronione, a także przyjęciu lub wręczeniu korzyści majątkowej, w celu sprawdzenia uzyskanych wcześniej wiarygodnych informacji o przestępstwie oraz ustalenia sprawców i uzyskania dowodów przestępstwa.

§ 2. Czynności, o których mowa w § 1, mogą polegać także na złożeniu propozycji nabycia, zbycia lub przejęcia przedmiotów pochodzących z przestępstwa, ulegających przypadkowi, albo których wytwarzanie, posiadanie, przewożenie lub którymi obrót są zabronione, a także przyjęcia lub wręczenia korzyści majątkowej.

§ 3. Kontrolowaną prowokację operacyjną zarządza sąd w drodze postanowienia wraz z uzasadnieniem, na pisemny wniosek organu służby, złożony po uzyskaniu pisemnej zgody prokuratora.

§ 4. Rodzaje przestępstw oraz organ służby, prokuratora i sąd właściwy w sprawach kontrolowanej prowokacji operacyjnej określają ustawy wymienione w art. 2 § 1.

§ 5. W przypadkach niecierpiących zwłoki, jeżeli mogłoby to spowodować utratę informacji lub zatarcie albo zniszczenie dowodów przestępstwa, organ służby może zarządzić, po uzyskaniu pisemnej zgody prokuratora, kontrolowaną prowokację operacyjną, zwracając się jednocześnie do sądu z wnioskiem o wydanie postanowienia w tej sprawie. W razie nieudzielenia przez sąd zgody w terminie 5 dni od dnia zarządzenia kontrolowanej prowokacji

operacyjnej organ służby wstrzymuje kontrolowaną prowokację operacyjną oraz poleca protokolarne, komisyjne zniszczenie materiałów zgromadzonych podczas jej prowadzenia.

§ 6. Wniosek organu służby powinien zawierać:

- 1) numer śledztwa operacyjnego i jego kryptonim;
- 2) opis przestępstwa z podaniem jego kwalifikacji prawnej;
- 3) dane osoby, wobec której będzie stosowana kontrolowana prowokacja operacyjna, ze wskazaniem miejsca lub sposobu jej przeprowadzenia;
- 4) rodzaj i cel planowanych czynności;
- 5) uzasadnienie potrzeby przeprowadzenia kontrolowanej prowokacji operacyjnej, w tym wskazanie uzyskanych wcześniej wiarygodnych informacji o przestępstwie.

§ 7. Czynności, o których mowa w § 1 i 2, zarządza się na czas nie dłuższy niż 3 miesiące. Sąd może na pisemny wniosek organu służby, złożony po uzyskaniu pisemnej zgody prokuratora, wydać postanowienie o jednorazowym przedłużeniu stosowania czynności na czas nie dłuższy niż kolejne 3 miesiące, jeżeli nie ustały przyczyny ich zarządzenia.

§ 8. W uzasadnionych przypadkach, gdy podczas stosowania czynności, o których mowa w § 1 i 2, pojawią się nowe okoliczności istotne dla sprawdzenia uzyskanych wcześniej wiarygodnych informacji o przestępstwie oraz ustalenia sprawców i uzyskania dowodów przestępstwa, sąd na pisemny wniosek organu służby, złożony po uzyskaniu pisemnej zgody prokuratora, może wydawać postanowienia o kontynuowaniu czynności przez czas oznaczony również po upływie okresów, o których mowa w § 7.

§ 9. Czynności, o których mowa w § 1 i 2, mogą być niejawnie rejestrowane za pomocą urządzeń służących do rejestracji obrazu lub dźwięku.

§ 10. Prokurator przed wydaniem pisemnej zgody oraz sąd przed wydaniem postanowienia o zarządzeniu lub kontynuowaniu czynności, o których mowa w § 1 i 2, zapoznaje się z materiałami uzasadniającymi wnioski.

§ 11. Wnioski o kontrolowaną prowokację operacyjną sąd rozpoznaje jednoosobowo, przy czym czynności sądu związane z rozpoznawaniem tych wniosków powinny być realizowane w warunkach przewidzianych dla przekazywania, przechowywania i udostępniania informacji niejawnych oraz z odpowiednim zastosowaniem przepisów wydanych na podstawie art. 181 § 2 Kodeksu postępowania karnego. W posiedzeniu sądu może wziąć udział wyłącznie prokurator i przedstawiciel organu służby.

§ 12. Na postanowienia sądu, o których mowa w:

- 1) § 3, 5, 7 i 8 – przysługuje zażalenie organu służby;
- 2) § 5 – przysługuje zażalenie prokuratora.

Do zażalenia stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania karnego.

§ 13. Organ służby informuje prokuratora o wynikach czynności, o których mowa w § 1 i 2, po ich zakończeniu, a na jego żądanie również o przebiegu tych czynności, przedstawiając zebrane w ich toku informacje i materiały.

§ 14. W przypadku uzyskania dowodów pozwalających na wszczęcie postępowania karnego lub mających znaczenie dla toczącego się postępowania karnego organ służby przekazuje prokuratorowi wszystkie materiały zgromadzone podczas stosowania czynności,

o których mowa w § 1 i 2. W postępowaniu przed sądem, w odniesieniu do tych materiałów, stosuje się odpowiednio art. 393 § 1 zdanie pierwsze Kodeksu postępowania karnego.

§ 15. Zgromadzone podczas stosowania czynności, o których mowa w § 1 i 2, materiały niezawierające dowodów pozwalających na wszczęcie postępowania karnego lub dowodów mających znaczenie dla toczącego się postępowania karnego podlegają niezwłocznemu, protokolarnemu i komisijnemu zniszczeniu. Zniszczenie materiałów zarządza organ służby, który wnioskuje o zarządzenie czynności.

§ 16. O wydaniu i wykonaniu zarządzenia dotyczącego zniszczenia materiałów, o których mowa w § 15, organ służby jest obowiązany do niezwłocznego poinformowania prokuratora.

§ 17. Sąd, prokurator oraz organ służby, o których mowa w § 3, prowadzą w formie elektronicznej rejestry postanowień, pisemnych zgód, zarządzeń i wniosków dotyczących kontrolowanej prowokacji operacyjnej, z zachowaniem przepisów o ochronie informacji niejawnych.

§ 18. Organ służby prowadzi w formie elektronicznej odrębne rejestry zarządzeń o zniszczeniu materiałów zgromadzonych podczas stosowania kontrolowanej prowokacji operacyjnej oraz zawiadomień prokuratora o wydaniu przez organ służby i wykonaniu zarządzenia o zniszczeniu materiałów z kontrolowanej prowokacji operacyjnej, z zachowaniem przepisów o ochronie informacji niejawnych.

§ 19. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) sposób przeprowadzania i dokumentowania czynności, o których mowa w § 1 i 2;
- 2) sposób przekazywania wniosków służb w sprawie prowadzenia czynności, o których mowa w § 1 i 2 oraz zarządzeń sądów w tym zakresie;
- 3) sposób przekazywania, przetwarzania i niszczenia materiałów uzyskanych podczas stosowania tych czynności;
- 4) wzory rejestrów, wniosków i zarządzeń stosowanych w zakresie kontrolowanej prowokacji operacyjnej.

W rozporządzeniu należy uwzględnić potrzeby służb wynikające ze specyfiki ich działania, jak również konieczność zapewnienia niejawnego charakteru podejmowanych czynności i uzyskanych materiałów.

Art. 24. § 1. Przesyłka niejawnie nadzorowana to niejawne nadzorowanie wytwarzania, przemieszczania, przechowywania i obrotu przedmiotami przestępstwa, jeżeli nie stworzy to zagrożenia dla życia lub zdrowia ludzkiego, w celu udokumentowania przestępstw, albo ustalenia tożsamości osób uczestniczących w tych przestępstwach lub przejęcia przedmiotów przestępstwa.

§ 2. Przesyłkę niejawnie nadzorowaną zarządza sąd w drodze postanowienia wraz z uzasadnieniem, na pisemny wniosek organu służby, złożony po uzyskaniu pisemnej zgody prokuratora.

§ 3. Rodzaje przestępstw oraz organ służby, prokuratora i sąd właściwy w sprawach stosowania przesyłki niejawnie nadzorowanej określają ustawy wymienione w art. 2 § 1.

§ 4. W przypadkach niecierpiących zwłoki, jeżeli mogłoby to spowodować utratę informacji lub zatarcie albo zniszczenie dowodów przestępstwa, organ służby może zarządzić, po uzyskaniu pisemnej zgody prokuratora, przesyłkę niejawnie nadzorowaną, zwracając się jednocześnie do sądu z wnioskiem o wydanie postanowienia w tej sprawie. W razie

nieudzielenia przez sąd zgody w terminie 48 godzin od zarządzenia przesyłki niejawnie nadzorowanej organ służby wstrzymuje czynności operacyjne oraz poleca protokolarne, komisyjne zniszczenie materiałów zgromadzonych podczas ich prowadzenia.

§ 5. Organ służby na bieżąco informuje prokuratora o przebiegu i wynikach przeprowadzonych czynności. Prokurator może nakazać ich zaniechanie w każdym czasie.

§ 6. Stosownie do zarządzenia, o którym mowa w § 2 i 4, organy i instytucje publiczne oraz przedsiębiorcy są obowiązani dopuścić do dalszego przewozu przesyłki zawierające przedmioty przestępstwa w stanie nienaruszonym lub po ich usunięciu albo zastąpieniu w całości lub w części.

§ 7. W przypadku uzyskania dowodów pozwalających na wszczęcie postępowania karnego lub mających znaczenie dla toczącego się postępowania karnego organ służby przekazuje prokuratorowi wszystkie materiały zgromadzone podczas stosowania czynności, o których mowa w § 1. W postępowaniu przed sądem, w odniesieniu do tych materiałów, stosuje się odpowiednio art. 393 § 1 zdanie pierwsze Kodeksu postępowania karnego.

§ 8. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia;

- 1) sposób przeprowadzania i dokumentowania czynności, o których mowa w § 1;
- 2) wzory stosowanych druków i rejestrów

uwzględniając potrzebę zapewnienia niejawnego charakteru podejmowanych czynności i uzyskanych materiałów.

Art. 25. § 1. Pozorowana działalność przestępcza to szczególny rodzaj długofalowej kombinacji operacyjnej polegającej na podjęciu przez osobę posiadającą licencję, o której mowa art. 9 § 2 pkt 5, pozorowanej współpracy z osobą lub grupą prowadzącą działalność przestępczą.

§ 2. Podjęcie pozorowanej działalności przestępczej zarządza sąd w drodze postanowienia wraz z uzasadnieniem, na pisemny wniosek organu służby, złożony po uzyskaniu pisemnej zgody prokuratora – gdy inne czynności okazały się bezskuteczne, albo zachodzi wysokie prawdopodobieństwo, że będą nieskuteczne.

§ 3. Cele podejmowania pozorowanej działalności przestępczej oraz organ służby, prokuratora i sąd właściwy w sprawach stosowania pozorowanej działalności przestępczej określają ustawy wymienione w art. 2 § 1.

§ 4. Wniosek organu służby powinien zawierać:

- 1) numer śledztwa operacyjnego i jego kryptonim;
- 2) imię i nazwisko osoby lub grupy osób, wobec których mają być podjęte czynności;
- 3) informację, czy osoby wymienione w pkt 2 są podejrzane lub oskarżone, wraz z informacjami o toczącym się postępowaniu przygotowawczym;
- 4) opis faktów uzasadniających podjęcie pozorowanej działalności przestępczej, w tym stwierdzonej bezskuteczności innych czynności;
- 5) określenie rodzaju czynności planowanych do przeprowadzenia;
- 6) przewidywany czas i miejsce prowadzenia czynności;
- 7) oczekiwany rezultat planowanych czynności;

- 8) granice planowanych do przeprowadzenia czynności w oparciu o odpowiednie przepisy prawa karnego materialnego;
- 9) dane legalizacyjne i legendy osób, które realizować będą pozorowaną działalność przestępczą;
- 10) przewidywany czas trwania pozorowanej działalności przestępczej.

§ 5. Udział w czynnościach związanych z prowadzeniem pozorowanej działalności przestępczej przez osobę posiadającą licencję, o której mowa art. 9 § 2 pkt 5, może być niejawnie rejestrowany za pomocą urzędzeń służących do rejestracji obrazu lub dźwięku.

§ 6. Prokurator przed wydaniem pisemnej zgody oraz sąd przed wydaniem postanowienia w przedmiocie podjęcia pozorowanej działalności przestępczej zapoznaje się z materiałami uzasadniającymi wnioski.

§ 7. Czynności operacyjne prowadzone w ramach pozorowanej działalności przestępczej, o której mowa w § 1, powinny być zakończone w ciągu roku od dnia wydania przez sąd postanowienia, o którym mowa w § 2.

§ 8. W uzasadnionych wypadkach termin, o którym mowa w § 7, może być przedłużany na czas określony, przy czym postanowienia § 2 stosuje się odpowiednio.

§ 9. Wnioski o podjęcie pozorowanej działalności przestępczej sąd rozpoznaje jednoosobowo, przy czym czynności sądu związane z rozpoznawaniem tych wniosków powinny być realizowane w warunkach przewidzianych dla przekazywania, przechowywania i udostępniania informacji niejawnych oraz z odpowiednim zastosowaniem przepisów wydanych na podstawie art. 181 § 2 Kodeksu postępowania karnego. W posiedzeniu sądu może wziąć udział wyłącznie prokurator i przedstawiciel organu służby.

§ 10. Na postanowienia sądu przysługuje zażalenie organu służby w trybie określonym przepisami Kodeksu postępowania karnego.

§ 11. Organ służby informuje prokuratora o wynikach prowadzenia pozorowanej działalności przestępczej po jej zakończeniu, a na jego żądanie również o przebiegu tej działalności, przedstawiając zebrane informacje i materiały.

§ 12. W przypadku uzyskania dowodów pozwalających na wszczęcie postępowania karnego lub mających znaczenie dla toczącego się postępowania karnego organ służby przekazuje prokuratorowi wszystkie materiały zgromadzone podczas prowadzenia pozorowanej działalności przestępczej. W postępowaniu przed sądem, w odniesieniu do tych materiałów, stosuje się odpowiednio art. 393 § 1 zdanie pierwsze Kodeksu postępowania karnego.

§ 13. Sąd, prokurator oraz organ służby, o których mowa w § 2, prowadzą w formie elektronicznej rejestry postanowień, zarządzeń i wniosków dotyczących pozorowanej działalności przestępczej, z zachowaniem przepisów o ochronie informacji niejawnych.

§ 14. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) sposób prowadzenia i dokumentowania pozorowanej działalności przestępczej;
- 2) sposób przekazywania wniosków służb w sprawie pozorowanej działalności przestępczej oraz zarządzeń sądów w tym zakresie;
- 3) wzory stosowanych druków i rejestrów.

W rozporządzeniu należy uwzględnić potrzeby służb wynikające ze specyfiki ich działania, jak również konieczność zapewnienia niejawnego charakteru podejmowanych czynności i uzyskanych materiałów.

Art. 26. § 1. Niejawna ingerencja to przedsięwzięcie polegające na niejawnym uzyskaniu dostępu do telekomunikacyjnych urządzeń końcowych oraz systemów informatycznych i teleinformatycznych, w celu uzyskania i utrwalenia zawartych w nich danych.

§ 2. Niejawną ingerencję zarządza sąd w drodze postanowienia wraz z uzasadnieniem, na pisemny wniosek organu służby, złożony po uzyskaniu pisemnej zgody prokuratora.

§ 3. Rodzaje rozpoznawanych przestępstw oraz organ służby, prokuratora i sąd właściwy w sprawach niejawnej ingerencji określają ustawy wymienione w art. 2 § 1.

§ 4. W przypadkach niecierpiących zwłoki, jeżeli mogłoby to spowodować utratę informacji lub zatarcie albo zniszczenie dowodów przestępstwa, organ służby może zarządzić, po uzyskaniu pisemnej zgody prokuratora, niejawną ingerencję, zwracając się jednocześnie do sądu, z wnioskiem o wydanie postanowienia w tej sprawie. W razie nieudzielenia przez sąd zgody w terminie 48 godzin od momentu zarządzenia niejawnej ingerencji organ służby wstrzymuje czynności oraz poleca protokolarne, komisyjne zniszczenie zgromadzonych materiałów.

§ 5. Wniosek organu służby powinien zawierać:

- 1) numer śledztwa operacyjnego i jego kryptonim;
- 2) opis przestępstwa z podaniem jego kwalifikacji prawnej;
- 3) okoliczności uzasadniające potrzebę niejawnej ingerencji;
- 4) dane osoby oraz jednoznaczne określenie urządzenia lub systemu, wobec którego będzie stosowana niejawna ingerencja;
- 5) informację czy niejawna ingerencja będzie stosowana wobec osoby podejrzanej lub oskarżonej, wraz z informacjami o toczącym się postępowaniu przygotowawczym;
- 6) cel, czas i zakres niejawnej ingerencji;
- 7) charakterystykę, w tym opis funkcjonalności, planowanego do wykorzystania środka technicznego.

§ 6. Niejawna ingerencja jest przedsięwzięciem jednorazowym i powinna być zrealizowana w okresie 3 miesięcy od momentu zarządzenia przez sąd.

§ 7. Prokurator przed wydaniem pisemnej zgody oraz sąd przed wydaniem postanowienia o zarządzeniu niejawnej ingerencji zapoznaje się z materiałami uzasadniającymi wniosek.

§ 8. Wnioski o niejawną ingerencję sąd rozpoznaje jednoosobowo, przy czym czynności sądu związane z rozpoznawaniem tych wniosków powinny być realizowane w warunkach przewidzianych dla przekazywania, przechowywania i udostępniania informacji niejawnych oraz z odpowiednim zastosowaniem przepisów wydanych na podstawie art. 181 § 2 Kodeksu postępowania karnego. W posiedzeniu sądu może wziąć udział wyłącznie prokurator i przedstawiciel organu służby.

§ 9. Na postanowienia sądu, o których mowa w:

- 1) § 2 i 4 – przysługuje zażalenie organu służby;
- 2) § 4 – przysługuje zażalenie prokuratora.

Do zażalenia stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania karnego.

§ 10. Organ służby informuje prokuratora o wynikach czynności, o których mowa w § 1, po ich zakończeniu, a na jego żądanie również o przebiegu tych czynności, przedstawiając zebrane w ich toku materiały.

§ 11. W przypadku uzyskania dowodów pozwalających na wszczęcie postępowania karnego lub mających znaczenie dla toczącego się postępowania karnego organ służby przekazuje prokuratorowi, wszystkie materiały zgromadzone podczas stosowania czynności, o których mowa w § 1. W postępowaniu przed sądem, w odniesieniu do tych materiałów, stosuje się odpowiednio art. 393 § 1 zdanie pierwsze Kodeksu postępowania karnego.

§ 12. Zgromadzone podczas stosowania czynności, o których mowa w § 1, materiały niezawierające dowodów pozwalających na wszczęcie postępowania karnego lub dowodów mających znaczenie dla toczącego się postępowania karnego podlegają niezwłocznemu, protokolarnemu i komisyjnemu zniszczeniu. Zniszczenie materiałów zarządza organ służby, który wnioskuje o zarządzenie czynności.

§ 13. O wydaniu i wykonaniu zarządzenia dotyczącego zniszczenia materiałów, o których mowa w § 12, organ służby jest obowiązany do niezwłocznego poinformowania prokuratora.

§ 14. Sąd, prokurator oraz organ służby prowadzą w formie elektronicznej rejestry postanowień, pisemnych zgód, zarządzeń i wniosków dotyczących niejawnego ingerencji, z zachowaniem przepisów o ochronie informacji niejawnych.

§ 15. Organ służby prowadzi w formie elektronicznej odrębne rejestry zarządzeń o zniszczeniu materiałów zgromadzonych podczas stosowania czynności, o których mowa w § 1 oraz zawiadomień prokuratora o wydaniu przez organ służby i wykonaniu zarządzenia o zniszczeniu materiałów ze stosowania tych czynności, z zachowaniem przepisów o ochronie informacji niejawnych.

§ 16. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) sposób dokumentowania niejawnego ingerencji;
- 2) sposób przekazywania wniosków służb w sprawie niejawnego ingerencji oraz zarządzeń sądów w tym zakresie;
- 3) sposób przechowywania, przekazywania oraz przetwarzania i niszczenia materiałów uzyskanych podczas niejawnego ingerencji;
- 4) wzory stosowanych druków i rejestrów.

W rozporządzeniu należy uwzględnić potrzeby służb wynikające ze specyfiki ich działania, jak również konieczność zapewnienia niejawnego charakteru podejmowanych czynności i uzyskanych materiałów.

Art. 27. § 1. Niejawne przeszukanie to przedsięwzięcie polegające na niejawnym uzyskaniu dostępu do pomieszczeń mieszkalnych i niemieszkalnych oraz środków transportu, w celu dokonania oględzin i tymczasowego przejęcia dokumentów, materiałów lub surowców, w celu poddania badaniom.

§ 2. Niejawne przeszukanie zarządza sąd w drodze postanowienia wraz z uzasadnieniem, na pisemny wniosek organu służby, złożony po uzyskaniu pisemnej zgody prokuratora.

§ 3. Rodzaje rozpoznawanych przestępstw oraz organ służby, prokuratora i sąd właściwy w sprawach niejawnego przeszukania określają ustawy wymienione w art. 2 § 1.

§ 4. W przypadkach niecierpiących zwłoki, jeżeli mogłoby to spowodować utratę informacji lub zatarcie albo zniszczenie dowodów przestępstwa, organ służby może zarządzić, po uzyskaniu pisemnej zgody prokuratora, niejawne przeszukanie zwracając się jednocześnie do sądu z wnioskiem o wydanie postanowienia w tej sprawie. W razie nieudzielenia przez sąd zgody w terminie 48 godzin od momentu zarządzenia niejawnego przeszukania organ służby wstrzymuje czynności oraz poleca protokolarne, komisyjne zniszczenie zgromadzonych materiałów.

§ 5. Wniosek organu służby powinien zawierać:

- 1) numer śledztwa operacyjnego i jego kryptonim;
- 2) opis przestępstwa z podaniem jego kwalifikacji prawnej;
- 3) okoliczności uzasadniające potrzebę niejawnego przeszukania;
- 4) dane osoby oraz jednoznaczne określenie pomieszczenia lub środka transportu, które podlegać będą niejawnemu przeszukaniu;
- 5) informację czy niejawne przeszukanie będzie stosowane wobec osoby podejrzanej lub oskarżonej, wraz z informacjami o toczącym się postępowaniu przygotowawczym;
- 6) cel, czas i zakres niejawnego przeszukania.

§ 6. Niejawne przeszukanie jest przedsięwzięciem jednorazowym i powinno być zrealizowane w okresie 3 miesięcy od momentu zarządzenia przez sąd.

§ 7. Prokurator przed wydaniem pisemnej zgody oraz sąd przed wydaniem postanowienia o zarządzeniu niejawnego przeszukania zapoznaje się z materiałami uzasadniającymi wniosek.

§ 8. Wnioski o niejawne przeszukanie sąd rozpoznaje jednoosobowo, przy czym czynności sądu związane z rozpoznawaniem tych wniosków powinny być realizowane w warunkach przewidzianych dla przekazywania, przechowywania i udostępniania informacji niejawnych oraz z odpowiednim zastosowaniem przepisów wydanych na podstawie art. 181 § 2 Kodeksu postępowania karnego. W posiedzeniu sądu może wziąć udział wyłącznie prokurator i przedstawiciel organu służby.

§ 9. Na postanowienia sądu, o których mowa w:

- 1) § 2 i 4 – przysługuje zażalenie organu służby;
- 2) § 4 – przysługuje zażalenie prokuratora.

Do zażalenia stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania karnego.

§ 10. Organ służby informuje prokuratora o wynikach czynności, o których mowa w § 1, po ich zakończeniu, a na jego żądanie również o przebiegu tych czynności, przedstawiając zebrane w ich toku materiały.

§ 11. W przypadku uzyskania dowodów pozwalających na wszczęcie postępowania karnego lub mających znaczenie dla toczącego się postępowania karnego organ służby przekazuje prokuratorowi, wszystkie materiały zgromadzone podczas stosowania czynności, o których mowa w § 1. W postępowaniu przed sądem, w odniesieniu do tych materiałów, stosuje się odpowiednio art. 393 § 1 zdanie pierwsze Kodeksu postępowania karnego.

§ 12. Zgromadzone podczas stosowania czynności, o których mowa w § 1, materiały niezawierające dowodów pozwalających na wszczęcie postępowania karnego lub dowodów mających znaczenie dla toczącego się postępowania karnego podlegają niezwłocznemu,

protokolarnemu i komisijnemu zniszczeniu. Zniszczenie materiałów zarządza organ służby, który wnioskował o zarządzanie czynności.

§ 13. O wydaniu i wykonaniu zarządzenia dotyczącego zniszczenia materiałów, o których mowa w § 12, organ służby jest obowiązany do niezwłocznego poinformowania prokuratora.

§ 14. Sąd, prokurator oraz organ służby prowadzą w formie elektronicznej rejestry postanowień, pisemnych zgód, zarządzeń i wniosków dotyczących niejawnego przeszukania, z zachowaniem przepisów o ochronie informacji niejawnych.

§ 15. Organ służby prowadzi w formie elektronicznej odrębne rejestry zarządzeń o zniszczeniu materiałów zgromadzonych podczas stosowania czynności, o których mowa w § 1 oraz zawiadomień prokuratora o wydaniu przez organ służby i wykonaniu zarządzenia o zniszczeniu materiałów ze stosowania tych czynności, z zachowaniem przepisów o ochronie informacji niejawnych.

§ 16. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia;

- 1) sposób dokumentowania niejawnego przeszukania;
- 2) sposób przekazywania wniosków służb w sprawie prowadzenia niejawnego przeszukania oraz zarządzeń sądów w tym zakresie;
- 3) sposób przechowywania, przekazywania oraz przetwarzania i niszczenia materiałów uzyskanych podczas niejawnego przeszukania;
- 4) wzory rejestrów, wniosków i zarządzeń stosowanych w zakresie niejawnego przeszukania.

W rozporządzeniu należy uwzględnić potrzeby służb wynikające ze specyfiki ich działania, jak również konieczność zapewnienia niejawnego charakteru podejmowanych czynności i uzyskanych materiałów.

Art. 28. § 1. Ustalenie danych chronionych tajemnicą informacji finansowej obejmuje: informacje stanowiące tajemnicę bankową, informacje dotyczące umów o rachunek papierów wartościowych, umów o rachunek pieniężny, umów ubezpieczenia lub innych umów dotyczących obrotu instrumentami finansowymi, świadczenia usług płatniczych lub zawieranych z uczestnikami funduszy inwestycyjnych, a w szczególności przetwarzane przez uprawnione podmioty dane osób, które zawarły takie umowy.

§ 2. Przepis § 1 stosuje się do:

- 1) banków;
- 2) podmiotów wykonujących działalność na podstawie ustawy z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 652);
- 3) podmiotów wykonujących działalność ubezpieczeniową;
- 4) podmiotów wykonujących działalność w zakresie obrotu papierami wartościowymi i innymi instrumentami finansowymi na podstawie ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. z 2022 r. poz. 1500, 1488, 1933, 2185, i 2640, z 2023 r. poz. 180);
- 5) instytucji obowiązanych w rozumieniu przepisów o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu;
- 6) podmiotów wykonujących działalność z zakresu usług płatniczych na podstawie ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych (Dz. U. z 2022 r. poz. 2360 i 2640);

- 7) funduszy inwestycyjnych i towarzystw funduszy inwestycyjnych wykonujących działalność na podstawie ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi (Dz. U. z 2022 r. poz. 1523, 1488, 1933, 2185 i 2640);
- 8) spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych.

§ 3. Rodzaje rozpoznawanych przestępstw oraz organ służby, prokuratora i sąd właściwy w sprawach ustalenia danych chronionych tajemnicą informacji finansowej określają ustawy wymienione w art. 2 § 1.

§ 4. Informacje i dane oraz informacje związane z przekazywaniem tych informacji i danych podlegają ochronie przewidzianej w przepisach o ochronie informacji niejawnych.

§ 5. Informacje i dane udostępnia się na podstawie postanowienia wydanego przez sąd na pisemny wniosek organu służby.

§ 6. Wniosek organu służby zawiera:

- 1) numer śledztwa operacyjnego i jego kryptonim;
- 2) opis przestępstwa z podaniem jego kwalifikacji prawnej;
- 3) okoliczności uzasadniające potrzebę udostępnienia informacji i danych;
- 4) wskazanie podmiotu, którego informacje i dane dotyczą;
- 5) podmiot zobowiązany do udostępnienia informacji i danych;
- 6) rodzaj i zakres informacji i danych.

§ 7. Po rozpatrzeniu wniosku sąd, w drodze postanowienia, wyraża zgodę na udostępnienie informacji i danych określając ich rodzaj, zakres oraz podmiot zobowiązany do ich udostępnienia, albo odmawia udzielenia zgody na udostępnienie informacji i danych.

§ 8. Organowi służby, na postanowienie sądu przysługuje zażalenie.

§ 9. W przypadku wyrażenia przez sąd zgody na udostępnienie informacji i danych organ służby pisemnie informuje podmiot, o którym mowa w § 6 pkt 5, o wydaniu przez sąd postanowienia, wskazując jego datę i sygnaturę, oraz o rodzaju i zakresie informacji i danych, które mają być udostępnione, podmiocie, którego informacje i dane dotyczą, oraz o osobie funkcjonariusza, żołnierza lub pracownika służby upoważnionego do ich odbioru.

§ 10. W terminie do 120 dni od dnia przekazania informacji i danych organ służby informuje podmiot, o którym mowa w § 6 pkt 4, o postanowieniu sądu wyrażającym zgodę na udostępnienie informacji i danych.

§ 11. Sąd, na wniosek organu służby, złożony po uzyskaniu pisemnej zgody prokuratora, może odroczyć, w drodze postanowienia, na czas oznaczony, z możliwością dalszego przedłużania, obowiązek, o którym mowa w § 10, jeżeli zostanie uprawdopodobnione, że poinformowanie podmiotu, o którym mowa w § 6 pkt 4, może zaszkodzić wynikom podjętych czynności operacyjnych.

§ 12. Jeżeli w okresie, o którym mowa w § 10 lub § 11, zostało wszczęte postępowanie przygotowawcze, podmiot, o którym mowa w § 6 pkt 4, jest powiadamiany o postanowieniu sądu o udostępnieniu informacji i danych przez prokuratora lub, na jego polecenie, przez organ służby przed zamknięciem postępowania przygotowawczego albo niezwłocznie po jego umorzeniu.

§ 13. Jeżeli informacje i dane nie dostarczyły podstaw do wszczęcia postępowania przygotowawczego, organ służby niezwłocznie pisemnie zawiadamia o tym podmiot, o którym mowa w § 6 pkt 5.

§ 14. Materiały zgromadzone w trybie, o którym mowa w § 1 - § 11, niestanowiące informacji potwierdzających zaistnienie przestępstwa, podlegają niezwłocznemu, protokolarnemu, komisijnemu zniszczeniu. Zniszczenie materiałów zarządza organ służby.

§ 15. Skarb Państwa ponosi odpowiedzialność za szkody wyrządzone naruszeniem przepisu § 4 na zasadach określonych w Kodeksie cywilnym.

§ 16. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) sposób przetwarzania danych i informacji w zbiorach danych;
 - 2) rodzaje jednostek organizacyjnych służb uprawnionych do korzystania ze zbiorów danych;
 - 3) wzory dokumentów stosowanych przy przetwarzaniu danych
- uwzględniając potrzebę ochrony danych przed nieuprawnionym dostępem.

Rozdział 5

Formy pracy operacyjnej

Art. 29. Formami pracy operacyjnej są:

- 1) zainteresowanie operacyjne – to podstawowa i najprostsza forma prowadzenia czynności, zmierzająca do wstępnej weryfikacji jednostkowej informacji, także na podstawie sprawdzeń w zbiorach kartotecznych i archiwalnych;
- 2) sprawa problemowa – to uniwersalna i kompleksowa forma prowadzenia czynności, mająca na celu uzyskiwanie, gromadzenie i sprawdzanie niezbędnych do wykonywania zadań służb państwowych informacji o zagrożeniach, w szczególności na temat:
 - a) osób i środowisk,
 - b) przedsiębiorstw i instytucji,
 - c) zdarzeń i zjawisk,
 - d) miejsc i obiektów;
- 3) śledztwo operacyjne – to zespół czynności wobec osoby fizycznej lub prawnej, albo grupy osób, w związku z przypuszczeniem lub stwierdzeniem przygotowywania, usiłowania lub dokonania określonego przestępstwa albo nieustalonego rodzaju działalności przestępczej;
- 4) obsługa osób niejawnie współdziałających – to zespół czynności wykorzystujących metody pracy operacyjnej wymienione w art. 14 pkt 4 i 5, realizowanych przez funkcjonariuszy, żołnierzy lub pracowników posiadających licencje, o których mowa w art. 9 § 2 pkt 4, podejmowanych z udziałem osób, o których mowa w art. 10 pkt 2 lit. a, w celu określonym w art. 4 niniejszego kodeksu;
- 5) poszukiwanie – to zespół czynności, których celem jest zatrzymanie lub ustalenie miejsca pobytu osoby objętej zainteresowaniem operacyjnym lub procesowym uprawnionych organów, względnie odnalezienie rzeczy utraconej w wyniku przestępstwa lub mającej z nim związek.

Art. 30. § 1. Wszczęcie lub zakończenie sprawy problemowej lub śledztwa operacyjnego wymaga wcześniejszej analizy sytuacji uzasadniającej ten fakt.

§ 2. Czynności w śledztwie operacyjnym oraz w ramach poszukiwania powinny być prowadzone systematycznie, według ściśle określonego planu.

Art. 31. § 1. Wykorzystania metod pracy operacyjnej wymienionych w art. 14 pkt 17-24, z zastrzeżeniem § 2, jest możliwe tylko w ramach śledztwa operacyjnego.

§ 2. Metody pracy operacyjnej wymienione w art. 14 pkt 19 i 23 można również stosować w ramach poszukiwania, o którym mowa w art. 29 pkt 5.

Art. 32. Sposób prowadzenia śledztwa operacyjnego, po wszczęciu na jego bazie postępowania przygotowawczego lub prowadzonego jako wsparcie czynności procesowych, powinien być podporządkowany celom postępowania przygotowawczego.

Art. 33. Czynności operacyjne prowadzone poza formami określonymi w art. 29 stanowią naruszenie dyscypliny służbowej.

Art. 34. Zakres stosowania poszczególnych form pracy operacyjnej, uwzględniając ich specyfikę, określą szefowie służb w drodze zarządzeń.

Rozdział 6

Dokumentacja operacyjna

Art. 35. Dokumentami operacyjnymi są:

- 1) notatka służbowa – podstawowy dokument służący opisowi zdarzeń;
- 2) raport – dokument zawierający propozycję przeprowadzenia czynności wraz z ich uzasadnieniem, a następnie relacjonujący przebieg tych czynności;
- 3) meldunek operacyjny – doraźny lub cykliczny dokument, gromadzony w systemach informacyjnych poszczególnych służb, zawierający informacje istotne dla prowadzonej pracy operacyjnej;
- 4) analiza operacyjna – dokument obrazujący proces realizacji metody pracy operacyjnej wymienionej w art. 14 pkt 1;
- 5) charakterystyka operacyjna – dokument o charakterze analitycznym, sporządzany okresowo, odnoszący się do:
 - a) osoby niejawnie udzielającej pomocy – pod kątem zasadności i kierunków dalszego współdziałania ze służbą,
 - b) określonego terenu – pod kątem występujących na nim zagrożeń rozpoznawanych przez poszczególne służby;
- 6) plan czynności operacyjnych – dokument opisujący sposób przeprowadzenia planowanych czynności, termin ich realizacji oraz funkcjonariusza, żołnierza lub pracownika odpowiedzialnego za wykonanie;
- 7) plan czynności operacyjno-procesowych – dokument opracowywany w ramach śledztwa operacyjnego prowadzonego równoległe do postępowania przygotowawczego, koordynujący czynności operacyjne z czynnościami procesowymi;
- 8) arkusz wydatków operacyjnych – dokument ewidencjonujący wydatki poniesione w związku z prowadzeniem śledztwa operacyjnego, w oparciu o koszty realne lub

uśrednione, odnoszące się do stosowanych metod pracy operacyjnej i wykorzystywanych środków;

- 9) ekspertyza – dokument specjalistyczny opracowany przez biegłego w danej dziedzinie, a w szczególności przez osobę wymienioną w art. 10 pkt 2 lit. b;
- 10) wniosek – dokument o wyrażenie zgody na podjęcie czynności w ramach metod pracy operacyjnej wymienionych w art. 14 pkt 10-11, 14-16 i 18-25;
- 11) sprawozdanie – dokument relacjonujący przebieg lub opisujący efekt czynności przeprowadzonych w ramach metod pracy operacyjnej wymienionych w art. 14 pkt 6-9 i 14-15;
- 12) sprawozdanie końcowe – syntetyczny dokument sporządzany po zakończeniu śledztwa operacyjnego wskazujący: cel, przebieg, koszty i efekty prowadzonych czynności, z uwzględnieniem ich wykorzystania, lub możliwości wykorzystania, w postępowaniu karnym;
- 13) komunikat – dokument relacjonujący przebieg lub opisujący efekt czynności przeprowadzonych w ramach metod pracy operacyjnej wymienionych w art. 14 pkt 11 i 19;
- 14) stenogram – zapis tekstowy nagrania uzyskanego niejawnie w ramach wykonywania pracy operacyjnej, w szczególności w wyniku czynności opisanych w art. 22 § 1 pkt 1 i 2.

Art. 36. Każdy dokument operacyjny powinien być podpisany przez sporządzającego go funkcjonariusza, żołnierza lub pracownika oraz przedłożony do zapoznania bezpośrednio przełożonemu, nawet jeżeli dokument nie wymaga zatwierdzenia.

Art. 37. Dokumenty zawierające opis sytuacji operacyjnej powinny wskazywać na źródła pochodzenia informacji, ze szczególnym uwzględnieniem źródeł operacyjnych oraz ich wiarygodności.

Art. 38. Dokumenty operacyjne nie mogą być przechowywane poza teczkami form pracy operacyjnej, o których mowa w art. 29.

Art. 39. Szefowie służb określają, w drodze zarządzeń, szczegółowy sposób sporządzania dokumentów operacyjnych i tryb ich obiegu w podległych służbach oraz wzory dokumentów operacyjnych, z zachowaniem przepisów o ochronie informacji niejawnych.

Rozdział 7

Sposób i tryb wykonywania pracy operacyjnej

Art. 40. Pracę operacyjną prowadzi się, gdy:

- 1) uzyskano wiarygodną informację o planowaniu lub zaistnieniu przestępstwa;
- 2) uzyskano informacje o działalności służb specjalnych innych państw;
- 3) nie ustalono osoby, która przygotowywała lub dokonała przestępstwa;
- 4) pierwotna, sprawdzona informacja wskazuje na przestępczą działalność osoby;
- 5) uzyskano sprawdzone informacje o przynależności osoby do zorganizowanej grupy przestępczej;
- 6) skazany, oskarżony lub podejrzany ukrywa się przed wymiarem sprawiedliwości i organami ścigania;

- 7) uzyskano sprawdzone informacje o zaginięciu osoby;
- 8) przeprowadzone ustalenia, sprawdzenia i wyjaśnienia oraz inne czynności służbowe nie przyczyniły się do zapobieżenia lub wykrycia przestępstwa, ujawnienia jego sprawców oraz zabezpieczenia rzeczy lub dowodów;
- 9) brak jest innych możliwości ustalenia lub dochodzenia do prawdy materialnej.

Art. 41. Praca operacyjna w szczególności polega na:

- 1) uzyskiwaniu, gromadzeniu, przetwarzaniu i sprawdzaniu w sposób jawny i niejawnym informacji:
 - a) o przestępstwach,
 - b) mogących mieć istotne znaczenie dla bezpieczeństwa i międzynarodowej pozycji Rzeczypospolitej Polskiej oraz jej potencjału ekonomicznego i obronnego;
- 2) uzyskiwaniu dokumentacji, próbek i materiałów porównawczych, w celu ujawnienia lub zabezpieczenia dowodów przestępstwa;
- 3) przeciwdziałaniu zagrożeniom zewnętrznym godzącym w bezpieczeństwo, obronność, niepodległość i nienaruszalność terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 42. § 1. Czynności lub przedsięwzięcia operacyjne, z zastrzeżeniem § 2, kończy się gdy:

- 1) nie potwierdzi się informacja o zagrożeniu przestępstwem;
- 2) ustaną przyczyny ich zarządzenia lub upłynie okres, na który zostały wprowadzone;
- 3) upłynie określony w ustawie karnej termin przedawnienia ścigania.

§ 2. Praca operacyjna, której cele są wymienione w art. 4 pkt 2 i 5, jest prowadzona w trybie ciągłym.

Art. 43. § 1. Służby prowadzące pracę operacyjną z chwilą uzyskania wiadomości o wszczęciu postępowania karnego wobec osoby objętej śledztwem operacyjnym są zobowiązane niezwłocznie powiadomić organ procesowy o tym fakcie.

§ 2. Sąd okręgowy właściwy miejscowo ze względu na toczące się postępowanie karne, na pisemny wniosek właściwego organu służby uzasadniony bezpieczeństwem państwa, złożony po uzyskaniu pisemnej zgody Prokuratora Generalnego, może wydać postanowienie o nieinformowaniu organu procesowego, o którym mowa w § 1, o prowadzonych czynnościach operacyjnych wobec osoby objętej śledztwem operacyjnym.

Art. 44. Służby uprawnione do wykonywania pracy operacyjnej zapewniają ochronę:

- 1) wykorzystywanych form, metod i środków, w tym własnych obiektów;
- 2) danych identyfikujących funkcjonariuszy, żołnierzy i pracowników realizujących czynności operacyjne;
- 3) informacji zgromadzonych w jej wyniku.

Art. 45. § 1. W ramach wykonywania pracy operacyjnej służby mogą zbierać, także niejawnie, wszelkie dane osobowe, w tym dane określone w art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2018 r. o ochronie danych osobowych przetwarzanych w związku z zapobieganiem i zwalczaniem przestępczości (Dz. U. z 2019 r. poz. 125) oraz przetwarzać je bez wiedzy i zgody osoby, której te dane dotyczą.

§ 2. Udostępnienie przez administratora danych osobowych, o których mowa w § 1, poszczególnym służbom odbywa się na zasadach opisanych w ustawach wymienionych w art. 2. § 1.

Art. 46. Szefowie służb określają, w drodze zarządzeń:

- 1) szczegółowy sposób i tryb wykonywania pracy operacyjnej;
- 2) szczegółowy tryb obiegu informacji związanych z wykonywaną pracą operacyjną, w tym informacji niejawnych.

Rozdział 8

Ewidencja i koordynacja pracy operacyjnej

Art. 47. § 1. Formy pracy operacyjnej oraz osoby i obiekty, wobec których są one prowadzone, a także osoby udzielające pomocy podlegają rejestrowaniu w ewidencjach poszczególnych służb.

§ 2. Podjęcie czynności operacyjnych wobec osoby lub obiektu jest poprzedzone dokonaniem ich sprawdzeń w ewidencjach służb.

§ 3. Szefowie poszczególnych służb, każdy w zakresie swojej właściwości, określają, w drodze zarządzeń, zasady prowadzenia ewidencji, w tym sposób i tryb dokonywania w nich rejestracji i sprawdzeń.

§ 4. Ewidencje, o których mowa w § 1, podlegają zgłoszeniu do Kolegium do Spraw Służb Specjalnych i Pracy Operacyjnej.

Art. 48. § 1. Szef ABW koordynuje podejmowane przez służby czynności operacyjne mogące mieć wpływ na:

- 1) porządek konstytucyjny państwa;
- 2) bezpieczeństwo wewnętrzne i międzynarodową pozycję Rzeczypospolitej Polskiej oraz jej potencjał ekonomiczny i obronny;
- 3) niepodległość i nienaruszalność terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 4) zwalczanie terroryzmu;
- 5) obrót z zagranicą towarami, technologiami i usługami oznaczeniu strategicznym;
- 6) cyberbezpieczeństwo państwa;
- 7) zwalczanie korupcji osób pełniących funkcje publiczne.

§ 2. Szef ABW, w celu zapewnienia koordynacji czynności operacyjnych, o których mowa w § 1, prowadzi centralną ewidencję zainteresowań operacyjnych służb specjalnych.

§ 3. Podjęcie czynności operacyjnych wobec osoby lub obiektu w związku z zagrożeniami wymienionymi w § 1 wymaga sprawdzeń w centralnej ewidencji zainteresowań operacyjnych służb specjalnych.

Art. 49. Służby określone w art. 2 § 1, celem zapewnienia prawidłowego przebiegu czynności dochodzeniowo-śledczych oraz kontrolnych, prowadzonych na podstawie odrębnych ustaw, przed ich wszczęciem dokonują sprawdzeń osób i obiektów w ewidencjach, o których mowa w art. 47 § 1 i art. 48 § 2.

Art. 50. § 1. Jeżeli sprawdzenie w ewidencji, o której mowa w art. 48 § 2, wykaże fakt rejestracji osoby lub obiektu przez inną służbę, wykonujący je funkcjonariusz, żołnierz lub pracownik zobowiązany jest do przeprowadzenia czynności koordynacyjnych.

§ 2. Niewykonanie lub nienależyte wykonanie sprawdzeń, o których mowa w art. 47 § 2 i art. 48 § 3 stanowi naruszenie dyscypliny służbowej.

Art. 51. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze zarządzenia:

- 1) sposób współdziałania służb specjalnych z Szefem ABW w zakresie prowadzenia ewidencji, o której mowa w art. 48 § 2, z uwzględnieniem wymogów dotyczących ochrony informacji niejawnych;
- 2) sposób i tryb sprawdzeń, o których mowa w art. 48 § 3 i art. 49, w tym sposób współdziałania uprawnionych służb w tym zakresie.

Art. 52. § 1. Służby prowadzą odpowiednie dla ich właściwości rejestry czynności oraz bazy danych.

§ 2. Rejestry czynności służą w szczególności ewidencjonowaniu:

- 1) zapytań o dane, o których mowa w art. 14 § 10 i 25;
- 2) wystąpień z wnioskami o zastosowanie metod, o których mowa w art. 14 § 11 i 19-24.

§ 3. W ramach baz danych gromadzone są w szczególności meldunki i analizy operacyjne oraz inne dokumenty istotne dla prowadzonych spraw.

Art. 53. § 1. Dokumenty legalizacyjne na wnioski szefów służb sporządza i wydaje, z zastrzeżeniem § 3, Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego, która prowadzi również centralny rejestr tych dokumentów.

§ 2. Przy sporządzaniu i wydawaniu dokumentów ABW może dokonywać zmiany danych i informacji zgromadzonych w rejestrach publicznych i ewidencjach prowadzonych przez organy administracji publicznej, służących uprawdopodobnieniu danych i informacji zawartych w tych dokumentach.

§ 3. Dokumenty i znaki identyfikujące osoby posługujące się nimi jako funkcjonariuszy, żołnierzy lub pracowników organów, służb lub instytucji państwowych, o których mowa w § 1, wydają odpowiednio te organy, służby lub instytucje.

§ 4. Przy sporządzaniu i wydawaniu dokumentów Szef ABW może korzystać z pomocy emitenta dokumentu publicznego, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 22 listopada 2018 r. o dokumentach publicznych, Spółki, o której mowa w art. 17 ust. 1 tej ustawy, i podmiotów, o których mowa w art. 18 tej ustawy, innych niż Spółka.

§ 5. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze zarządzenia, sposób współdziałania właściwych organów, służb i instytucji państwowych z Szefem ABW przy prowadzeniu rejestru, o którym mowa w § 1, z uwzględnieniem wymogów dotyczących ochrony informacji niejawnych.

§ 6. Szefowie służb, każdy w zakresie swojego działania, określają w drodze zarządzeń, szczegółowy tryb wydawania i przechowywania dokumentów legalizacyjnych oraz posługiwania się nimi, z uwzględnieniem wymogów dotyczących ochrony informacji niejawnych.

§ 7. Szef ABW określi, w drodze zarządzenia, sposób prowadzenia rejestru, o którym mowa w § 1, z zachowaniem wymogów dotyczących ochrony informacji niejawnych.

Art. 54. § 1. Służby prowadzące pracę operacyjną są zobowiązane do współdziałania i udzielania wzajemnej pomocy.

§ 2. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze zarządzenia, zakres i tryb współdziałania oraz szczegółowy rozdział kompetencji pomiędzy poszczególne służby, uwzględniając ich właściwość.

Rozdział 9

Gwarancja praw obywatelskich, nadzór i kontrola

Art. 55. § 1. Praca operacyjna prowadzona jest z poszanowaniem godności człowieka, z respektowaniem innych praw i wolności obywatelskich.

§ 2. Funkcjonariusze, żołnierze i pracownicy uprawnionych służb są obowiązani do prowadzenia czynności operacyjnych w sposób możliwie najmniej mogący naruszać dobra osobiste i prawa majątkowe osób fizycznych i prawnych, których one dotyczą.

Art. 56. § 1. Szef służby ma obowiązek poinformować osobę, wobec której była stosowana kontrola operacyjna, o fakcie jej zastosowania nie później niż w terminie 12 miesięcy po jej zakończeniu, z zastrzeżeniem przepisów art. 22 § 32 i § 33.

§ 2. Osobie, o której mowa w § 1, przysługuje możliwość złożenia skargi do sądu okręgowego, który zarządził kontrolę operacyjną, na zasadność lub sposób jej przeprowadzenia.

Art. 57. § 1. Zasadność i zgodność z prawem prowadzenia pracy operacyjnej podlega kontroli przez organy kontroli państwowej oraz organy sprawujące nadzór nad służbami uprawnionymi do jej prowadzenia:

- 1) Prezesa Rady Ministrów;
- 2) Kolegium do Spraw Służb Specjalnych i Pracy Operacyjnej;
- 3) Sejmową Komisję do Spraw Służb Specjalnych i Pracy Operacyjnej;
- 4) prokuraturę;
- 5) sądy powszechne i administracyjne.

§ 2. Zakres i sposób przeprowadzania kontroli, o której mowa w § 1, przez Sejmową Komisję do Spraw Służb Specjalnych i Pracy Operacyjnej określają Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (M.P. z 2022 r. poz. 990, 1092 i 1204) oraz ustawa z dnia 9 maja 1996 r. o wykonywaniu mandatu posła i senatora (Dz. U. z 2022 r. poz. 1339).

§ 3. Członkom Sejmowej Komisji do Spraw Służb Specjalnych i Pracy Operacyjnej prowadzącym kontrolę, o której mowa w § 1, przysługują uprawnienia kontrolera NIK, o których mowa w przepisach art. 27 – 65 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2022 r. poz. 623). Przepis art. 98 ustawy stosuje się odpowiednio.

§ 4. Uprawnienia, o których mowa w § 3, nie dotyczą dostępu do informacji, dokumentów i materiałów pozwalających na identyfikację osób niejawnie udzielających pomocy.

Art. 58. § 1. Szefowie służb współpracują z Rzecznikiem Praw Obywatelskich w zakresie przestrzegania praw i wolności obywatelskich.

§ 2. Współpraca odbywa się za wiedzą lub z udziałem Komisji do Spraw Służb Specjalnych i Pracy Operacyjnej Sejmu.

Art. 59. Minister Sprawiedliwości raz do roku, do końca czerwca za poprzedni rok kalendarzowy, przedstawia Radzie Ministrów informację o ilości oraz własną ocenę zasadności i efektywności zastosowań metod pracy operacyjnej wymienionych w art. 14 pkt 19-24 przez uprawnione służby.

Art. 60. § 1. Szef służby raz do roku przedstawia Sejmowej Komisji do Spraw Służb Specjalnych i Pracy Operacyjnej, za pośrednictwem Prezesa Rady Ministrów, sprawozdanie ze stosowania metod pracy operacyjnej wymienionych w art. 14 pkt 19-24, ze wskazaniem:

- 1) zasadności ich stosowania, w ujęciu ilościowym;
- 2) efektywności wykorzystania, w ujęciu procesowym lub operacyjnym;
- 3) poniesionych kosztów.

§ 2. Prezes Rady Ministrów określa, w drodze zarządzenia, wzór oraz szczegółowe zasady sporządzania sprawozdania, o którym mowa w § 1.

Art. 61. § 1. Szefowie służb uprawnionych do prowadzenia pracy operacyjnej, każdy w zakresie swojego działania, mogą zezwalać funkcjonariuszom, żołnierzom i pracownikom tych służb oraz byłym funkcjonariuszom, żołnierzom i pracownikom po ustaniu stosunku służbowego lub stosunku pracy w tych służbach, a także osobom udzielającym im pomocy w wykonywaniu czynności operacyjnych, na udzielenie informacji niejawniej określonej osobie lub instytucji.

§ 2. Z zastrzeżeniem § 3 zezwolenie nie może dotyczyć udzielenia informacji o:

- 1) osobie, jeżeli zostały uzyskane przez inną służbę państwową w wyniku prowadzenia czynności operacyjnych;
- 2) szczegółach prowadzonych form pracy operacyjnej, w tym stosowanych w ich ramach środkach i metodach;
- 3) osobie udzielającej niejawniej pomocy służbom państwowym w wykonywaniu czynności operacyjnych.

§ 3. Zakazu określonego w § 2 nie stosuje się w przypadkach opisanych w ustawach wymienionych w art. 2 § 1.

Art. 62. § 1. W przypadku wprowadzenia stanu wojny wynikającego ze zbrojnej napaści na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej do pracy operacyjnej nie stosuje się przepisów art. 19 § 6, § 9 - § 11, art. 22 § 2, § 4 - § 9, § 20 - § 26, § 29 - § 32 oraz § 34 i § 35, art. 23 § 3 - § 8, § 10 - § 12, § 14 i § 17, art. 24 § 2 i § 4, art. 25 § 2 - § 4, § 6 - § 10, § 13 i § 14, art. 26 § 2 - § 9 i § 14, art. 27 § 2 - § 9 i § 14, art. 28 § 5 - § 12 oraz art. 43 § 2.

§ 2. Po ustaniu stanu wojny szefowie służb za pośrednictwem Prezesa Rady Ministrów przedstawiają Sejmowi informację o liczbie przeprowadzonych czynności operacyjnych z wyłączeniem przepisów określonych w § 1.

Rozdział 10

Przepisy karne

Art. 63. § 1. Zabronione jest prowadzenie czynności operacyjnych, których skutkiem może być popełnienie przestępstwa przez funkcjonariusza, żołnierza, pracownika lub współdziałającą osobę.

§ 2. Nie popełnia przestępstwa funkcjonariusz, żołnierz i pracownik prowadzący lub uczestniczący w planowanych i zatwierdzonych przez przełożonego czynnościach

operacyjnych, który działając z należytą starannością nie mógł przewidzieć konsekwencji prowadzonych działań, dopuszczając do popełnienia czynu zabronionego – pod warunkiem złożenia w tym przedmiocie wiarygodnych i wyczerpujących wyjaśnień.

§ 3. Nie popełnia przestępstwa osoba współdziałająca lub uczestnicząca z funkcjonariuszem, żołnierzem lub pracownikiem służby w prowadzeniu czynności operacyjnych dopuszczając się czynu zabronionego w trakcie realizacji zadania lub zleconych czynności niemających na celu popełnienia przestępstwa, gdy swoim działaniem zapobiega innym przestępstwom.

Art. 64. Funkcjonariusz, żołnierz lub pracownik, który:

- 1) przy prowadzeniu czynności operacyjnych, przekraczając uprawnienia lub nie dopełniając obowiązku, narusza prawa i wolności obywatelskie lub dobra osobiste lub majątkowe osoby fizycznej lub prawnej, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5;
- 2) ujawnia lub wbrew przepisom ustawy wykorzystuje informacje uzyskane w wyniku stosowania kontroli operacyjnej lub niejawniej ingerencji podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5;
- 3) nie dopełnia obowiązku wykonania czynności koordynacyjnych, o których mowa w art. 50 § 1, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

Art. 65. Kto nie będąc uprawnionym do prowadzenia czynności operacyjnych, metodami wymienionymi w art. 14 § 16-24, czynności te prowadzi, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

Art. 66. Nie popełnia przestępstwa kto:

- 1) poleca sporządzenie lub kieruje sporządzeniem dokumentów legalizacyjnych;
- 2) sporządza lub udziela pomocy w sporządzeniu dokumentów legalizacyjnych;
- 3) posługuje się dokumentami legalizacyjnymi przy wykonywaniu pracy operacyjnej zgodnie z niniejszym kodeksem.

Art. 67. § 1. Nie popełnia przestępstwa kto, będąc do tego uprawnionym, wykonuje czynności określone w art. 22 § 1, art. 23 § 1 i 2, art. 24 § 1, art. 25 § 1, art. 26 § 1 oraz art. 27 § 1.

§ 2. Czynności, o których mowa w art. 23 § 1 i 2 oraz art. 25 § 1, nie mogą polegać na kierowaniu działaniami wyczerpującymi znamiona czynu zabronionego pod groźbą kary.

Art. 68. Funkcjonariusz publiczny, który podaje nieprawdę lub zataja prawdę przedstawiając informację lub wyjaśnienia w sprawie zasadności i zgodności z prawem prowadzenia pracy operacyjnej, przed organami określonymi w art. 57 § 1, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

Rozdział 11

Zmiany w przepisach obowiązujących

Art. 69. W ustawie z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz.U. z 2021 r. poz. 1882, 2333, 2447, 2448 i z 2022 r. poz. 655, 1115, 1488, 1855 oraz 2600) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 6 w ust. 1 w pkt 1 lit. a otrzymuje brzmienie:

- „a) wykonywania pracy operacyjnej, czynności dochodzeniowo-śledczych i czynności z zakresu ścigania wykroczeń,”;
- 2) w art. 10 w ust. 5 wyrazy „materiałów operacyjno-rozpoznawczych” zastępuje się wyrazami „materiałów operacyjnych”;
- 3) w art. 11 w ust. 2 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:
„2. Żądanie, o którym mowa w ust. 1, nie może dotyczyć pracy operacyjnej, czynności dochodzeniowo-śledczych oraz czynności z zakresu ścigania wykroczeń.”;
- 4) w art. 13 w ust. 1b wyraz „operacyjno-rozpoznawczymi” zastępuje się wyrazami „w ramach pracy operacyjnej”;
- 5) w art. 14:
a) w ust. 1 wyrazy „operacyjno-rozpoznawcze” zastępuje się wyrazami „w ramach pracy operacyjnej”,
b) w ust. 4 wyrazy „czynności operacyjno-rozpoznawczych” zastępuje się wyrazami „pracy operacyjnej”,
c) w ust. 6 w pkt 1 wyrazy „czynności operacyjno-rozpoznawczych w czasie wykonywania tych czynności” zastępuje się wyrazami „pracy operacyjnej w czasie jej wykonywania”;
- 6) w art. 15 w ust. 1 pkt 5a otrzymuje brzmienie:
„5a) obserwowania i rejestrowania przy użyciu środków technicznych obrazu zdarzeń w miejscach publicznych, a w przypadku pracy operacyjnej i czynności administracyjno-porządkowych podejmowanych na podstawie ustawy – także i dźwięku towarzyszącego tym zdarzeniom;”;
- 7) w art. 15b wyrazy „czynności operacyjno-rozpoznawczych” zastępuje się wyrazami „czynności podejmowanych w ramach pracy operacyjnej”;
- 8) art. 19 otrzymuje brzmienie:
„Art. 19. 1. Przy prowadzeniu pracy operacyjnej przez Policję w celu zapobieżenia, wykrycia, ustalenia sprawców, a także uzyskania i utrwalenia dowodów, ściganych z oskarżenia publicznego, umyślnych przestępstw:
1) przeciwko życiu, określonych w art. 148–150 Kodeksu karnego,
2) określonych w art. 134, art. 135 § 1, art. 136 § 1, art. 156 § 1 i 3, art. 163 § 1 i 3, art. 164 § 1, art. 165 § 1 i 3, art. 166, art. 167, art. 173 § 1 i 3, art. 189, art. 189a, art. 200a, art. 200b, art. 211a, art. 223, art. 224a, art. 228 § 1 i 3–5, art. 229 § 1 i 3–5, art. 230 § 1, art. 230a § 1, art. 231 § 2, art. 232, art. 233 § 1, 1a, 4 i 6, art. 234, art. 235, art. 236 § 1, art. 238, art. 239 § 1, art. 240 § 1, art. 245, art. 246, art. 252 § 1–3, art. 258, art. 267 § 1–4, art. 268a § 1 i 2, art. 269, art. 269a, art. 269b § 1, art. 270a § 1 i 2, art. 271a § 1 i 2, art. 277a § 1, art. 279 § 1, art. 280–282, art. 285 § 1, art. 286 § 1, art. 287 § 1, art. 296 § 1–3, art. 296a § 1, 2 i 4, art. 299 § 1–6 oraz art. 310 § 1, 2 i 4 Kodeksu karnego,
3) określonych w art. 46 ust. 1, 2 i 4, art. 47 oraz art. 48 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie (Dz. U. z 2020 r. poz. 1133),
4) określonych w art. 178–183 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. z 2021 r. 328, 355, 680, 1505 i 1595) oraz art. 99–100 ustawy

z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 2080 oraz z 2021 r. poz. 355),

- 5) przeciwko obrotowi gospodarczemu, określonych w art. 296–306 Kodeksu karnego, powodujących szkodę majątkową lub skierowanych przeciwko mieniu, jeżeli wysokość szkody lub wartość mienia przekracza pięćdziesięciokrotną wysokość najniższego wynagrodzenia za pracę określonego na podstawie odrębnych przepisów,
- 6) przeciwko wolności seksualnej i obyczajności, gdy pokrzywdzonym jest małoletni albo gdy treści pornograficzne, o których mowa w art. 202 Kodeksu karnego, obejmują udział małoletniego,
- 7) określonych w rozdziale 11 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2021 r. poz. 710 i 954), w rozdziale 5 ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (Dz. U. z 2020 r. poz. 164), w rozdziale 5a ustawy z dnia 21 listopada 1996 r. o muzeach (Dz. U. z 2020 r. poz. 902 oraz z 2021 r. poz. 1641), w rozdziale 11a ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach (Dz. U. z 2019 r. poz. 1479) oraz w rozdziale 6 ustawy z dnia 25 maja 2017 r. o restytucji narodowych dóbr kultury (Dz. U. z 2019 r. poz. 1591),
- 8) skarbowych, jeżeli wartość przedmiotu czynu lub uszczuplenie należności publicznoprawnej przekraczają pięćdziesięciokrotną wysokość najniższego wynagrodzenia za pracę określonego na podstawie odrębnych przepisów,
- 9) skarbowych, o których mowa w art. 107 § 1 Kodeksu karnego skarbowego,
- 10) nielegalnego wytwarzania, posiadania lub obrotu bronią, amunicją, materiałami wybuchowymi, środkami odurzającymi, substancjami psychotropowymi, ich prekursorami lub nowymi substancjami psychoaktywnymi oraz materiałami jądrowymi i promieniotwórczymi,
- 11) określonych w art. 8 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Przepisy wprowadzające Kodeks karny (Dz. U. poz. 554 i 1083, z 1998 r. poz. 715, z 2009 r. poz. 1149 i 1589 oraz z 2010 r. poz. 626),
- 12) określonych w art. 43–46 ustawy z dnia 1 lipca 2005 r. o pobieraniu, przechowywaniu i przeszczepianiu komórek, tkanek i narządów (Dz. U. z 2020 r. poz. 2134),
- 13) ściganych na mocy umów międzynarodowych ratyfikowanych za uprzednią zgodą wyrażoną w ustawie, określonych w polskiej ustawie karnej,
- 14) o których mowa w pkt 1–8 lub, o których mowa w art. 45 § 2 Kodeksu karnego albo art. 33 § 2 Kodeksu karnego skarbowego – w celu ujawnienia mienia zagrożonego przypadkiem w związku z tymi przestępstwami

– może być stosowana kontrola operacyjna, na zasadach określonych w kodeksie pracy operacyjnej.

2. Kontrolę operacyjną w drodze postanowienia wraz z uzasadnieniem zarządza sąd okręgowy, na pisemny wniosek Komendanta Głównego Policji, Komendanta CBŚP, Komendanta BSWP albo Komendanta CBZC, złożony po uzyskaniu pisemnej zgody Prokuratora Generalnego, albo na pisemny wniosek komendanta wojewódzkiego Policji,

złożony po uzyskaniu pisemnej zgody prokuratora okręgowego właściwego ze względu na siedzibę składającego wniosek organu Policji.

3. Kontroli operacyjnej nie stanowią czynności polegające na uzyskiwaniu i utrwalaniu obrazu w pomieszczeniach, o których mowa w art. 15 ust. 1 pkt 4a.

4. Komendant Główny Policji, Komendant CBŚP, Komendant BSWP, Komendant CBZC albo komendant wojewódzki Policji mogą upoważnić swoich zastępców do składania wniosków o zgodę na kontrolę operacyjną.

5. Wnioski, postanowienia, pisemne zgody i zarządzenia kontroli operacyjnej w odniesieniu do spraw realizowanych przez BSWP, Komendant BSWP przekazuje do wiadomości Inspektorowi Nadzoru Wewnętrznego.

6. Komendant Główny Policji prowadzi rejestr centralny wniosków i zarządzeń dotyczących kontroli operacyjnej prowadzonej przez organy Policji w zakresie przewidzianym dla prowadzonych przez nie rejestrów.

7. W komórkach organizacyjnych Policji wykonujących zarządzenia w sprawie kontroli operacyjnej można odrębnie rejestrować dane zawarte w dokumentacji z kontroli operacyjnej w zakresie przewidzianym dla prowadzonych przez organy Policji rejestrów.”;

9) art. 19a otrzymuje brzmienie:

„Art. 19a. 1. W sprawach o przestępstwa określone w art. 19 ust. 1 praca operacyjna może polegać na dokonaniu kontrolowanej prowokacji operacyjnej, na zasadach określonych w kodeksie pracy operacyjnej.

2. Kontrolowaną prowokację operacyjną w drodze postanowienia wraz z uzasadnieniem zarządza sąd okręgowy, na pisemny wniosek Komendanta Głównego Policji, Komendanta CBŚP, Komendanta BSWP, Komendanta CBZC albo komendanta wojewódzkiego Policji, złożony po uzyskaniu pisemnej zgody prokuratora okręgowego właściwego ze względu na siedzibę składającego wniosek organu Policji.

3. Komendant Główny Policji, Komendant CBŚP, Komendant BSWP, Komendant CBZC albo komendant wojewódzki Policji mogą upoważnić swoich zastępców do składania wniosków o zgodę na kontrolowaną prowokację operacyjną.

4. Wnioski, postanowienia, pisemne zgody i zarządzenia kontrolowanej prowokacji operacyjnej w odniesieniu do spraw realizowanych przez BSWP, Komendant BSWP przekazuje do wiadomości Inspektorowi Nadzoru Wewnętrznego.”;

10) art. 19b otrzymuje brzmienie:

„Art. 19b. 1. W sprawach o przestępstwa określone w art. 19 ust. 1 może być stosowana przesyłka niejawnie nadzorowana, na zasadach określonych w kodeksie pracy operacyjnej.

2. Przesyłkę niejawnie nadzorowaną w drodze postanowienia wraz z uzasadnieniem zarządza sąd okręgowy, na pisemny wniosek Komendanta Głównego Policji, Komendanta CBŚP, Komendanta BSWP, Komendanta CBZC albo komendanta wojewódzkiego Policji, złożony po uzyskaniu pisemnej zgody prokuratora okręgowego właściwego ze względu na siedzibę składającego wniosek organu Policji.

3. Komendant Główny Policji, Komendant CBŚP, Komendant BSWP, Komendant CBZC albo komendant wojewódzki Policji mogą upoważnić swoich zastępców do składania wniosków o zgodę na przesyłkę niejawnie nadzorowaną.

4. Wnioski, postanowienia, pisemne zgody i zarządzenia przesyłki niejawnie nadzorowanej w odniesieniu do spraw realizowanych przez BSWP, Komendant BSWP przekazuje do wiadomości Inspektorowi Nadzoru Wewnętrznego.”;

11) po art. 19b dodaje się art. 19c w brzmieniu:

„Art. 19c. 1. W sprawach o przestępstwa określone w art. 19 ust. 1 praca operacyjna może polegać na:

- 1) pozorowanej działalności przestępczej;
- 2) niejawnej ingerencji;

– na zasadach określonych w kodeksie pracy operacyjnej.

2. Pozorowaną działalność przestępczą oraz niejawną ingerencję w drodze postanowienia wraz z uzasadnieniem zarządza Sąd Okręgowy w Warszawie, na pisemny wniosek Komendanta Głównego Policji, po uzyskaniu pisemnej zgody Prokuratora Generalnego.

3. Komendant Główny Policji może upoważnić swojego zastępcę do składania wniosków o zgodę na pozorowaną działalność przestępczą oraz niejawną ingerencję.”;

12) w art. 20:

a) w ust. 1d pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) uzyskanych przez te służby lub organy w wyniku pracy operacyjnej;”;

b) w ust. 4 wyrazy „prowadzonymi przez nich w tej sprawie czynnościami operacyjno-rozpoznawczymi” zastępuje się wyrazami „prowadzoną przez nich w tej sprawie pracą operacyjną”;

c) w ust. 11 wyrazy „podjętych czynności operacyjno-rozpoznawczych” zastępuje się wyrazami „pracy operacyjnej”;

13) w art. 20a:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Przy prowadzeniu pracy operacyjnej policjanci mogą posługiwać się dokumentami legalizacyjnymi, na zasadach określonych w kodeksie pracy operacyjnej.”;

b) skreśla się ust. 2a, 3, 3a, 3b i 4;

14) w art. 20b wyraz „operacyjno-rozpoznawczych” zastępuje się wyrazami „w ramach pracy operacyjnej”;

15) w art. 20ba:

a) w ust. 1 w pkt 3 wyrazy „czynności operacyjno-rozpoznawczych” zastępuje się wyrazami „pracy operacyjnej”;

b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Zezwolenie, o którym mowa w ust. 1, nie dotyczy sytuacji, o których mowa w art. 19, art. 19a, art. 19b, art. 19c, art. 20b ust. 1 pkt 2 i ust. 2 pkt 2 oraz

art. 20c, z wyjątkiem dokumentów i materiałów, które sąd okręgowy lub prokurator Biura Lustracyjnego lub oddziałowego biura lustracyjnego Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu uzna za niezbędne w związku z wykonywaniem ich zadań określonych w ustawie z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944–1990 oraz treści tych dokumentów (Dz. U. z 2023 r. poz. 342) oraz ustawie z dnia 18 grudnia 1998 r. o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz. U. z 2021 r. poz. 177).”;

16) art. 20c otrzymuje brzmienie:

„Art. 20c. 1. W celu zapobiegania lub wykrywania przestępstw, przestępstw skarbowych albo w celu ratowania życia lub zdrowia ludzkiego bądź wsparcia działań poszukiwawczych lub ratowniczych, Policja może dokonywać ustaleń danych telekomunikacyjnych, pocztowych i internetowych, na zasadach określonych w kodeksie pracy operacyjnej.

2. Dane, o których mowa w ust. 1, które mają znaczenie dla postępowania karnego, Komendant Główny Policji, Komendant CBŚP, Komendant BSWP, Komendant CBZC albo komendant wojewódzki Policji przekazują prokuratorowi właściwemu miejscowo lub rzeczowo. Prokurator podejmuje decyzję o zakresie i sposobie wykorzystania przekazanych danych.

3. Komendant Główny Policji, Komendant CBŚP, Komendant BSWP, Komendant CBZC albo komendant wojewódzki (Stołeczny) Policji mogą upoważnić swoich zastępców do realizacji czynności, o których mowa w ust. 2.

4. Dane, o których mowa w ust. 1, pobiera się i udostępnia także organom ścigania państw członkowskich Unii Europejskiej i innych państw, agencjom Unii Europejskiej zajmującymi się zapobieganiem i zwalczaniem przestępczości oraz Międzynarodowej Organizacji Policji Kryminalnej – Interpol na ich wniosek, jeżeli następuje to w celu wykrywania przestępstw oraz ścigania ich sprawców, ratowania życia lub zdrowia ludzkiego albo poszukiwania osób zaginionych.”;

17) art. 20ca otrzymuje brzmienie:

„Art. 20ca. Kontrolę nad uzyskiwaniem przez Policję danych telekomunikacyjnych, pocztowych lub internetowych sprawuje sąd okręgowy właściwy dla siedziby organu Policji, któremu udostępniono te dane.”;

18) skreśla się art. 20cb;

19) art. 22 otrzymuje brzmienie:

„Art. 22. 1. Policja przy wykonywaniu swych zadań może korzystać z pomocy osób niebędących policjantami, na zasadach określonych w kodeksie pracy operacyjnej.

2. Koszty pracy operacyjnej Policji pokrywane są z funduszu operacyjnego, na zasadach określonych w kodeksie pracy operacyjnej.”.

Art. 70. W ustawie z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 66) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 8 w ust. 2 wyrazy „operacyjno-rozpoznawczymi” zastępuje się wyrazami „w ramach pracy operacyjnej”;

- 2) w art. 9:
 - a) w ust. 1 wyrazy „wykonują czynności operacyjno-rozpoznawcze i administracyjno-porządkowe” zastępuje się wyrazami „prowadzą pracę operacyjną i czynności administracyjno-porządkowe”;
 - b) w ust. 1a i ust. 1d wyrazy „czynności operacyjno-rozpoznawczych lub prowadzenia kontroli operacyjnej” zastępuje się słowami „pracy operacyjnej”;
- 3) w art. 9a w ust. 1 wyrazy „czynności operacyjno-rozpoznawczych” zastępuje się wyrazami „pracy operacyjnej”;
- 4) art. 9b. otrzymuje brzmienie:

„Art. 9b. 1. Straż Graniczna przy wykonywaniu swych zadań może korzystać z pomocy osób niebędących jej funkcjonariuszami, na zasadach określonych w kodeksie pracy operacyjnej.

2. Koszty pracy operacyjnej Straży Granicznej pokrywane są funduszu operacyjnego, na zasadach określonych w kodeksie pracy operacyjnej.”;
- 5) w art. 9c otrzymuje brzmienie:

„Art. 9c. Przy prowadzeniu pracy operacyjnej funkcjonariusze Straży Granicznej mogą posługiwać się dokumentami legalizacyjnymi, na zasadach określonych w kodeksie pracy operacyjnej.”;
- 6) w art. 9da ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Zezwolenie, o którym mowa w ust. 1, nie dotyczy sytuacji, o których mowa w art. 9d ust. 1 pkt 2 i ust. 2 pkt 2 oraz art. 9e, art. 9f, art. 9g, art. 9h i art. 10b, z wyjątkiem dokumentów i materiałów, które sąd okręgowy lub prokurator Biura Lustracyjnego lub oddziałowego biura lustracyjnego Instytutu Pamięi Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu uzna za niezbędne w związku z wykonywaniem ich zadań określonych w ustawie z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944–1990 oraz treści tych dokumentów (Dz. U. z 2023 r. poz. 342) oraz ustawie z dnia 18 grudnia 1998 r. o Instytucie Pamięi Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (Dz. U. z 2021 r. poz. 177 oraz z 2022 r. poz. 375).”;
- 7) w art. 9d wyrazy „operacyjno-rozpoznawczych” zastępuje się wyrazami „w ramach pracy operacyjnej”;
- 8) w art. 9da w ust. 1 w pkt 3 wyrazy „wykonywaniu czynności operacyjno-rozpoznawczych” zastępuje się wyrazami „pracy operacyjnej”;
- 9) w art. 9e ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„Art. 9e. 1. Przy prowadzeniu pracy operacyjnej przez Straż Graniczną w celu zapobieżenia, wykrycia, ustalenia sprawców oraz uzyskania i utrwalenia dowodów, ściganych z oskarżenia publicznego, umyślnych przestępstw:

 - 1) określonych w art. 163 § 1, art. 164 § 1, art. 165 § 1, art. 166 § 1 i 2, art. 167, art. 168, art. 171, art. 172, art. 173 § 1, art. 258, art. 264 § 2 i 3, art. 270a § 1 i 2, art. 271a § 1 i 2, art. 277a § 1 i art. 299 § 1 Kodeksu karnego;
 - 2) określonych w art. 270–276 Kodeksu karnego w zakresie wiarygodności dokumentów uprawniających do przekraczania granicy państwowej, dokumentów

- uprawnających do pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub dokumentów wymaganych do ich wydania;
- 3) skarbowych, o których mowa w art. 134 § 1 pkt 1 Kodeksu karnego skarbowego, jeżeli wartość przedmiotu czynu lub uszczuplenie należności publicznej przekraczają pięćdziesięciokrotną wysokość najniższego wynagrodzenia za pracę określonego na podstawie odrębnych przepisów;
 - 4) określonych w art. 183 § 2, 4 i 5, art. 184 § 1 i 2, art. 263 § 1 i 2, art. 278 § 1, art. 291 § 1 i art. 306 Kodeksu karnego, art. 55 i art. 56 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050, z 2021 r. poz. 2469 oraz z 2022 r. poz. 763 i 764), a także art. 44 i art. 46a ustawy z dnia 1 lipca 2005 r. o pobieraniu, przechowywaniu i przeszczepianiu komórek, tkanek i narządów (Dz. U. z 2020 r. poz. 2134), art. 109 ust. 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2021 r. poz. 710 i 954), art. 11–13 ustawy z dnia 13 kwietnia 2016 r. o bezpieczeństwie obrotu prekursorami materiałów wybuchowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 994), art. 53 ust. 1 ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (Dz. U. z 2020 r. poz. 164), art. 34a ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 1996 r. o muzeach (Dz. U. z 2022 r. poz. 385) oraz art. 29a ust. 1 ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach (Dz. U. z 2019 r. poz. 1479), jeżeli przestępstwa te pozostają w związku z przemieszczaniem przedmiotów przestępstwa przez granicę państwową;
 - 5) określonego w art. 464 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach;
 - 6) określonych w art. 228, art. 229 i art. 231 Kodeksu karnego, popełnionych przez funkcjonariuszy lub pracowników Straży Granicznej w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych, a także funkcjonariuszy i pracowników Policji i Służby Ochrony Państwa lub strażaków Państwowej Straży Pożarnej w przypadku, o którym mowa w art. 1 ust. 2 pkt 4a;
 - 7) określonych w art. 229 Kodeksu karnego, popełnionych przez osoby niebędące funkcjonariuszami lub pracownikami Straży Granicznej w związku z wykonywaniem czynności służbowych przez funkcjonariuszy lub pracowników Straży Granicznej;
 - 8) określonych w art. 264a Kodeksu karnego oraz art. 10 ustawy z dnia 15 czerwca 2012 r. o skutkach powierzania wykonywania pracy cudzoziemcom przebywającym wbrew przepisom na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
 - 9) określonych w art. 189a Kodeksu karnego i w art. 8 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Przepisy wprowadzające Kodeks karny;
 - 10) ściganych na mocy umów międzynarodowych ratyfikowanych za uprzednią zgodą wyrażoną w ustawie, określonych w polskiej ustawie karnej;
 - 11) określonych w art. 232, art. 233 § 1, 1a, 4 i 6, art. 234, art. 235, art. 236 § 1 i art. 239 § 1 Kodeksu karnego, jeżeli dotyczą przestępstw, o których mowa w pkt 1–7;
 - 12) o których mowa w pkt 1–8 lub o których mowa w art. 45 § 2 Kodeksu karnego albo art. 33 § 2 Kodeksu karnego skarbowego – w celu ujawnienia mienia zagrożonego przypadkiem w związku z tymi przestępstwami
- może być stosowana kontrola operacyjna, na zasadach określonych w kodeksie pracy operacyjnej.

2. Kontrolę operacyjną w drodze postanowienia wraz z uzasadnieniem zarządza sąd okręgowy, na pisemny wniosek Komendanta Głównego Straży Granicznej lub Komendanta BSWSG, po uzyskaniu pisemnej zgody Prokuratora Generalnego, albo na pisemny wniosek komendanta oddziału Straży Granicznej, złożony po uzyskaniu pisemnej zgody prokuratora okręgowego właściwego ze względu na siedzibę składającego wniosek organu Straży Granicznej.

3. Kontroli operacyjnej nie stanowią czynności polegające na uzyskiwaniu i utrwalaniu obrazu w pomieszczeniach, o których mowa w art. 11 ust. 1 pkt 7a.

4. Komendant Główny Straży Granicznej, Komendant BSWSG albo komendant oddziału Straży Granicznej mogą upoważnić swoich zastępców do składania wniosków o zgodę na kontrolę operacyjną.

5. Wnioski, postanowienia, pisemne zgody i zarządzenia kontroli operacyjnej w odniesieniu do spraw realizowanych przez BSWSG, Komendant BSWSG przekazuje do wiadomości Inspektorowi Nadzoru Wewnętrznego.

6. Komendant Główny Straży Granicznej prowadzi rejestr centralny wniosków i zarządzeń dotyczących kontroli operacyjnej prowadzonej przez organy Straży Granicznej w zakresie przewidzianym dla prowadzonych przez nie rejestrów.

7. W komórkach organizacyjnych Straży Granicznej wykonujących zarządzenia w sprawie kontroli operacyjnej można odrębnie rejestrować dane zawarte w dokumentacji z kontroli operacyjnej w zakresie przewidzianym dla prowadzonych przez organy Straży Granicznej rejestrów.”;

10) art. 9f ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„Art. 9f. 1. W sprawach o przestępstwa:

- 1) określone w art. 228 i art. 229 Kodeksu karnego, popełnione przez funkcjonariuszy i pracowników Straży Granicznej w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych, a także funkcjonariuszy i pracowników Policji i Służby Ochrony Państwa lub strażaków Państwowej Straży Pożarnej w przypadku, o którym mowa w art. 1 ust. 2 pkt 4a;
- 2) określone w art. 229 Kodeksu karnego, popełnione przez osoby niebędące funkcjonariuszami lub pracownikami Straży Granicznej w związku z wykonywaniem czynności służbowych przez funkcjonariuszy lub pracowników Straży Granicznej, a także funkcjonariuszy i pracowników Policji i Służby Ochrony Państwa lub strażaków Państwowej Straży Pożarnej w przypadku, o którym mowa w art. 1 ust. 2 pkt 4a;
- 3) określone w art. 163 § 1, art. 164 § 1, art. 165 § 1, art. 166 § 1 i 2, art. 167, art. 168, art. 171, art. 172, art. 173 § 1, art. 258, art. 264 § 2 i 3, art. 270a § 1 i 2, art. 271a § 1 i 2 oraz art. 277a § 1 Kodeksu karnego;
- 4) określone w art. 264a Kodeksu karnego oraz art. 10 ustawy z dnia 15 czerwca 2012 r. o skutkach powierzania wykonywania pracy cudzoziemcom przebywającym wbrew przepisom na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 5) określone w art. 189a Kodeksu karnego i w art. 8 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Przepisy wprowadzające Kodeks karny;
- 6) określone w art. 270–276 Kodeksu karnego dotyczące wiarygodności dokumentów uprawniających do przekraczania granicy państwowej, dokumentów

uprawnających do pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub dokumentów wymaganych do ich wydania;

- 7) określone w art. 86, 87 i art. 91 Kodeksu karnego skarbowego;
- 8) pozostające w związku z przemieszczaniem przez granicę państwową wyrobów akcyzowych podlegających obowiązkowi oznaczania znakami akcyzy, jak również przedmiotów określonych w przepisach o broni i amunicji, o materiałach wybuchowych oraz o prekursorach materiałów wybuchowych podlegających ograniczeniom, a także o przeciwdziałaniu narkomanii;
- 9) ścigane na mocy umów międzynarodowych

– praca operacyjna może polegać na dokonaniu kontrolowanej prowokacji operacyjnej, na zasadach określonych w kodeksie pracy operacyjnej.

2. Kontrolowaną prowokację operacyjną w drodze postanowienia wraz z uzasadnieniem zarządza sąd okręgowy, na pisemny wniosek Komendanta Głównego Straży Granicznej w sprawach o przestępstwa, o których mowa w ust. 1 pkt 1–3 w odniesieniu do funkcjonariuszy i pracowników BSWSG oraz w sprawach o przestępstwa, o których mowa w ust. 1 pkt 4-9, Komendant BSWSG w sprawach o przestępstwa, o których mowa w ust. 1 pkt 1–3, a komendant oddziału Straży Granicznej w sprawach o przestępstwa, o których mowa w ust. 1 pkt 3–9, złożony po uzyskaniu pisemnej zgody prokuratora okręgowego właściwego ze względu na siedzibę składającego wniosek organu Straży Granicznej.

3. Komendant Główny Straży Granicznej, Komendant BSWSG, albo komendant oddziału Straży Granicznej mogą upoważnić swoich zastępców do składania wniosków o zgodę na kontrolowaną prowokację operacyjną.

4. Wnioski, postanowienia, pisemne zgody i zarządzenia kontrolowanej prowokacji operacyjnej w odniesieniu do spraw realizowanych przez BSSG, Komendant BSWSG przekazuje do wiadomości Inspektorowi Nadzoru Wewnętrznego.”;

- 11) art. 9g otrzymuje brzmienie:

„Art. 9g. 1. W sprawach o przestępstwa określone w art. 9e ust. 1, może być stosowana przesyłka niejawnie nadzorowana, na zasadach określonych w kodeksie pracy operacyjnej.

2. Przesyłkę niejawnie nadzorowaną w drodze postanowienia wraz z uzasadnieniem zarządza sąd okręgowy, na pisemny wniosek Komendanta Głównego Straży Granicznej, Komendanta BSWSG lub komendanta oddziału Straży Granicznej, złożony po uzyskaniu pisemnej zgody prokuratora okręgowego właściwego ze względu na siedzibę składającego wniosek organu Straży Granicznej.

3. Komendant Główny Straży Granicznej, Komendant BSWSG albo komendant oddziału Straży Granicznej mogą upoważnić swoich zastępców do składania wniosków o zgodę na przesyłkę niejawnie nadzorowaną.

4. Wnioski, postanowienia, pisemne zgody i zarządzenia przesyłki niejawnie nadzorowanej w odniesieniu do spraw realizowanych przez BSWSG, Komendant BSWSG przekazuje do wiadomości Inspektorowi Nadzoru Wewnętrznego.”;

- 12) po art. 9g dodaje się art. 9h w brzmieniu:

„Art. 9h. 1. W sprawach o przestępstwa określone w art. art. 9e ust. 1 praca operacyjna może polegać na niejawnej ingerencji, na zasadach określonych w kodeksie pracy operacyjnej.

2. Niejawną ingerencję w drodze postanowienia wraz z uzasadnieniem zarządza Sąd Okręgowy w Warszawie, na pisemny wniosek Komendanta Głównego Straży Granicznej, po uzyskaniu pisemnej zgody Prokuratora Generalnego.

3. Komendant Główny Straży Granicznej może upoważnić swojego zastępcę do składania wniosków o zgodę na jawną ingerencję.

4. Techniczna realizacja niejawnej ingerencji dokonywana jest za pośrednictwem Komendanta Głównego Policji.”;

13) w art. 10a:

a) w ust. 8 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) uzyskanych przez te służby lub organy w wyniku pracy operacyjnej;”;

b) w ust. 16 wyrazy „czynności operacyjno-rozpoznawczych” zastępuje się wyrazami „pracy operacyjnej”;

14) art. 10b otrzymuje brzmienie:

„Art. 10b. 1. W celu zapobiegania lub wykrywania przestępstw oraz przestępstw skarbowych Straż Graniczna może dokonywać ustaleń danych telekomunikacyjnych, pocztowych i internetowych, na zasadach określonych w kodeksie pracy operacyjnej.

2. Dane, o których mowa w ust. 1, które mają znaczenie dla postępowania karnego, Komendant Główny Straży Granicznej, Komendant BSWSG lub komendant oddziału Straży Granicznej przekazują prokuratorowi właściwemu miejscowo lub rzeczowo. Prokurator podejmuje decyzję o zakresie i sposobie wykorzystania przekazanych danych.”;

15) art. 10ba otrzymuje brzmienie:

„Art. 10ba. Kontrolę nad uzyskiwaniem przez Straż Graniczną danych telekomunikacyjnych, pocztowych lub internetowych sprawuje sąd okręgowy właściwy dla siedziby składającego wniosek organu Straży Granicznej.”;

16) skreśla się art. 10bb;

17) w art. 10c:

a) w ust. 3 wyrazy „operacyjno-rozpoznawczymi” zastępuje się wyrazami „w ramach pracy operacyjnej”;

b) w ust. 10 wyrazy „podjętych czynności operacyjno-rozpoznawczych” zastępuje się wyrazami „pracy operacyjnej”.

Art. 71. W ustawie z dnia 24 sierpnia 2001r. o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych (Dz.U. z 2021 r. poz. 1214 i z 2022 r. poz. 655, 1448 oraz 2600) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 4 w ust. 2 w pkt 4 wyrazy „wykonywanie czynności operacyjno-rozpoznawczych” zastępuje się wyrazami „prowadzenie pracy operacyjnej”;

2) w art. 4a wyrazy „przez Żandarmerię Wojskową zadań związanych z prowadzonymi czynnościami operacyjno-rozpoznawczymi lub realizację działań kontrterrorystycznych

- w rozumieniu ustawy z dnia 10 czerwca 2016 r. o działaniach antyterrorystycznych” zastępuje się wyrazami „zadań przez Żandarmerię Wojskową”;
- 3) w art. 11 ust. 2 otrzymuje brzmienie:
„2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się przy wykonywaniu pracy operacyjnej.”;
 - 4) w art. 12 ust. 2 otrzymuje brzmienie:
„2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się przy wykonywaniu czynności ochronnych oraz prowadzeniu pracy operacyjnej.”;
 - 5) w art. 14:
 - a) w ust. 1 w pkt 2 wyrazy „wykonywania czynności operacyjno-rozpoznawczych” zastępuje się wyrazami „prowadzenie pracy operacyjnej”,
 - b) w ust. 2 wyrazy „wykonywania czynności operacyjno-rozpoznawczych” zastępuje się wyrazami „prowadzenia pracy operacyjnej”;
 - 6) w art. 17 w ust. 1 pkt 10a otrzymuje brzmienie: 10a) obserwowania i rejestrowania przy użyciu środków technicznych obrazu zdarzeń w miejscach publicznych, a w przypadku pracy operacyjnej i czynności administracyjno-porządkowych prowadzonych na podstawie ustawy – także dźwięku towarzyszącego tym zdarzeniom;”;
 - 7) w art. 29 w ust. 14 wyrazy „czynności operacyjno-rozpoznawczych” zastępuje się wyrazami „pracy operacyjnej”;
 - 8) art. 30 otrzymuje brzmienie:
„Art. 30. 1. W celu zapobiegania lub wykrywania przestępstw, w tym przestępstw skarbowych, popełnionych przez osoby, o których mowa w art. 3 ust. 2 pkt 1, 3, 4, 5 i 6, albo w celu ratowania życia lub zdrowia ludzkiego bądź wsparcia działań poszukiwawczych lub ratowniczych, Żandarmeria Wojskowa może dokonywać ustaleń danych telekomunikacyjnych, pocztowych i internetowych, na zasadach określonych w kodeksie pracy operacyjnej.
2. Dane, o których mowa w ust. 1, które mają znaczenie dla postępowania karnego, Komendant Główny Żandarmerii Wojskowej lub komendant oddziału Żandarmerii Wojskowej przekazują prokuratorowi właściwemu miejscowo lub rzeczowo. Prokurator podejmuje decyzję o zakresie i sposobie wykorzystania przekazanych danych.”;
 - 9) art. 30b otrzymuje brzmienie:
„Art. 30b. Kontrolę nad uzyskiwaniem przez Żandarmerię Wojskową danych telekomunikacyjnych, pocztowych lub internetowych sprawuje wojskowy sąd okręgowy właściwy dla siedziby organu Żandarmerii Wojskowej, któremu udostępniono te dane.”;
 - 10) skreśla się art. 30c;
 - 11) w art. 31 otrzymuje brzmienie:
„Art. 31. 1. Przy prowadzeniu pracy operacyjnej przez Żandarmerię Wojskową w granicach zadań określonych w art. 4 ust. 1 oraz w stosunku do osób wskazanych w art. 3 ust. 2 pkt 1, 3, 5 i 6, w celu zapobieżenia, wykrycia, ustalenia sprawców oraz uzyskania i utrwalenia dowodów, umyślnych przestępstw ściganych z oskarżenia publicznego:
 - 1) przeciwko pokojowi i ludzkości;

- 2) przeciwko Rzeczypospolitej Polskiej, z wyjątkiem przestępstw określonych w art. 127–132 Kodeksu karnego;
- 3) przeciwko życiu, określonych w art. 148–150 Kodeksu karnego;
- 4) określonych w art. 140, art. 156 § 1 i 3, art. 163 § 1 i 3, art. 164 § 1, art. 165 § 1 i 3, art. 166, art. 167, art. 171 § 1, art. 173 § 1 i 3, art. 189, art. 189a, art. 200, art. 200a, art. 202 § 3 i 4, art. 211a, art. 223, art. 228 § 1 i 3–5, art. 229 § 1 i 3–5, art. 230 § 1, art. 230a § 1, art. 231 § 1 i 2, art. 232, art. 233 § 1, 1a, 4 i 6, art. 234, art. 235, art. 236 § 1, art. 238, art. 239 § 1, art. 240 § 1, art. 245, art. 246, art. 252 § 1–3, art. 258, art. 263 § 1 i 2, art. 265, art. 269, art. 270a § 1 i 2, art. 271a § 1 i 2, art. 277a § 1, art. 280–282, art. 285 § 1, art. 286 § 1 i 2, art. 299 § 1–6, art. 305, art. 310 § 1, 2 i 4, art. 339 § 2, art. 345 § 2 i 3 oraz art. 358 § 2 Kodeksu karnego;
- 5) skarbowych, jeżeli wartość przedmiotu czynu lub uszczuplenie należności publicznoprawnej przekraczają pięćdziesięciokrotną wysokość najniższego wynagrodzenia za pracę określonego na podstawie odrębnych przepisów;
- 6) określonych w art. 8 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Przepisy wprowadzające Kodeks karny (Dz. U. poz. 554 i 1083, z 1998 r. poz. 715, z 2009 r. poz. 1149 i 1589 oraz z 2010 r. poz. 626);
- 7) określonych w rozdziale 11 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2021 r. poz. 710 i 954), w rozdziale 5 ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (Dz. U. z 2020 r. poz. 164), w rozdziale 6 ustawy z dnia 25 maja 2017 r. o restytucji narodowych dóbr kultury (Dz. U. z 2019 r. poz. 1591), w rozdziale 5a ustawy z dnia 21 listopada 1996 r. o muzeach (Dz. U. z 2020 r. poz. 902) oraz w rozdziale 11a ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach (Dz. U. z 2019 r. poz. 1479);
- 8) określonych w art. 43 i art. 44 ustawy z dnia 1 lipca 2005 r. o pobieraniu, przechowywaniu i przeszczepianiu komórek, tkanek i narządów (Dz. U. z 2020 r. poz. 2134);
- 9) określonych w art. 53 ust. 1, art. 55 ust. 1, art. 56 ust. 1, art. 58 ust. 1, art. 59 ust. 1, art. 62 ust. 1 oraz art. 62b ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050);
- 10) ściganych na mocy umów międzynarodowych ratyfikowanych za uprzednią zgodą wyrażoną w ustawie, określonych w polskiej ustawie karnej;
- 11) o których mowa w pkt 1–9 lub, o których mowa w art. 45 § 2 Kodeksu karnego albo art. 33 § 2 Kodeksu karnego skarbowego – w celu ujawnienia mienia zagrożonego przypadkiem w związku z tymi przestępstwami

– może być stosowana kontrola operacyjna, na zasadach określonych w kodeksie pracy operacyjnej.

2. Kontrolę operacyjną w drodze postanowienia wraz z uzasadnieniem zarządza wojskowy sąd okręgowy, na pisemny wniosek Komendanta Głównego Żandarmerii Wojskowej, złożony po uzyskaniu pisemnej zgody Prokuratora Generalnego, lub na pisemny wniosek komendanta oddziału Żandarmerii Wojskowej, złożony po uzyskaniu zgody Komendanta Głównego Żandarmerii Wojskowej i pisemnej zgody właściwego prokuratora okręgowego do spraw wojskowych.

3. Techniczna realizacja czynności, o których mowa w ust. 1, dokonywana jest za pośrednictwem Szefa Służby Kontrwywiadu Wojskowego.”;
- 12) skreśla się art. 32 i art. 33;
- 13) po art. 33 dodaje się art. 33a w brzmieniu:
- „Art. 33a. 1. W sprawach o przestępstwa określone w art. 31 ust. 1 praca operacyjna może polegać na niejawnej ingerencji, na zasadach określonych w kodeksie pracy operacyjnej.
2. Niejawną ingerencję w drodze postanowienia wraz z uzasadnieniem zarządza Wojskowy Sąd Okręgowy w Warszawie, na pisemny wniosek Komendanta Głównego Żandarmerii Wojskowej, po uzyskaniu pisemnej zgody Prokuratora Generalnego.
3. Komendant Główny Żandarmerii Wojskowej może upoważnić swojego zastępcę do składania wniosków o zgodę na niejawną ingerencję.
4. Techniczna realizacja niejawnej ingerencji dokonywana jest za pośrednictwem Szefa Służby Kontrwywiadu Wojskowego.”;
- 14) w art. 34 wyrazy „czynności operacyjno-rozpoznawczych w czasie wykonywania tych czynności” zastępuje się wyrazami „pracy operacyjnej w czasie jej wykonywania”;
- 15) art. 35 otrzymuje brzmienie:
- „Art. 35. Żandarmeria Wojskowa udostępnia organom uprawnionym do prowadzenia pracy operacyjnej, na wniosek tych organów, informacje o osobach, uzyskane przez nią w czasie prowadzenia pracy operacyjnej.”;
- 16) art. 36 otrzymuje brzmienie:
- „Art. 36. Żandarmeria Wojskowa przy wykonywaniu swych zadań może korzystać z pomocy osób niebędących żołnierzami Żandarmerii Wojskowej, na zasadach określonych w kodeksie pracy operacyjnej. Przepis art. 27 ust. 1 stosuje się odpowiednio.”;
- 17) art. 37 otrzymuje brzmienie:
- „Art. 37. 1. Koszty pracy operacyjnej Żandarmerii Wojskowej pokrywane są z funduszu operacyjnego, na zasadach określonych w kodeksie pracy operacyjnej.”;
- 18) w art. 38 w ust. 1 wyrazy ”wykonywania czynności operacyjno-rozpoznawczych oraz w trybie, o którym mowa w art. 37 ust. 1” zastępuje się wyrazami „prowadzenia pracy operacyjnej”;
- 19) w art. 39 wyrazy „czynności operacyjno-rozpoznawczych” zastępuje się wyrazami „pracy operacyjnej”;
- 20) art. 40 otrzymuje brzmienie:
- „Art. 40. Przy prowadzeniu pracy operacyjnej żołnierze Żandarmerii Wojskowej mogą posługiwać się dokumentami legalizacyjnymi, na zasadach określonych w kodeksie pracy operacyjnej.”;
- 21) w art. 40b w ust. 2 wyrazy „prowadzonymi przez nich w tej sprawie czynnościami operacyjno-rozpoznawczymi” zastępuje się wyrazami „prowadzoną przez nich w tej sprawie pracą operacyjną”.

Art. 72. W ustawie z dnia 24 maja 2002 r. o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu (Dz.U. z 2022 r. poz. 557, 1448 oraz poz. 2185) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 6 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Działalność AW na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej może być prowadzona wyłącznie w związku z jej działalnością poza granicami państwa, a realizacja metod pracy operacyjnej, o których mowa w art. 27, 29 i 30 oraz art. 30a ust. 1 pkt 2, jest dopuszczalna wyłącznie za pośrednictwem Szefa ABW.”;

2) art. 9 otrzymuje brzmienie:

„Art. 9. Koszty pracy operacyjnej Agencji pokrywane są z funduszu operacyjnego, na zasadach określonych w kodeksie pracy operacyjnej.”;

3) w rozdziale 2 tytuł otrzymuje brzmienie: „Kolegium do Spraw Służb Specjalnych i Pracy Operacyjnej”;

4) art. 11 otrzymuje brzmienie:

„Art. 11. Przy Radzie Ministrów działa Kolegium do Spraw Służb Specjalnych i Pracy Operacyjnej, zwane dalej „Kolegium”, jako organ opiniodawczo-doradczy w sprawach programowania, nadzorowania i koordynowania działalności ABW, AW, Służby Kontrwywiadu Wojskowego i Służby Wywiadu Wojskowego, zwanych dalej „służbami specjalnymi”, oraz podejmowanej dla ochrony bezpieczeństwa państwa pracy operacyjnej Policji, Straży Granicznej, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Marszałkowskiej, Żandarmerii Wojskowej, Służby Więziennej, Służby Ochrony Państwa, Krajowej Administracji Skarbowej, organów informacji finansowej oraz służb rozpoznania Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej.”;

5) w art. 12:

a) w ust. 1:

- w pkt 1 skreśla się wyrazy „oraz Szefa Centralnego Biura Antykorupcyjnego”,
- pkt 7 otrzymuje brzmienie:

„7) koordynowania działalności ABW, AW, Służby Kontrwywiadu Wojskowego i Służby Wywiadu Wojskowego, a także działalności służb specjalnych z Policją, Strażą Graniczną, Centralnym Biurem Antykorupcyjnym, Strażą Marszałkowską, Żandarmerią Wojskową, Służbą Ochrony Państwa, Krajową Administracją Skarbową, organami informacji finansowej i służbami rozpoznania Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej oraz ich współdziałania w dziedzinie ochrony bezpieczeństwa państwa;”,

b) w ust. 3 skreśla się pkt 2a;

6) w art. 13:

a) w ust. 1:

- pkt 1 otrzymuje brzmienie:

- „1) ministra właściwego do spraw wewnętrznych – w odniesieniu do działalności Policji, Straży Granicznej, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Służby Ochrony Państwa;”,
- skreśla się pkt 5,
- b) w ust. 3 i 4 po wyrazach „Kolegium do Spraw Służb Specjalnych” dodaje się wyrazy „i Pracy Operacyjnej”;
- 7) w art. 21 w ust. 1:
- a) w pkt 1 wyrazy „czynności operacyjno-rozpoznawcze i dochodzeniowo-śledcze” zastępuje się wyrazami „pracę operacyjną i czynności dochodzeniowo-śledcze”,
- b) w pkt 2 wyrazy „czynności operacyjno-rozpoznawcze i analityczno-informacyjne” zastępuje się wyrazami „pracę operacyjną i czynności analityczno-informacyjne”;
- 8) art. 22 otrzymuje brzmienie:
- „Art. 22. W granicach zadań, o których mowa w art. 6 ust. 1, funkcjonariusze AW wykonują pracę operacyjną i czynności analityczno-informacyjne.”;
- 9) w art. 22a w ust. 2 i 5 wyrazy „czynności operacyjno-rozpoznawczych” zastępuje się wyrazami „pracy operacyjnej”;
- 10) w art. 23 w ust. 1 w pkt 6 wyrazy „czynności operacyjno-rozpoznawczych podejmowanych na podstawie ustawy” zastępuje się wyrazami „pracy operacyjnej podejmowanej na podstawie ustawy”;
- 11) art. 27 otrzymuje brzmienie:
- „Art. 27 ust. 1. Przy prowadzeniu pracy operacyjnej przez ABW w celu rozpoznawania, zapobiegania i wykrywania przestępstw, o których mowa w:
- 1) art. 5 ust. 1 pkt 2 lit. a, c, d i e;
- 2) rozdziałach XXXV–XXXVII Kodeksu karnego oraz rozdziałach 6 i 7 Kodeksu karnego skarbowego – jeżeli godzą w podstawy ekonomiczne państwa;
- 3) art. 232, art. 233 § 1, 1a, 4 i 6, art. 234, art. 235, art. 236 § 1 i art. 239 § 1 Kodeksu karnego – jeżeli dotyczą przestępstw, o których mowa w pkt 1 i 2
- może być stosowana kontrola operacyjna, na zasadach określonych w kodeksie pracy operacyjnej.
2. Kontrolę operacyjną w drodze postanowienia wraz z uzasadnieniem zarządza Sąd Okręgowy w Warszawie, na pisemny wniosek Szefa ABW, złożony po uzyskaniu pisemnej zgody Prokuratora Generalnego.
3. Szef ABW może upoważnić swojego zastępcę do składania wniosków o zgodę na kontrolę operacyjną.”;
- 12) art. 28 otrzymuje brzmienie:
- „Art. 28. 1. W celu realizacji zadań, o których mowa w art. 5 ust. 1, ABW może dokonywać ustaleń danych telekomunikacyjnych, pocztowych i internetowych, na zasadach określonych w kodeksie pracy operacyjnej.
2. Dane, o których mowa w ust. 1, które mają znaczenie dla postępowania karnego, Szef ABW przekazuje Prokuratorowi Generalnemu. Prokurator Generalny podejmuje decyzję o zakresie i sposobie wykorzystania przekazanych danych.”;

- 13) art. 28a otrzymuje brzmienie:
„Art. 28a. Kontrolę nad uzyskiwaniem przez ABW danych telekomunikacyjnych, pocztowych lub internetowych sprawuje Sąd Okręgowy w Warszawie.”;
- 14) uchyla się art. 28b;
- 15) art. 29 otrzymuje brzmienie:
„Art. 29. 1. W sprawach o przestępstwa, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2, praca operacyjna może polegać na dokonaniu kontrolowanej prowokacji operacyjnej, na zasadach określonych w kodeksie pracy operacyjnej.
2. Kontrolowaną prowokację operacyjną w drodze postanowienia wraz z uzasadnieniem zarządza Sąd Okręgowy w Warszawie, na pisemny wniosek Szefa ABW, złożony po uzyskaniu pisemnej zgody Prokuratora Generalnego.
3. Szef ABW może upoważnić swojego zastępcę do składania wniosków o zgodę na kontrolowaną prowokację operacyjną.”;
- 16) art. 30 otrzymuje brzmienie:
„Art. 30. 1. W sprawach o przestępstwa, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 może być stosowana przesyłka niejawnie nadzorowana, na zasadach określonych w kodeksie pracy operacyjnej.
2. Przesyłkę niejawnie nadzorowaną w drodze postanowienia wraz z uzasadnieniem zarządza Sąd Okręgowy w Warszawie, na pisemny wniosek Szefa ABW, złożony po uzyskaniu pisemnej zgody Prokuratora Generalnego.
3. Szef ABW może upoważnić swojego zastępcę do składania wniosków o zgodę na przesyłkę niejawnie nadzorowaną.”;
- 17) po art. 30 dodaje się art. 30a w brzmieniu:
„Art. 30a. 1. W sprawach o przestępstwa określone w art. 5 ust. 1 pkt 2 praca operacyjna może polegać na:
1) pozorowanej działalności przestępczej;
2) niejawnej ingerencji;
3) niejawnym przeszukaniu
– na zasadach określonych w kodeksie pracy operacyjnej.
2. Pozorowaną działalność przestępczą, niejawną ingerencję oraz niejawne przeszukanie w drodze postanowienia wraz z uzasadnieniem zarządza Sąd Okręgowy w Warszawie, na pisemny wniosek Szefa ABW, po uzyskaniu pisemnej zgody Prokuratora Generalnego.
3. Szef ABW może upoważnić swojego zastępcę do składania wniosków o zgodę na pozorowaną działalność przestępczą, niejawną ingerencję oraz niejawne przeszukanie.”;
- 18) w art. 32b w ust. 2 wyrazy „operacyjno-rozpoznawcze” zastępuje się wyrazami „w ramach pracy operacyjnej”;
- 19) w art. 34 w ust. 1 wyrazy „wykonywania czynności operacyjno-rozpoznawczych” zastępuje się wyrazami „prowadzenia pracy operacyjnej”;

20) art. 34a otrzymuje brzmienie:

„Art. 34a. 1. Jeżeli jest to konieczne do skutecznego zapobieżenia przestępstwom określonym w art. 5 ust. 1 pkt 2 lub ich wykrycia albo ustalenia sprawców i uzyskania dowodów, a także wykrycia i identyfikacji przedmiotów i innych korzyści majątkowych pochodzących z tych przestępstw albo ich równowartości, ABW może korzystać z danych chronionych tajemnicą informacji finansowej, na zasadach określonych w kodeksie pracy operacyjnej.

2. W sprawach wyrażania zgody na dokonywanie przez ABW ustaleń danych chronionych tajemnicą informacji finansowej właściwy jest Sąd Okręgowy w Warszawie oraz Prokurator Generalny.”;

21) art. 35 otrzymuje brzmienie:

„Art. 35. Przy prowadzeniu pracy operacyjnej funkcjonariusze Agencji mogą posługiwać się dokumentami legalizacyjnymi, na zasadach określonych w kodeksie pracy operacyjnej.”;

22) art. 36 otrzymuje brzmienie:

„Art. 36. Agencje przy wykonywaniu swoich zadań mogą korzystać z pomocy osób niebędących funkcjonariuszami, na zasadach określonych w kodeksie pracy operacyjnej.”;

23) w art. 39 wyrazy „czynności operacyjno-rozpoznawczych” zastępuje się wyrazami „pracy operacyjnej”;

24) uchyla się art. 40.

Art. 73. W ustawie z dnia 9 czerwca 2006 r. o Służbie Kontrwywiadu Wojskowego oraz Służbie Wywiadu Wojskowego (Dz. U. z 2023 r. poz. 81) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 6 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Działalność SWW na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej może być prowadzona wyłącznie w związku z jej działalnością poza granicami państwa, a realizacja czynności, o których mowa w art. 29, art. 31 ust. 1, art. 33 ust. 1, art. 34 ust. 1 oraz art. 34a ust. 1 pkt 2 dopuszczalna jest wyłącznie za pośrednictwem SKW albo Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, odpowiednio do ich kompetencji.”;

2) w art. 10:

a) w ust. w pkt 5 wyrazy „czynności operacyjno-rozpoznawczych” zastępuje się wyrazami „pracy operacyjnej”,

b) w ust. 4 wyrazy „czynności operacyjno-rozpoznawczych” zastępuje się wyrazami „pracy operacyjnej”;

3) art. 11 otrzymuje brzmienie:

„Art. 11. Koszty pracy operacyjnej SKW i SWW pokrywane są funduszu operacyjnego, na zasadach określonych w kodeksie pracy operacyjnej.”;

4) w art. 25 w pkt 1 wyrazy „operacyjno-rozpoznawcze” zastępuje się wyrazami „w ramach pracy operacyjnej”;

5) w art. 26 w pkt 1 wyrazy „operacyjno-rozpoznawcze” zastępuje się wyrazami „w ramach pracy operacyjnej”;

- 6) w art. 27:
- a) w ust. 2 wyrazy „czynności operacyjno-rozpoznawczych” zastępuje się wyrazami „pracy operacyjnej”;
 - b) w ust. 5 wyrazy „czynności operacyjno-rozpoznawczych” zastępuje się wyrazami „czynności w ramach pracy operacyjnej”;
- 7) w art. 28 w ust. 1 wyrazy „czynności operacyjno-rozpoznawcze” zastępuje się wyrazami „pracę operacyjną”;
- 8) w art. 29 wyrazy „czynności operacyjno-rozpoznawczych podejmowanych na podstawie ustawy” zastępuje się wyrazami „pracy operacyjnej podejmowanej na podstawie ustawy”;
- 9) art. 31 otrzymuje brzmienie:
- „Art. 31. 1. Przy prowadzeniu pracy operacyjnej przez SKW w celu realizacji zadań określonych w art. 5 ust. 1 pkt 1, 5, 7 i 8 oraz ust. 2 może być stosowana kontrola operacyjna, na zasadach określonych w kodeksie pracy operacyjnej.
2. Kontrolę operacyjną w drodze postanowienia wraz z uzasadnieniem zarządza Wojskowy Sąd Okręgowy w Warszawie, na pisemny wniosek Szefa SKW, złożony po uzyskaniu pisemnej zgody Prokuratora Generalnego.
3. Szef SKW może upoważnić swojego zastępcę do składania wniosków o kontrolę operacyjną.”;
- 10) w art. 32 ust. 1 otrzymuje brzmienie:
- „Art. 32 ust. 1. W celu realizacji zadań, o których mowa w art. 5, SKW może dokonywać ustaleń danych telekomunikacyjnych, pocztowych i internetowych, na zasadach określonych w kodeksie pracy operacyjnej.
2. Dane, o których mowa w ust. 1, które mają znaczenie dla postępowania karnego, Szef SKW przekazuje Prokuratorowi Generalnemu. Prokurator podejmuje decyzję o zakresie i sposobie wykorzystania przekazanych danych.”;
- 11) art. 32a otrzymuje brzmienie:
- „Art. 32a. Kontrolę nad uzyskiwaniem przez SKW danych telekomunikacyjnych, pocztowych lub internetowych sprawuje Wojskowy Sąd Okręgowy w Warszawie.”;
- 12) uchyla się art. 32b;
- 13) art. 33. otrzymuje brzmienie:
- „Art. 33. 1. W sprawach o przestępstwa, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 1, praca operacyjna może polegać na dokonaniu kontrolowanej prowokacji operacyjnej, na zasadach określonych w kodeksie pracy operacyjnej.
2. Kontrolowaną prowokację operacyjną w drodze postanowienia zarządza Wojskowy Sąd Okręgowy w Warszawie na pisemny wniosek Szefa SKW, złożony po uzyskaniu pisemnej zgody Prokuratora Generalnego.
3. Szef SKW może upoważnić swojego zastępcę do składania wniosków o zgodę na kontrolowaną prowokację operacyjną.”;
- 14) art. 34 otrzymuje brzmienie:

„Art. 34. 1. W sprawach o przestępstwa, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 1, może być stosowana przesyłka niejawnie nadzorowana, na zasadach określonych w kodeksie pracy operacyjnej.

2. Przesyłkę niejawnie nadzorowaną w drodze postanowienia wraz z uzasadnieniem zarządza Wojskowy Sąd Okręgowy w Warszawie, na pisemny wniosek Szefa SKW, złożony po uzyskaniu pisemnej zgody Prokuratora Generalnego.

3. Szef SKW może upoważnić swojego zastępcę do składania wniosków o zgodę na przesyłkę niejawnie nadzorowaną.”;

15) po art. 34 dodaje się art. 34a w brzmieniu:

„Art. 34a. 1. W sprawach o przestępstwa określone w art. 5 ust. 1 pkt 1 praca operacyjna może polegać na:

- 1) pozorowanej działalności przestępczej;
- 2) niejawnej ingerencji;
- 3) niejawnym przeszukaniu

– na zasadach określonych w kodeksie pracy operacyjnej.

2. Pozorowaną działalność przestępczą, niejawną ingerencję oraz niejawne przeszukanie w drodze postanowienia wraz z uzasadnieniem zarządza Wojskowy Sąd Okręgowy w Warszawie, na pisemny wniosek Szefa SKW, po uzyskaniu pisemnej zgody Prokuratora Generalnego.

3. Szef SKW może upoważnić swojego zastępcę do składania wniosków o zgodę na pozorowaną działalność przestępczą, niejawną ingerencję oraz niejawne przeszukanie.”;

16) uchyla się art. 35 i 36;

17) w art. 38 w ust. 1 wyrazy „czynności operacyjno-rozpoznawczych” zastępuje się wyrazami „pracy operacyjnej”;

18) art. 39 otrzymuje brzmienie:

„Art. 39. Przy prowadzeniu pracy operacyjnej funkcjonariusze SKW i SWW mogą posługiwać się dokumentami legalizacyjnymi, na zasadach określonych w kodeksie pracy operacyjnej.”;

19) art. 40 otrzymuje brzmienie:

„Art. 40. SKW i SWW przy wykonywaniu swych zadań mogą korzystać z pomocy osób niebędących ich funkcjonariuszami, na zasadach określonych w kodeksie pracy operacyjnej.”;

20) w art. 43 wyrazy „czynności operacyjno-rozpoznawczych” zastępuje się wyrazami „pracy operacyjnej”.

Art. 74. W ustawie z dnia 9 czerwca 2006 r. o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym (Dz. U. z 2023 r. poz.240) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 1:

- a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Centralne Biuro Antykorupcyjne, zwane dalej „CBA”, jest właściwe w sprawach zwalczania korupcji w życiu publicznym i gospodarczym, w szczególności w instytucjach państwowych i samorządowych.”,

- b) uchyla się ust. 4;
- 2) w art. 2:
- a) w ust. 1 w pkt 1 lit. b otrzymuje brzmienie:
 - „b) wymiarowi sprawiedliwości, określonych w art. 232, art. 233, art. 234, art. 235, art. 236 § 1 i art. 239 § 1, wyborom i referendum, określonych w art. 250a, porządkowi publicznemu, określonych w art. 258, wiarygodności dokumentów, określonych w art. 270, art. 271, art. 272–273, mieniu, określonych w art. 286, obrotowi gospodarczemu, określonych w art. 296–297, art. 299 i art. 305, obrotowi pieniędzmi i papierami wartościowymi, określonych w art. 310 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny, a także o których mowa w art. 586–592 ustawy z dnia 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1467 i 1488) oraz określonych w art. 179–183 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. z 2022 r. poz. 1500 i 1488), jeżeli pozostają w związku z korupcją,”
 - b) w ust. 1 w pkt 1 lit. d otrzymuje brzmienie:
 - „d) obowiązkowi podatkowemu i rozliczeniom z tytułu dotacji i subwencji, określonych w rozdziale 6 ustawy z dnia 10 września 1999 r. – Kodeks karny skarbowy (Dz. U. z 2022 r. poz. 859 i 1301), jeżeli pozostają w związku z korupcją,”
 - c) w ust. 1 pkt 7 otrzymuje brzmienie:
 - „7) podejmowanie innych działań określonych w odrębnych ustawach i umowach międzynarodowych w zakresie zwalczania korupcji.”;
- 3) art. 4 otrzymuje brzmienie:
- „Art. 4. Koszty pracy operacyjnej CBA pokrywane są z funduszu operacyjnego, na zasadach określonych w kodeksie pracy operacyjnej.”;
- 4) art. 5 otrzymuje brzmienie:
- „Art. 5. 1. CBA kieruje Szeft Centralnego Biura Antykorupcyjnego, zwany dalej „Szeftem CBA”.
2. Szeft CBA jest centralnym organem administracji rządowej podległym ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych.
3. Szefa CBA powołuje i odwołuje Prezes Rady Ministrów na wniosek ministra właściwego do spraw wewnętrznych.
4. Zastępców Szefa CBA powołuje i odwołuje minister właściwy do spraw wewnętrznych na wniosek Szefa CBA.

5. W razie zwolnienia stanowiska Szefa CBA minister właściwy do spraw wewnętrznych do czasu powołania nowego szefa powierza pełnienie obowiązków Szefa CBA, na okres nie dłuższy niż 3 miesiące, jednemu z jego zastępców.

6. W razie czasowej niemożności sprawowania funkcji przez Szefa CBA minister właściwy do spraw wewnętrznych, do czasu ustania przeszkody w sprawowaniu tej funkcji przez dotychczasowego szefa, nie dłużej jednak niż na 6 miesięcy, powierza pełnienie obowiązków Szefa CBA jednemu z jego zastępców.”;

5) uchyla się art. 6, art. 8 i art. 9;

6) w art. 11 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„Art. 11. 1. Minister właściwy do spraw wewnętrznych nadaje CBA, w drodze zarządzenia, statut, który określa jego organizację wewnętrzną.”;

7) art. 12 otrzymuje brzmienie:

„Art. 12. 1. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określa kierunki działania CBA w drodze wytycznych.

2. Szef CBA, najpóźniej na 2 miesiące przed końcem roku kalendarzowego, przedstawia ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych do zatwierdzenia roczny plan działania CBA na rok następny.

3. Szef CBA przedstawia corocznie do dnia 31 marca ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych oraz Sejmowej Komisji do Spraw Służb Specjalnych i Pracy Operacyjnej sprawozdanie z działalności CBA za poprzedni rok kalendarzowy.

4. Minister właściwy do spraw wewnętrznych przedstawia corocznie do dnia 30 czerwca Sejmowi oraz Senatowi informację o wynikach działalności CBA, z wyjątkiem informacji, do których stosuje się przepisy o ochronie informacji niejawnych.”;

8) w art.13 w ust. 1:

a) w pkt 1 wyrazy „czynności operacyjno-rozpoznawcze” zastępuje się wyrazami „pracę operacyjną”,

b) w pkt 2 skreśla się wyrazy „a także działalności godzącej w interesy ekonomiczne państwa”,

c) pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) pracę operacyjną i czynności analityczno-informacyjne w celu uzyskiwania i przetwarzania informacji istotnych dla zwalczania korupcji w instytucjach państwowych i samorządzie terytorialnym.”;

9) w art. 14:

a) w ust. 1 w pkt 6 wyrazy „czynności operacyjno-rozpoznawczych podejmowanych na podstawie ustawy” zastępuje się wyrazami „pracy operacyjnej prowadzonej na podstawie ustawy”,

b) w ust. 9 wyrazy „Prezes Rady Ministrów” zastępuje się wyrazami „Minister właściwy do spraw wewnętrznych, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zdrowia”,

c) w ust. 10 i ust. 11 wyrazy „Rada Ministrów” zastępuje się wyrazami „Minister właściwy do spraw wewnętrznych”;

- 10) w art. 14ac wyrazy „Prezes Rady Ministrów” zastępuje się wyrazami „Minister właściwy do spraw wewnętrznych”;
- 11) art. 17 otrzymuje brzmienie:
- „Art. 17. 1. Przy prowadzeniu pracy operacyjnej przez CBA w celu rozpoznawania, zapobiegania i wykrywania przestępstw, uzyskania i utrwalenia dowodów przestępstw, a także ujawnienia mienia zagrożonego przepisaniem w związku z przestępstwami:
- 1) określonymi w art. 228–231, art. 250a, art. 258, art. 286, art. 296–297, art. 299, art. 305 i art. 310 § 1, 2 i 4 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny;
 - 2) określonymi w art. 232, art. 233 § 1, 1a, 4 i 6, art. 234, art. 235, art. 236 § 1 i art. 239 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny, jeżeli dotyczą przestępstw, o których mowa w pkt 1
- może być stosowana kontrola operacyjna, na zasadach określonych w kodeksie pracy operacyjnej.
2. Kontrolę operacyjną w drodze postanowienia wraz z uzasadnieniem zarządza Sąd Okręgowy w Warszawie, na pisemny wniosek Szefa CBA, złożony po uzyskaniu pisemnej zgody Prokuratora Generalnego.
3. Szef CBA może upoważnić swojego zastępcę do składania wniosków o kontrolę operacyjną.”;
- 12) art. 18 otrzymuje brzmienie:
- „Art. 18. 1. W celu realizacji zadań, o których mowa w art. 2, CBA może dokonywać ustaleń danych telekomunikacyjnych, pocztowych i internetowych, na zasadach określonych w kodeksie pracy operacyjnej.
2. Dane, o których mowa w ust. 1, które mają znaczenie dla postępowania karnego, Szef CBA przekazuje Prokuratorowi Generalnemu. Prokurator Generalny podejmuje decyzję o zakresie i sposobie wykorzystania przekazanych danych.”;
- 13) art. 18a otrzymuje brzmienie:
- „Art. 18a. Kontrolę nad uzyskiwaniem przez CBA danych telekomunikacyjnych, pocztowych lub internetowych sprawuje Sąd Okręgowy w Warszawie.”;
- 14) uchyla się art. 18b;
- 15) art. 19 otrzymuje brzmienie:
- „Art. 19. 1. W sprawach o przestępstwa, o których mowa w art. 17 ust. 1, praca operacyjna może polegać na dokonaniu kontrolowanej prowokacji operacyjnej, na zasadach określonych w kodeksie pracy operacyjnej.
2. Kontrolowaną prowokację operacyjną w drodze postanowienia wraz z uzasadnieniem zarządza Sąd Okręgowy w Warszawie, na pisemny wniosek Szefa CBA, złożony po uzyskaniu pisemnej zgody Prokuratora Generalnego.
3. Szef CBA może upoważnić swojego zastępcę do składania wniosków o zgodę na kontrolowaną prowokację operacyjną.”;
- 16) po art. 19 dodaje się art. 19a w brzmieniu:

„Art. 19a. 1. W sprawach o przestępstwa określone w art. 17 ust. 1 praca operacyjna może polegać na niejawnej ingerencji, na zasadach określonych w kodeksie pracy operacyjnej.

2. Niejawną ingerencję w drodze postanowienia wraz z uzasadnieniem zarządza Sąd Okręgowy w Warszawie, na pisemny wniosek Szefa CBA, po uzyskaniu pisemnej zgody Prokuratora Generalnego.

3. Szef CBA może upoważnić swojego zastępcę do składania wniosków o zgodę niejawną ingerencję.

4. Techniczna realizacja niejawnej ingerencji dokonywana jest za pośrednictwem Szefa ABW.”;

17) w art. 22a w ust. 6 wyrazy „czynności operacyjno-rozpoznawczych” zastępuje się wyrazami „pracy operacyjnej”;

18) w art. 22b:

a) w ust. 3 i ust. 7 wyrazy „Prezesa Rady Ministrów” zastępuje się wyrazami „ministra właściwego do spraw wewnętrznych”,

b) ust. 8 otrzymuje brzmienie:

„8. Pełnomocnik przedstawia corocznie do dnia 31 marca ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych oraz Generalnemu Inspektorowi Ochrony Danych Osobowych, za pośrednictwem Szefa CBA, sprawozdanie za poprzedni rok kalendarzowy, w którym omawia stan ochrony danych osobowych w CBA oraz wszystkie przypadki naruszenia przepisów w tym zakresie.”;

19) art. 23 otrzymuje brzmienie:

„Art. 23. 1. Jeżeli jest to konieczne dla skutecznego zapobieżenia przestępstwom określonym w art. 2 ust. 1 pkt 1 lub ich wykrycia albo ustalenia sprawców i uzyskania dowodów, a także wykrycia i identyfikacji przedmiotów i innych korzyści majątkowych pochodzących z tych przestępstw albo ich równowartości CBA może korzystać z danych chronionych tajemnicą informacji finansowej na zasadach określonych w kodeksie pracy operacyjnej.

2. Dane, o których mowa w ust. 1, udostępnia się na podstawie postanowienia wydanego na pisemny wniosek Szefa CBA przez Sąd Okręgowy w Warszawie.”;

20) art. 24 otrzymuje brzmienie:

„Art. 24. Przy prowadzeniu pracy operacyjnej funkcjonariusze CBA mogą posługiwać się dokumentami legalizacyjnymi, na zasadach określonych w kodeksie pracy operacyjnej.”;

21) art. 25 otrzymuje brzmienie:

„Art. 25. CBA przy wykonywaniu swoich zadań może korzystać z pomocy osób niebędących funkcjonariuszami, na zasadach określonych w kodeksie pracy operacyjnej.”.

22) uchyla się art. 26;

23) w art. 28 wyrazy „operacyjno-rozpoznawczych” zastępuje się wyrazami „w ramach pracy operacyjnej”;

24) w art. 29:

- a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„Art. 29. 1. Szefowie: CBA, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Służby Kontrwywiadu Wojskowego oraz Komendant Główny Policji, Komendant Główny Straży Granicznej, Komendant Główny Żandarmerii Wojskowej i Szef Krajowej Administracji Skarbowej są obowiązani do współdziałania, w ramach swoich kompetencji, w zakresie zwalczania korupcji w instytucjach państwowych i samorządzie terytorialnym oraz życiu publicznym i gospodarczym.”,
- b) w ust. 2 wyrazy „operacyjno-rozpoznawczym” zastępuje się wyrazem „operacyjnym”;
- 25) w art. 33 w ust. 8, w art. 36 w ust. 3, w art. 50 w ust. 4, w art. 52 w ust. 3, w art. 54 w ust. 5, w art. 55 w ust. 2, w art. 57 w ust. 4, w art. 58 w ust. 4, w art. 60 w ust. 3, w art. 69 w ust. 3, w art. 72 w ust. 3 i ust. 6, w art. 80 w ust. 9, w art. 83, w art. 85 w ust. 5, w art. 87 w ust. 1, w art. 90, w art. 94 w ust. 2, w art. 95 w ust. 2 i w art. 140 użyte w różnych przypadkach wyrazy „Prezes Rady Ministrów” zastępuje się użytymi w różnych przypadkach wyrazami „Minister właściwy do spraw wewnętrznych”;
- 26) w art. 47 wyrazy „Rada Ministrów” zastępuje się wyrazami „Minister właściwy do spraw wewnętrznych”;
- 27) uchyla się art. 54a.

Art. 75. W ustawie z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz. U. z 2022 r. poz. 813, 835, 1079, 1301, 1488, 1713, 1730, 1933, 2015 oraz 2707) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 12d:
 - a) w ust. 1 w pkt 1 wyrazy „czynności operacyjno-rozpoznawczych” zastępuje się wyrazami „pracy operacyjnej”;
 - b) w ust. 2 w pkt 1 wyraz „operacyjno-rozpoznawczych” zastępuje się wyrazem „operacyjnych”;
- 2) w art. 94b:
 - a) pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) zadania wykonywane w ramach pracy operacyjnej, w tym finansowane z funduszu operacyjnego;”
 - b) w pkt 3 lit. b wyrazy „wykonywania czynności operacyjno-rozpoznawczych” zastępuje się wyrazami „prowadzenia pracy operacyjnej”;
 - c) w pkt 4 i pkt 5 wyrazy „czynności operacyjno-rozpoznawczych” zastępuje się wyrazami „pracy operacyjnej”;
- 3) w art. 98b:
 - a) pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) zadania wykonywane w ramach pracy operacyjnej, w tym finansowane z funduszu operacyjnego;”
 - b) w pkt 3 – pkt 6 oraz w pkt 9 wyrazy „wykonywania czynności operacyjno-rozpoznawczych” zastępuje się wyrazami „prowadzenia pracy operacyjnej”;
- 4) w art. 113:

- a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:
„2. Czynności, o których mowa w ust. 1, mogą być prowadzone w ramach pracy operacyjnej, na zasadach określonych w kodeksie pracy operacyjnej.”,
- b) w ust. 3 wyrazy „czynności operacyjno-rozpoznawcze” zastępuje się wyrazami „pracę operacyjną”;
- 5) art. 114 otrzymuje brzmienie:
„Art. 114. 1 W celu zapobiegania przestępstwom skarbowym lub przestępstwom, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 14–16, lub wykrywania tych przestępstw oraz wykonania zadań, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 16a, KAS może dokonywać ustaleń danych telekomunikacyjnych, pocztowych i internetowych, na zasadach określonych w kodeksie pracy operacyjnej.
2. Kontrolę nad uzyskiwaniem danych telekomunikacyjnych, danych pocztowych lub danych internetowych sprawuje sąd okręgowy właściwy dla siedziby organu KAS, któremu udostępniono te dane.”;
- 6) uchyla się art. 115 – art. 117;
- 7) art. 118 otrzymuje brzmienie:
„Art. 118. 1. Przy prowadzeniu pracy operacyjnej KAS w celu wykrycia, ustalenia sprawców oraz uzyskania i utrwalenia dowodów przestępstw:
- 1) skarbowych, jeżeli wartość przedmiotu czynu lub uszczuplenie należności publicznoprawnej przekracza w dniu popełnienia czynu zabronionego pięćdziesięciokrotną wysokość minimalnego wynagrodzenia za pracę;
 - 2) skarbowych, o których mowa w art. 107 § 1 Kodeksu karnego skarbowego;
 - 3) przeciwko obrotowi gospodarczemu, powodujących szkodę majątkową, jeżeli wysokość szkody przekracza w dniu popełnienia czynu zabronionego pięćdziesięciokrotną wysokość minimalnego wynagrodzenia za pracę;
 - 4) określonych w art. 270a § 1 i 2, art. 271a § 1 i 2 oraz art. 277a § 1 Kodeksu karnego;
 - 5) przeciwko mieniu, jeżeli wartość mienia przekracza w dacie popełnienia czynu zabronionego pięćdziesięciokrotną wysokość minimalnego wynagrodzenia za pracę;
 - 6) określonych w przepisach art. 258, art. 270, art. 271 lub art. 273 Kodeksu karnego, w związku z którymi nastąpiło uszczuplenie lub narażenie na uszczuplenie należności publicznoprawnej przekraczające pięćdziesięciokrotną wysokość minimalnego wynagrodzenia za pracę;
 - 7) określonych w art. 228–231 Kodeksu karnego, popełnionych przez osoby zatrudnione w jednostkach organizacyjnych KAS albo funkcjonariuszy, w związku z wykonywaniem czynności służbowych;
 - 8) określonych w art. 229 Kodeksu karnego, popełnionych przez osoby niezatrudnione w jednostkach organizacyjnych KAS albo niebędące funkcjonariuszami, w związku z wykonywaniem czynności służbowych przez osoby, o których mowa w pkt 6;
 - 9) ściganych na mocy umów międzynarodowych ratyfikowanych za uprzednią zgodą wyrażoną w ustawie, określonych w polskiej ustawie karnej,

- 10) określonych w pkt 1–9 lub art. 33 § 2 Kodeksu karnego skarbowego – w celu ujawnienia mienia zagrożonego przepadkiem
- może być stosowana kontrola operacyjna, na zasadach określonych w kodeksie pracy operacyjnej.
2. Kontrolę operacyjną w drodze postanowienia wraz z uzasadnieniem zarządza Sąd Okręgowy w Warszawie, na pisemny wniosek Szefa Krajowej Administracji Skarbowej, złożony po uzyskaniu pisemnej zgody Prokuratora Generalnego.”;
- 8) uchyla się art. 119;
- 9) art. 120 otrzymuje brzmienie:
- „Art. 120. 1. W sprawach o przestępstwa, o których mowa w art. 118 ust. 1, oraz przestępstw ściganych na podstawie ratyfikowanych umów międzynarodowych, może być stosowana przesyłka niejawnie nadzorowana, na zasadach określonych w kodeksie pracy operacyjnej.
2. Przesyłkę niejawnie nadzorowaną w drodze postanowienia wraz z uzasadnieniem zarządza sąd okręgowy, na pisemny wniosek Szefa Krajowej Administracji Skarbowej albo naczelnika urzędu celno-skarbowego, złożony po uzyskaniu pisemnej zgody odpowiednio Prokuratora Generalnego albo prokuratora okręgowego właściwego ze względu na siedzibę naczelnika urzędu celno-skarbowego.
3. Szef Krajowej Administracji Skarbowej może upoważnić swojego zastępcę do składania wniosków o zgodę na przesyłkę niejawnie nadzorowaną.”;
- 10) po art. 120 dodaje się art. 120a w brzmieniu:
- „Art. 120a. 1. W sprawach o przestępstwa określone w art. 118 ust. 1 praca operacyjna może polegać na niejawnej ingerencji, na zasadach określonych w kodeksie pracy operacyjnej.
2. Niejawną ingerencję w drodze postanowienia wraz z uzasadnieniem zarządza Sąd Okręgowy w Warszawie, na pisemny wniosek Szefa Krajowej Administracji Skarbowej, po uzyskaniu pisemnej zgody Prokuratora Generalnego.
3. Szef Krajowej Administracji Skarbowej może upoważnić swojego zastępcę do składania wniosków o zgodę na niejawną ingerencję.
4. Techniczna realizacja niejawnej ingerencji dokonywana jest za pośrednictwem Komendanta Głównego Policji.”;
- 11) uchyla się art. 122 i art. 123;
- 12) art. 124 otrzymuje brzmienie:
- „Art. 124. Informacje uzyskane w wyniku prowadzenia pracy operacyjnej udostępnia się organom, służbom i instytucjom uprawnionym do wykonywania pracy operacyjnej.”;
- 13) w art. 125 wyrazy „w toku czynności operacyjno-rozpoznawczych oraz dane, o których mowa w art. 114 ust. 1 i art. 115 ust. 1” zastępuje się wyrazami „w wyniku prowadzenia pracy operacyjnej”;
- 14) w art. 126 wyrazy „czynności operacyjno-rozpoznawczych” zastępuje się wyrazami „pracy operacyjnej”;

- 15) w art. 127 w ust. 4 wyrazy „czynności operacyjno-rozpoznawczych” zastępuje się wyrazami „pracy operacyjnej”;
 - 16) w art. 127a:
 - a) w ust. 7 wyrazy „czynności operacyjno-rozpoznawcze” zastępuje się wyrazami „pracę operacyjną”,
 - b) w ust. 9 wyrazy „podjętych czynności operacyjno-rozpoznawczych” zastępuje się wyrazami „pracy operacyjnej”;
 - 17) art. 128 otrzymuje brzmienie:

„Art. 128. KAS przy wykonywaniu swoich zadań może korzystać z pomocy osób niebędących funkcjonariuszami, na zasadach określonych w kodeksie pracy operacyjnej.”;
 - 18) art. 130 otrzymuje brzmienie:

„Art. 130. Koszty pracy operacyjnej KAS pokrywane są funduszu operacyjnego, na zasadach określonych w kodeksie pracy operacyjnej.”;
 - 19) art. 131 otrzymuje brzmienie:

„Art. 131. Przy prowadzeniu pracy operacyjnej funkcjonariusze KAS mogą posługiwać się dokumentami legalizacyjnymi, na zasadach określonych w kodeksie pracy operacyjnej.”;
 - 20) w art. 132 w ust. 2 wyrazy „czynności operacyjno-rozpoznawcze” zastępuje się wyrazami „pracę operacyjną”;
 - 21) w art. 160 w ust. 2 wyrazy „czynności operacyjno-rozpoznawcze” zastępuje się wyrazami „pracę operacyjną”;
 - 22) w art. 215 wyrazy „czynności operacyjno-rozpoznawcze” zastępuje się wyrazami „pracę operacyjną”.
- Art. 76.** W ustawie z dnia 8 grudnia 2017 r. o Służbie Ochrony Państwa (Dz. U. z 2023 r. poz. 66, z 2022 r. poz. 2600 i z 2023 r. poz. 240) wprowadza się następujące zmiany:
- 1) w art. 19 w ust. 1 w pkt 2 wyrazy „operacyjno-rozpoznawcze” zastępuje się wyrazami „w ramach pracy operacyjnej”;
 - 2) w art. 21 w pkt 8 wyrazy „czynności operacyjno-rozpoznawczych i administracyjno-porządkowych” zastępuje się wyrazami „pracy operacyjnej i czynności administracyjno-porządkowych”;
 - 3) w art. 41 w ust. 2 wyrazy „czynności operacyjno-rozpoznawczych” zastępuje się wyrazami „pracy operacyjnej”;
 - 4) art. 42 otrzymuje brzmienie:

„Art. 42. 1. Przy prowadzeniu pracy operacyjnej przez SOP w celu:

 - 1) rozpoznania i zapobiegania ściganych z oskarżenia publicznego umyślnych przestępstw określonych w art. 134, art. 135 § 1, art. 136 § 1, art. 148, art. 156 § 1 i 3, art. 157 § 1, art. 163 § 1 i 3, art. 164 § 1, art. 165 § 1 i 3, art. 166, art. 167, art. 173 § 1 i 3, art. 189, art. 223, art. 252 § 1–3, art. 258 oraz art. 280–282 Kodeksu karnego i skierowanych przeciwko osobom, o których mowa w art. 3 pkt 1 lit. a–d lub przeciwko bezpieczeństwu obiektów wymienionych w art. 3 pkt 1 lit. e;

- 2) rozpoznania, zapobiegania i wykrywania ściganych z oskarżenia publicznego, umyślnych przestępstw określonych w art. 228, art. 229, art. 231, art. 265 oraz art. 266 Kodeksu karnego, popełnionych przez funkcjonariuszy i pracowników SOP w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych
- może być stosowana kontrola operacyjna, na zasadach określonych w kodeksie pracy operacyjnej.
2. Kontrolę operacyjną w drodze postanowienia wraz z uzasadnieniem zarządza Sąd Okręgowy w Warszawie, na pisemny wniosek Komendanta SOP, złożony po uzyskaniu pisemnej zgody Prokuratora Generalnego.
3. Komendant SOP może upoważnić swojego zastępcę do składania wniosków o kontrolę operacyjną.
4. Techniczna realizacja czynności, o których mowa w ust. 1, dokonywana jest za pośrednictwem Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego.”;
- 5) po art. 42 dodaje się art. 42a w brzmieniu:
- „Art. 42a. 1. W sprawach o przestępstwa określone w art. 42 ust. 1 praca operacyjna może polegać na niejawnej ingerencji, na zasadach określonych w kodeksie pracy operacyjnej.
2. Niejawną ingerencję w drodze postanowienia wraz z uzasadnieniem zarządza Sąd Okręgowy w Warszawie, na pisemny wniosek Komendanta SOP, złożony po uzyskaniu pisemnej zgody Prokuratora Generalnego.
3. Komendant SOP może upoważnić swojego zastępcę do składania wniosków o zgodę na niejawną ingerencję.
4. Techniczna realizacja niejawnej ingerencji dokonywana jest za pośrednictwem Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego.”;
- 6) uchyla się art. 43 – art. 50, art. 51, art. 53 i art. 54;
- 7) art. 57 trzymuje brzmienie:
- „Art. 57. 1 W celu rozpoznania, zapobiegania i wykrywania przestępstw, o których mowa w art. 42 ust. 1, SOP może dokonywać ustaleń danych telekomunikacyjnych, pocztowych i internetowych, na zasadach określonych w kodeksie pracy operacyjnej.
2. Dane, o których mowa w ust. 1, które mają znaczenie dla postępowania karnego, Komendant SOP przekazuje prokuratorowi właściwemu miejscowo lub rzeczowo. Prokurator podejmuje decyzję o zakresie i sposobie wykorzystania przekazanych danych.”;
- 8) uchyla się art. 58 i art. 59;
- 9) art. 63 otrzymuje brzmienie:
- „Art. 63. Przy prowadzeniu pracy operacyjnej funkcjonariusze SOP mogą posługiwać się dokumentami legalizacyjnymi, na zasadach określonych w kodeksie pracy operacyjnej.”;
- 10) w art. 64 otrzymuje brzmienie:
- „Art. 64. SOP przy wykonywaniu swych zadań może korzystać z pomocy osób niebędących funkcjonariuszami, na zasadach określonych w kodeksie pracy operacyjnej.”;

11) art. 65 otrzymuje brzmienie:

„Art. 65. Koszty pracy operacyjnej SOP pokrywane są z funduszu operacyjnego, na zasadach określonych w kodeksie pracy operacyjnej.”;

12) skreśla się art. 66;

13) w art. 67 wyrazy „operacyjno-rozpoznawczych” zastępuje się wyrazami „w ramach pracy operacyjnej”.

Art. 77. W ustawie z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 742 i z 2022 r. poz. 655 i 1933) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 7 w ust. 1 w pkt 1 i pkt 2 wyrazy „czynności operacyjno-rozpoznawczych” zastępuje się wyrazami „pracy operacyjnej”;

2) art. 51 otrzymuje brzmienie:

„Art. 51. 1. Obowiązkowi akredytacji, o którym mowa w art. 48 ust. 1, nie podlegają systemy teleinformatyczne znajdujące się poza strefami ochronnymi oraz służące bezpośrednio do pozyskiwania i przekazywania w sposób niejawny informacji oraz utrwalania dowodów w trakcie prowadzenia pracy operacyjnej lub realizacji procesowych przez uprawnione do tego podmioty. Wyłączenie obowiązku akredytacji nie obejmuje interfejsów, o których mowa w art. 179 ust. 4a ustawy z dnia 16 lipca 2004 r. – Prawo telekomunikacyjne (Dz. U. Nr 171, poz. 1800, z późn. zm.), oraz systemów z nimi współpracujących.

2. Obowiązkowi akredytacji, o którym mowa w art. 48 ust. 1, oraz badań i oceny bezpieczeństwa w ramach procesów certyfikacji prowadzonych przez ABW albo SKW nie podlegają systemy teleinformatyczne, urządzenia lub narzędzia kryptograficzne wykorzystywane przez AW lub SWW do uzyskiwania lub przetwarzania informacji niejawnych podczas prowadzenia pracy operacyjnej poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej oraz wydzielone stanowiska służące wyłącznie do odbierania i przetwarzania tych informacji na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.”.

Art. 78. W ustawie z dnia 10 czerwca 2016 r. o działaniach antyterrorystycznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 2632) skreśla się art. 9.

Art. 79. W ustawie z dnia 21 czerwca 1996 r. o szczególnych formach sprawowania nadzoru przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 2073, 2448 z 2022 r. poz. 1488, 1933) wprowadza się następujące zmiany:

1) uchyla się art. 9;

2) w art. 11a w ust. 3 skreśla się pkt 7;

3) w art. 11f w ust. 2 skreśla się pkt 1;

4) w art. 11j skreśla się ust. 5 i 6;

5) w art. 11l skreśla się pkt 2;

6) uchyla się art. 11m, art. 11n, art. 11o, art. 11p, art. 11r, art. 11u, art. 11v, art. 11w, art. 11x, art. 11y oraz art. 11z.

Art. 80. W ustawie z dnia 9 kwietnia 2010 r. o Służbie Więziennej (Dz. U. z 2022 r. poz. 2470):

1) w art. 23c ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„Art. 23c. 1. Zadania, o których mowa w art. 23b, są realizowane przez IWSW w formie czynności administracyjno-porządkowych.”;

- 2) w art. 23d w ust. 1 skreśla się pkt 4;
- 3) uchyla się art. 23n,
- 4) w art. 23o w ust. 1 skreśla się pkt 2;
- 5) uchyla się art. 23p, art. 23q, art. 23r, art. 23s, art. 23t, art. 23v, art. 23w, art. 23x, art. 23y, art. 23z, art. 23za, art. 23zb, art. 23zc i art. 23zd.

Art. 81. W ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2022 r. poz. 1375, 1855, 2582, 2600):

- 1) w art. 98 § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. Nie wymaga uzasadnienia dopuszczenie dowodu, jak również uwzględnienie wniosku, któremu inna strona nie sprzeciwiła się, chyba że orzeczenie podlega zaskarżeniu lub przepis szczególny stanowi inaczej.”;

- 2) art. 168a otrzymuje brzmienie:

„Art. 168a. Niedopuszczalne jest przeprowadzenie i wykorzystanie dowodu uzyskanego do celów postępowania karnego za pomocą czynu zabronionego, o którym mowa w art. 1 § 1 Kodeksu karnego.”;

- 3) uchyla się art. 168b;

- 4) art. 237a otrzymuje brzmienie:

„Art. 237a. Jeżeli w wyniku kontroli uzyskano dowód popełnienia przestępstwa lub przestępstwa skarbowego, w stosunku do którego można zarządzić kontrolę, popełnionego przez osobę, wobec której kontrola była stosowana, innego niż objęte zarządzeniem kontroli, albo popełnionego przez inną osobę, niż objętą zarządzeniem kontroli, sąd na wniosek prokuratora podejmuje decyzję w przedmiocie wykorzystania tego dowodu w postępowaniu karnym.”.

Art. 82. W ustawie z dnia 28 stycznia 2016 r. Prawo o prokuraturze (Dz. U. z 2022 r. poz. 1247, 1259, 2582 oraz z 2023 r. poz. 240):

- 1) w art. 36 w § 4 wyrazy „czynnościami operacyjno-rozpoznawczymi” zastępuje się wyrazami „czynnościami wykonywanymi w ramach pracy operacyjnej”;
- 2) w art. 57 § 2 i § 3 otrzymują brzmienie:

„§ 2. Prokurator Generalny lub upoważniony przez niego prokurator sprawuje kontrolę nad czynnościami wykonywanymi w ramach pracy operacyjnej poprzez wgląd w materiały zgromadzone w toku kontroli operacyjnej, kontrolowanej prowokacji operacyjnej, przesyłki niejawnie nadzorowanej, pozorowanej działalności przestępczej, niejawnego ingerencji albo niejawnego przeszukania, w warunkach przewidzianych dla przekazywania, przechowywania i udostępniania informacji niejawnych.

§ 3. Prokurator Generalny lub upoważniony przez niego prokurator może zwrócić się o przeprowadzenie przez właściwe służby czynności w ramach pracy operacyjnej, na zasadach określonych w Kodeksie Pracy Operacyjnej, jeżeli pozostawałyby one w bezpośrednim związku z toczącym się postępowaniem przygotowawczym. Prokurator Generalny lub upoważniony przez niego prokurator może zapoznać się z materiałami zgromadzonymi w toku takich czynności.”;

3) po art. 72 dodaje się art. 72a w brzmieniu:

„Art. 72a. § 1. Prokurator okręgowy, wskazany we wniosku sejmowej Komisji do Spraw Służb Specjalnych i Pracy Operacyjnej, przeprowadza postępowanie sprawdzające w zakresie wskazanym przez Komisję w przypadku możliwości naruszenia przepisów prawa przy wykonywaniu pracy operacyjnej.

§ 2. Informację z przebiegu i efektów czynności przeprowadzonych w ramach postępowania sprawdzającego prokurator okręgowy przedkłada sejmowej Komisji do Spraw Służb Specjalnych i Pracy Operacyjnej oraz Prokuratorowi Generalnemu.”;

4) uchyla się art. 158b.

Art. 83. W ustawie z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 217):

1) w art. 16 w § 1 pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) kontroli pracy operacyjnej – do spraw związanych ze stosowaniem, na podstawie ustawy Kodeks pracy operacyjnej, przez Policję, Agencję Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Straż Graniczną, Centralne Biuro Antykorupcyjne, Służbę Ochrony Państwa i Krajową Administrację Skarbową, następujących metod pracy operacyjnej:

- a) ustaleń danych telekomunikacyjnych, pocztowych i internetowych,
- b) kontroli operacyjnej,
- c) kontrolowanej prowokacji operacyjnej,
- d) przesyłki niejawnie nadzorowanej,
- e) pozorowanej działalności przestępczej,
- f) niejawnej ingerencji,
- g) niejawnego przeszukania,
- h) ustaleń danych chronionych tajemnicą informacji finansowej.”;

2) uchyla się art. 115c.

Rozdział 12

Przepis końcowy

Art. 84. Ustawa wchodzi w życie po upływie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Pojęcie czynności operacyjno–rozpoznawczych nie jest nowym określeniem w polskim ustawodawstwie. Pojawia się w wielu ustawach w formie bezpośredniej lub w postaci opisu działań mieszczących się w tej kategorii czynności. Ustawy wskazują na służby państwowe uprawnione do prowadzenia tego rodzaju działalności, a w niektórych przypadkach także tryb realizacji tych czynności. Aktualnie do prowadzenia czynności operacyjno–rozpoznawczych uprawnionych jest aż dwanaście podmiotów: Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencja Wywiadu, Służba Kontrwywiadu Wojskowego, Służba Wywiadu Wojskowego, Policja, Straż

Graniczna, Centralne Biuro Antykorupcyjne, Żandarmeria Wojskowa, Służba Ochrony Państwa, Krajowa Administracja Skarbowa, Biuro Nadzoru Wewnętrznego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Inspektorat Wewnętrzny Służby Więziennej. Żaden z przepisów rangi ustawy, pomimo podejmowanych prób, nie reguluje kompleksowo problematyki czynności operacyjno-rozpoznawczych, a w szczególności ich rodzaju, sposobu i trybu prowadzenia.

Ponieważ czynności te w niektórych przypadkach głęboko ingerują w prawa i wolności człowieka i obywatela, należy przeprowadzić zmiany ustawowe mające na celu uporządkowanie tej istotnej z punktu widzenia konstytucyjnego dziedziny.

Niniejszy projekt powstał w oparciu o wypracowane przez ponad trzydzieści lat dobre praktyki w zakresie wykonywania czynności operacyjno-rozpoznawczych, a jednocześnie jest reakcją na występujące wątpliwości interpretacyjne odnoszące się do aktualnie obowiązujących przepisów lub wręcz rażące nieprawidłowości w ich stosowaniu.

Przydatność proponowanych regulacji powinna być rozpatrywana w kilku przenikających się, równoważnych aspektach, którymi są: realizacja na poziomie wykonawczym, nadzór służbowy, kontrola instytucjonalna i społeczna oraz gwarancje praw i wolności obywatelskich.

Ingerencję w prawa i wolności człowieka i obywatela umożliwiają tzw. klauzule ograniczające, czyli przepisy dopuszczające ingerencję państwa w wolności jednostki z uwagi na ochronę interesu ogólnospołecznego i ogólnopaństwowego. Konstytucja RP dopuściła w art. 31 ust. 3 możliwość ustawowego ograniczenia korzystania z wolności i praw „*gdy są konieczne w demokratycznym państwie dla jego bezpieczeństwa lub porządku publicznego, bądź dla ochrony środowiska, zdrowia i moralności publicznej, albo wolności i praw innych osób*”. Zapisy kodeksu pracy operacyjnej wyczerpują powyższe klauzule. Wzmocniono je dodatkowo rozszerzając katalog inwazyjnych metod pracy operacyjnej, na zastosowanie których wymagana będzie zgoda sądu. Ponadto wprowadzono wymóg współpracy szefów poszczególnych służb z Rzecznikiem Praw Obywatelskich, która odbywać się będzie z udziałem Komisji do Spraw Służb Specjalnych i Pracy Operacyjnej.

Opracowując założenia kodeksu przyjęto, iż kodyfikowanym zagadnieniem będzie praca operacyjna, a nie czynności operacyjno-rozpoznawcze. Praca jest pojęciem szerszym i bardziej uniwersalnym, odnoszącym się zarówno do czynności jak i wykonujących je podmiotów. Natomiast rodzaje czynności operacyjnych uznano za element wtórny, w tym np. ich rozpoznawczy charakter.

Dotychczas każda ze służb ewoluowała wypracowując charakterystyczne dla własnej formacji rozwiązania, w tym odnoszące się do kluczowych zagadnień takich jak: cele, zasady, środki, metody i formy oraz dokumentowanie pracy operacyjnej. Ujednolicenie nazewnictwa i definicji w tym obszarze wprowadza standaryzację, która ułatwi współpracę między służbami, ich koordynację oraz nadzór i kontrolę. Specyfika działalności poszczególnych służb będzie natomiast uwzględniona w aktach wykonawczych w postaci zarządzeń wydanych przez ich szefów na podstawie niniejszego kodeksu.

W odniesieniu do metod pracy operacyjnej uregulowano precyzyjnie zakres stosowania kontroli operacyjnej, eliminując z niego możliwość nieograniczonego stosowania oprogramowania inwigilującego typu „Pegasus”. Wprowadzono natomiast trzy nowe metody pracy operacyjnej, w postaci pozorowanej działalności przestępczej, niejawnego przeszukania i niejawnej ingerencji. To właśnie niejawna ingerencja, jako czynność jednorazowa, będzie m.in. dedykowana do zadań związanych z potrzebą niejawnego uzyskania dostępu do

telekomunikacyjnych urzędzeń końcowych oraz systemów informatycznych i teleinformatycznych, w celu uzyskania i utrwalenia zawartych w nich danych.

Wcześniej obowiązujące regulacje, wynikające z bliźniaczych zapisów ustaw o poszczególnych służbach, decyzję o stosowaniu bardzo inwazyjnej metody jaką jest prowokacja operacyjna, polegająca na zakupie kontrolowanym lub przyjęciu bądź wręczeniu korzyści majątkowej, pozostawiono woli prokuratora. Natomiast przesyłkę niejawnie nadzorowaną zarządzał sam organ służby, informując o tym fakcie prokuratora. Obecnie, celem wzmocnienia praw obywatelskich, obie te metody będzie zarządzał sąd.

Trzy wspomniane wyżej nowe metody pracy operacyjnej również będą wymagały zgody sądu, ale o ich zastosowanie będzie mógł wystąpić tylko szef służby. Pozorowana działalność przestępcza była dotychczas de facto stosowana w ramach operacji specjalnych. Uregulowanie tej materii na poziomie ustawowym z jednej strony wzmocni nadzór sądowy nad aktywnością służb, z drugiej zaś da poczucie prawnego bezpieczeństwa osób realizujących te czynności. Analogiczne argumenty przemawiają za niejawnym przeszukaniem, które nie jest novum w arsenale podmiotów wykonujących pracę operacyjną, szczególnie służb specjalnych zwalczających szpiegostwo i proliferację technologii podwójnego zastosowania. Ustawowe uregulowanie stosowania tych metod może przyczynić się również do podniesienia skuteczności zwalczania przez państwo najpoważniejszych przestępstw godzących w jego bezpieczeństwo.

Dotychczas każda kolejna służba uzyskując uprawnienia do wykonywania czynności operacyjno-rozpoznawczych otrzymywała w pakiecie możliwość stosowania wszystkich metod pracy operacyjnej, nawet jeżeli zakres jej działania tego nie wymagał. Sytuacja taka powodowała, że część służb posiadała martwe uprawnienia, szczególnie w odniesieniu do metod ofensywnych, które wymagają niezbędnych, nabieranych latami kwalifikacji, a jednocześnie generują znaczne koszty. Kodeks pracy operacyjnej racjonalizuje ten obszar. Poszczególne służby będą posiadały instrumentarium adekwatne do nałożonych na nie zadań. Niejawne przeszukanie będzie domeną jedynie służb specjalnych o profilu kontrwywiadowczym. Pozorowaną działalność przestępczą będą mogły stosować tylko trzy służby: Policja, ABW i SKW. Służby te staną się również centrami kompetencyjnymi w zakresie pozostałych inwazyjnych metod pracy operacyjnej. Przykładowo – niejawną ingerencję AW, CBA i SOP będą realizowały w aspekcie technicznym za pośrednictwem ABW, SWW i Żandarmeria Wojskowa za pośrednictwem SKW natomiast Straż Graniczna i KAS za pośrednictwem Policji.

Projektowany kodeks dostosowuje również system prawa do wymogów Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz przepisów Unii Europejskiej w zakresie informowania ex post osoby objętej kontrolą operacyjną o fakcie jej stosowania. Od reguły tej będą występowały dwa wyjątki.

Pierwszy będzie dotyczył aktywności służb specjalnych, odpowiedzialnych za bezpieczeństwo państwa, operujących przynajmniej częściowo w obszarze, w którym każda informacja o ich zainteresowaniu określonymi osobami może mieć katastrofalne skutki. Zatem w przypadku rozpoznania i zwalczania przez służby specjalne przestępstw przeciwko Rzeczypospolitej Polskiej, pokojowi, ludzkości i przestępstw wojennych oraz przestępstw w obszarze obrotu z zagranicą towarami, technologiami i usługami o znaczeniu strategicznym dla bezpieczeństwa państwa, a także dla utrzymania międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa, zasadą będzie zachowanie w tajemnicy faktu stosowania kontroli operacyjnej.

Drugi wyjątek nie będzie już dotyczył całkowitego odstąpienia od informowania ex post o fakcie stosowania kontroli operacyjnej, ale odroczenia terminu powiadomienia. W przypadkach, w których ujawnienie takich informacji może narazić na szwank ważny interes publiczny, można będzie, za zgodą sądu, zachować przez określony czas taką informację w tajemnicy przed osobą, wobec której czynności prowadzono.

Zaproponowano nowe rozwiązania porządkujące przestrzeń pracy operacyjnej oraz ograniczające pole potencjalnych nieprawidłowości. Zaliczyć do nich należy wprowadzenie kategoryzacji:

- służb posiadających uprawnienia operacyjne – na specjalne i policyjne,
- metod pracy operacyjnej, w zależności od ich inwazyjności w wolności obywatelskie,
- osób wykonujących pracę operacyjną.

Nowe regulacje przykładowo traktują Centralne Biuro Antykorupcyjne jako formację typowo policyjną, podległą ministrowi spraw wewnętrznych, ponieważ nie jest ono właściwe w sprawach wywiadowczych lub kontrwywiadowczych.

Najbardziej inwazyjne metody pracy operacyjnej, wymagające zgody sądu lub prokuratora, będzie można stosować w ramach tylko jednej formy pracy operacyjnej – śledztwa operacyjnego.

Osoby wykonujące pracę operacyjną będą musiały posiadać licencje przyznawane, pod określonymi warunkami, przez szefów poszczególnych służb.

Aby ograniczyć wykorzystanie służb do działań nieformalnych przyjęto zasadę, iż nie można gromadzić informacji i materiałów poza przyjętymi formami (teczkami) pracy operacyjnej, natomiast każda czynność musi być dokumentowana i przedkładana przełożonemu do zapoznania, nawet jeżeli nie wymaga zatwierdzenia.

W odniesieniu do form pracy operacyjnej ograniczono ich ilość do praktycznego minimum, wprowadzając w miejsce kilku rodzajów spraw – typu: sprawdzenie, rozpoznanie, rozpracowanie – jedną procedurę w postaci śledztwa operacyjnego. Odniesienie do terminologii procesowej wynika z potrzeby podkreślenia wzajemnego przenikania się czynności o charakterze procesowym i operacyjnym, w tym faktu, iż postępowanie przygotowawcze jest często efektem pracy operacyjnej lub jest wspierane taką pracą.

Przyjmując założenie, że praca operacyjna nie może być prowadzona sama dla siebie, a jedynie w ściśle określonym celu, to takim celem będzie w większości przypadków rozpoznanie, zapobieganie i wykrywanie przestępstw. Stąd też zapis mówiący o tym, że po wszczęciu postępowania przygotowawczego wobec osoby objętej kontrolą operacyjną, po upływie zarządzonego okresu jej stosowania, przedłużenie czynności kontrolnych odbywa się już w trybie art. 237 § 1 Kodeksu postępowania karnego. Natomiast służby prowadzące pracę operacyjną z chwilą uzyskania wiadomości o wszczęciu postępowania karnego wobec osoby lub w sprawie, w której ją prowadzono zobowiązane są niezwłocznie powiadomić o tym fakcie organ procesowy.

W projekcie uwzględniono również specyfikę działania służb specjalnych, a w szczególności o charakterze wywiadowczym, które swojej aktywności nie muszą być nakierowane na proces wykrywczy, podkreślając również ich informacyjny charakter.

Doprecyzowano regulacje związane z dokumentami, które uniemożliwiają ustalenie danych identyfikujących funkcjonariuszy oraz środków, którymi się posługują w czasie wykonywania czynności operacyjnych, czyli dokumentami legalizacyjnymi. Za legalizację

w całości będzie odpowiadać jedna służba – Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego, w tym za wytwarzanie dokumentów na potrzeby policji w ramach programu ochrony świadka koronnego. Zlikwidowano wykorzystywane przez część służb pojęcie maskowania, wywodzące się z rosyjskiej „maskirowki”, wprowadzając funkcjonujące od lat w polskich służbach specjalnych pojęcie legendowanie. Oba pojęcia zdefiniowano jako odrębne metody pracy operacyjnej – legalizację oraz legendowanie.

W odniesieniu do terminologii w ujęciu historycznym, zrezygnowano z powielanych i źle kojarzonych z czasami PRL pojęć typu tajna współpraca i informator. Uznano osoby niejawnie udzielające pomocy za pełnoprawnych uczestników pracy operacyjnej, którzy podlegają szczególnej ochronie przez organy państwa, zarówno w aspekcie materialnym, jak i moralnym.

Uwzględniając specyfikę funduszu operacyjnego, do którego nie stosuje się przepisów o finansach publicznych, rachunkowości i zamówieniach publicznych, wprowadzono obowiązek bieżącego ewidencjonowania wydatków ponoszonych w ramach śledztwa operacyjnego. Pozwoli to m.in. na obiektywną ocenę zasadności zakupu i utrzymywania przez poszczególne służby urządzeń technicznych, systemów teleinformatycznych i oprogramowania oraz stosowania najbardziej kosztownych metod pracy operacyjnej.

Zadania realizowane w formie czynności operacyjnych mają bezdyskusyjnie olbrzymie znaczenie w zapobieganiu i wykrywaniu przestępstw. Umożliwiają one ujawnianie, utrwalanie i dokumentowanie indywidualnych zachowań przestępczych. Wielokrotnie dostarczają niepodważalnych dowodów świadczących o przestępczej działalności sprawcy. Z uwagi na charakter prowadzonych czynności, polegających na niejawnym stosowaniu technik specjalnych, metod wprowadzających w błąd lub wykorzystujących błąd, a także będących wprost kontrolowaną prowokacją, zawarto w kodeksie przepis zakazujący wykonywania funkcjonariuszom lub osobom współdziałającym czynności, których skutkiem może być popełnienie przestępstwa. Jest to z gruntu prawa przepis ewidentny. Jednak w toku realizacji dynamicznych zadań nie wszystkie sytuacje są do przewidzenia i w związku z tym możliwe jest nieplanowe jego przekroczenie. Takiej sytuacji dotyczy przepis wyłączający odpowiedzialność karną funkcjonariusza w granicach ryzyka operacyjnego.

W kodeksie przewidziano również kontratyp dotyczący osoby współdziałającej lub uczestniczącej z funkcjonariuszem w prowadzeniu czynności operacyjnych. Osoba taka nie popełnia przestępstwa, dopuszczając się czynu zabronionego w trakcie realizacji zadania lub zleconych czynności nie mających na celu popełnienie przestępstwa, gdy w rzeczywistości swym działaniem mogła zapobiec innym groźnym przestępstwom. Przepis ten sankcjonuje trudną do rozwiązania sytuację, w której osoba udzielająca pomocy funkcjonariuszowi, w trakcie realizacji innego zadania, wejdzie np. w posiadanie przedmiotu, którego posiadanie jest zabronione i dostarczy go funkcjonariuszowi. Według dotychczas obowiązujących przepisów osobę taką należy ukarać za nielegalnie posiadanie tego przedmiotu. W rzeczywistości osoba udzielająca pomocy funkcjonariuszowi, działając w dobrej wierze, odzyskując np. broń palną lub materiały wybuchowe, nie dopuszcza do późniejszego, przestępczego ich wykorzystania.

Kodeks wprowadza karalność za nieuprawnione wykonywanie czynności operacyjnych oraz za niedopełnienie obowiązków lub przekroczenie uprawnień przy ich prowadzeniu. Dodatkowo wprowadzono przepis mówiący o odpowiedzialności karnej za podawanie nieprawdy lub zatajanie prawdy w trakcie składania wyjaśnień przed organami odpowiedzialnymi za kontrolę zasadności i zgodności z prawem prowadzenia pracy operacyjnej, w tym przed Komisją do Spraw Służb Specjalnych i Pracy Operacyjnej.

Doprecyzowano przepisy związane z prowadzoną przez ABW centralną ewidencją zainteresowań operacyjnych służb specjalnych w zakresie obszarów tematycznych, które ona obejmuje. Podkreślono przy tym, że regulacja dotyczy wszystkich służb wykonujących pracę operacyjną. Wcześniejszy zapis mówiący podmiotowo o służbach specjalnych i przedmiotowo o bezpieczeństwie państwa powodował wątpliwości interpretacyjne, co skutkowało brakiem sprawdzeń w tej ewidencji przez służby policyjne oraz CBA. Rozszerzono również obowiązek dokonywania sprawdzeń w ewidencjach operacyjnych przed podjęciem przez służby czynności dochodzeniowo-śledczych lub kontrolnych. Zapis ten wzmocni element koordynacji pracy służb i podniesie jej efektywność. Wprowadzono w tym zakresie sankcje. Pomijanie czynności sprawdzieniowych będzie skutkowało postępowaniem dyscyplinarnym, a odstąpienie od czynności koordynacyjnych będzie groziło odpowiedzialnością karną.

W obszarze nadzoru i kontroli zmodyfikowano również nazewnictwo, a co za tym idzie zakres prac wyspecjalizowanych w tym zakresie gremiów sejmowych i rządowych. Według nowych regulacji będą się one zajmowały nie tylko służbami specjalnymi ale także wszystkimi podmiotami wykonującymi pracę operacyjną.

Sejmowa Komisja do Spraw Służb Specjalnych i Pracy Operacyjnej, raz do roku, za pośrednictwem Prezesa Rady Ministrów, będzie otrzymywała od szefów poszczególnych służb sprawozdania ze stosowania najbardziej inwazyjnych metod pracy operacyjnej ze wskazaniem zasadności, efektywności i poniesionych kosztów.

Uwzględniając aktualną sytuację geopolityczną oraz doświadczenia służb specjalnych Ukrainy, w kodeksie wprowadzono zapis o możliwości stosowania go w trybie uproszczonym w momencie wprowadzenia stanu wojny wynikającego ze zbrojnej napaści na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Zmodyfikowano również część przepisów w obowiązujących ustawach. Zmiany mają na celu uporządkowanie sfery pracy operacyjnej w zakresie przedmiotowym i podmiotowym.

W ustawie z dnia 9 czerwca 2006 r. o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym uchylono zapisy upoważniające tą służbę do zwalczania działalności godzącej w interesy ekonomiczne państwa. CBA będzie formacją wyspecjalizowaną w zwalczaniu korupcji – do czego została powołana, natomiast o bezpieczeństwo ekonomiczne, w zależności od profilu przestępstw, będą dbały KAS, Policja i ABW.

W ustawie z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych przywrócono pierwotne brzmienie art. 51, którego zapisy były modyfikowane ustawą o obronie Ojczyzny z dnia 11 marca 2022 r. w art. 749. W sferze cywilnej wprowadzono wówczas możliwość stosowania na terenie kraju inwazyjnych systemów do inwigilacji bez wymaganej akredytacji. Dotychczas z takiej możliwości mogły skorzystać tylko służby wywiadowcze i to poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej. Natomiast w sferze wojskowości wprowadzono pojęcie rozwiązania informatycznego, którego karkołomna definicja również umożliwiała ominięcie wymogu akredytacji systemów teleinformatycznych stosowanych do zadań bojowych.

W ustawie z dnia 10 czerwca 2016 r. o działaniach antyterrorystycznych uchylono możliwość stosowania kontroli operacyjnej bez zgody sądu wobec osoby niebędącej obywatelem Rzeczypospolitej Polskiej. Uznano, iż nawet w sytuacjach wyjątkowych należy stosować obowiązujące regulacje, które przewidują przecież możliwość stosowania inwazyjnych metod pracy operacyjnej w trybie niecierpiącym zwłoki, ze zgodą sądu *ex post*. Formuła taka była wielokrotnie stosowana przez służby i to z wymiernymi efektami.

W ustawie z dnia 21 czerwca 1996 r. o szczególnych formach sprawowania nadzoru przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych uchylono zapisy umożliwiające bezpośrednie

prowadzenie pracy operacyjnej przez Biuro Nadzoru Wewnętrznego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji. Uznano, że tylko wyodrębnione służby mogą posiadać takie uprawnienia – tym bardziej, że Inspektor Nadzoru Wewnętrznego mógł samodzielnie stosować najbardziej inwazyjne metody pracy operacyjnej. Rozwiązanie takie dublowało uprawnienia jednostek organizacyjnych odpowiedzialnych za bezpieczeństwo wewnętrzne w poszczególnych służbach, stanowiących tzw. „policję w policji”. To niedawno wprowadzone rozwiązanie stanowiło już niejako kolejny poziom zabezpieczenia – całkowicie zbyteczny. Pozostawiono natomiast Inspektorowi Nadzoru Wewnętrznego prerogatywę dostępu do materiałów operacyjnych służb podległych ministrowi spraw wewnętrznych oraz zlecenia im czynności operacyjnych. Na marginesie należy stwierdzić, że Biuro Nadzoru Wewnętrznego de facto stanowiło kolejny podmiot z pełnymi uprawnieniami operacyjnymi, włącznie z funduszem operacyjnym i możliwością stosowania dokumentów legalizacyjnych. W takim zakresie słowo „nadzór” było mocno niedoszacowane.

W ustawie z dnia 9 kwietnia 2010 r. o Służbie Więziennej uchylono przekazane w ostatnim czasie uprawnienia do wykonywania pracy operacyjnej przez Inspektorat Wewnętrznego Służby Więziennej.

W ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego uchylono art. 168b dający możliwość podejmowania przez prokuratora decyzji odnośnie zgody następczej na wykorzystanie materiałów z kontroli operacyjnej. Decyzje w tym przedmiocie, na podstawie zapisów kodeksu pracy operacyjnej, będzie podejmował sąd, który zarządził kontrolę operacyjną. Analogiczna sytuacja będzie występowała przy stosowaniu procesowej kontroli rozmów telefonicznych – zgodnie ze zmienionym brzmieniem art. 237a zgodę następczą na wniosek prokuratora będzie wyrażał sąd i tylko w sprawach przestępstw, w których kontrola może być stosowana. Poprzez te zmiany uzyskano jednolitość i symetrię regulacji odnoszących się do pracy procesowej i operacyjnej.

W kodeksie postępowania karnego zawarto także zapis korespondujący z wprowadzonym w kodeksie pracy operacyjnej wymogiem sporządzania przez sąd uzasadnienia do postanowienia o zarządzeniu inwazyjnych metod pracy operacyjnej. Dotychczas wymóg sporządzenia uzasadnienia dotyczył tylko przypadków niewyrażenia zgody. Rozszerzenie brzmienia art. 98 § 3 taką możliwość obecnie już stwarza.

Przywrócono również pierwotne brzmienie art. 168a, które zabrania wykorzystania dowodów uzyskanych w wyniku przestępstwa. Przepis ten bezpośrednio odnosi się do zasad prowadzenia pracy operacyjnej, w znacznej mierze polegającej na gromadzeniu dowodów w celu rozpoznawania i wykrywania przestępstw. Należało wyeliminować źródło patologii jakim jest m.in. nielegalne pozyskiwanie informacji z wykorzystaniem systemów inwigilujących typu „Pegasus”.

W ustawie z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych wprowadzono zapisy umożliwiające tworzenie wydziałów kontroli pracy operacyjnej. Dotychczas w sądach okręgowych funkcjonowały wydziały kontroli danych telekomunikacyjnych, pocztowych i internetowych. Rozszerzono zakres ich działania na wszystkie inwazyjne metody pracy operacyjnej.

Zarówno w ustawie o ustroju sądów powszechnych jak i w ustawie o prokuraturze uchylono przepisy pozwalające na wykorzystanie w postępowaniach dyscyplinarnych wobec sędziów i prokuratorów (odpowiednio art. 115c i 158b) dowodów uzyskanych w wyniku najbardziej godzących w prawa i wolności obywatelskie metod w postaci kontroli operacyjnej i podsłuchu procesowego, zarezerwowanych do zwalczania najpoważniejszych przestępstw.

Projektowany kodeks nie będzie miał wpływu na rynek pracy, konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki oraz na sytuację i rozwój regionalny.

Kodeks nie spowoduje żadnych skutków dla budżetu państwa.

Projekt kodeksu nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.

WYKAZ

aktów wykonawczych do Kodeksu pracy operacyjnej

Lp.	Artykuł	Rodzaj	Treść
1	9 § 4	Zarządzenia szefów służb	Przyznawanie licencji na wykonywanie pracy operacyjnej: 1) szczegółowa tematyka szkolenia; 2) program szkolenia uwzględniający w odpowiednich proporcjach jego podział na zajęcia teoretyczne oraz praktyczne; 3) czas trwania szkolenia; 4) wzory licencji.
2	11	Zarządzenia szefów służb	Szczegółowy tryb organizacji i wykorzystywania środków obiektowych, o których mowa w art. 10 pkt 5, a także przechowywania dokumentów dotyczących ich funkcjonowania, z zachowaniem przepisów o ochronie informacji niejawnych.
3	12 § 2	Zarządzenia szefów służb	Szczegółowe zasady tworzenia funduszu operacyjnego i gospodarowania tym funduszem, z zachowaniem przepisów o ochronie informacji niejawnych.
4	17 § 10	Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów	Przyznawanie odszkodowań osobom udzielającym pomocy służbom wykonującym pracę operacyjną, które w związku z tym faktem utraciły życie, poniosły uszczerbek na zdrowiu albo szkody w mieniu oraz przypadku publicznego ujawnienia faktu niejawnego współdziałania osoby przez organ państwa lub jego funkcjonariusza: 1) wysokość odszkodowania z tytułu uszczerbku na zdrowiu oraz z tytułu utraty uwzględniając

			<p>średnią wysokość odszkodowań z tego tytułu przyznanych przez organy państwa w latach 2010–2020 ze środków budżetu państwa;</p> <p>2) tryb postępowania szefa służby w sprawach o odszkodowanie, uwzględniając konieczność sprawnego ich rozpatrywania.</p>
5	21 § 4	Zarządzenia szefów służb	Sposób prowadzenia i dokumentowania operacji specjalnych.
6	22 § 35	Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów	<p>1) Sposób dokumentowania kontroli operacyjnej;</p> <p>2) sposób przekazywania wniosków służb w sprawie prowadzenia kontroli operacyjnej oraz zarządzeń sądów w tym zakresie;</p> <p>3) sposób przechowywania, przekazywania oraz przetwarzania i niszczenia materiałów uzyskanych podczas stosowania tej kontroli;</p> <p>4) wzory rejestrów, wniosków i zarządzeń stosowanych w zakresie kontroli operacyjnej.</p>
7	23 § 20	Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów	<p>1) Sposób przeprowadzania i dokumentowania kontrolowanej prowokacji operacyjnej;</p> <p>2) sposób przekazywania wniosków służb w sprawie prowadzenia czynności oraz zarządzeń sądów w tym zakresie;</p> <p>3) sposób przekazywania, przetwarzania i niszczenia materiałów uzyskanych podczas stosowania tych czynności;</p> <p>4) wzory rejestrów, wniosków i zarządzeń stosowanych w zakresie kontrolowanej prowokacji operacyjnej.</p>
8	24 § 8	Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów	<p>1) Sposób przeprowadzania i dokumentowania przesyłki niejawnie nadzorowanej;</p> <p>2) wzory stosowanych druków i rejestrów.</p>
9	25 § 14	Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów	<p>1) Sposób prowadzenia i dokumentowania pozorowanej działalności przestępczej;</p> <p>2) sposób przekazywania wniosków służb w sprawie pozorowanej działalności przestępczej oraz zarządzeń sądów w tym zakresie;</p> <p>3) wzory stosowanych druków i rejestrów.</p>
10	26 § 16	Rozporządzenie	1) Sposób dokumentowania niejawnej ingerencji;

		Prezesa Rady Ministrów	<ol style="list-style-type: none"> 2) Sposób przekazywania wniosków służb w sprawie niejawnej ingerencji oraz zarządzeń sądów w tym zakresie; 3) sposób przechowywania, przekazywania oraz przetwarzania i niszczenia materiałów uzyskanych podczas niejawnej ingerencji; 4) wzory stosowanych druków i rejestrów.
11	27 § 16	Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów	<ol style="list-style-type: none"> 1) Sposób dokumentowania niejawnego przeszukania; 2) sposób przekazywania wniosków służb w sprawie prowadzenia niejawnego przeszukania oraz zarządzeń sądów w tym zakresie; 3) sposób przechowywania, przekazywania oraz przetwarzania i niszczenia materiałów uzyskanych podczas niejawnego przeszukania; 4) wzory rejestrów, wniosków i zarządzeń stosowanych w zakresie niejawnego przeszukania.
12	28 § 16	Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów	<ol style="list-style-type: none"> 1) Sposób przetwarzania danych i informacji chronionych tajemnicą informacji finansowej w zbiorach danych; 2) rodzaje jednostek organizacyjnych służb uprawnionych do korzystania ze zbiorów danych; 3) wzory dokumentów stosowanych przy przetwarzaniu danych.
13	34	Zarządzenia szefów służb	Zakres stosowania poszczególnych form pracy operacyjnej, uwzględniający specyfikę służby.
14	39	Zarządzenia szefów służb	Szczegółowy sposób sporządzania dokumentów operacyjnych i tryb ich obiegu w podległych służbach oraz wzory dokumentów operacyjnych, z zachowaniem przepisów o ochronie informacji niejawnych.
15	45 § 4	Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów	<ol style="list-style-type: none"> 1) Zakres, warunki i tryb przekazywania służbom prowadzącym pracę operacyjną danych osobowych przez organy, służby i instytucje państwowe 2) wzór upoważnienia do wystąpienia o dane.

16	46	Zarządzenia szefów służb	1) Szczegółowy sposób i tryb wykonywania pracy operacyjnej; 2) szczegółowy tryb obiegu informacji związanych z wykonywaną pracą operacyjną, w tym informacji niejawnych.
17	47 § 3	Zarządzenie szefów służb	Zasady prowadzenia ewidencji, w tym sposób i tryb dokonywania w nich rejestracji i sprawdzeń.
18	51	Zarządzenie Prezesa Rady Ministrów	1) Sposób współdziałania służb specjalnych z Szefem ABW w zakresie prowadzenia ewidencji, o której mowa w art. 48 ust. 2, z uwzględnieniem wymogów dotyczących ochrony informacji niejawnych; 2) sposób i tryb sprawdzeń, o których mowa w art. 48 § 3 i art. 49, w tym sposób współdziałania uprawnionych służb w tym zakresie.
19	53 § 5	Zarządzenie Prezesa Rady Ministrów	Sposób współdziałania właściwych organów, służb i instytucji państwowych z Szefem ABW przy prowadzeniu centralnego rejestru dokumentów legalizacyjnych, z uwzględnieniem wymogów dotyczących ochrony informacji niejawnych.
20	53 § 6	Zarządzenia szefów służb	Szczegółowy tryb wydawania i przechowywania dokumentów legalizacyjnych oraz posługiwania się nimi, z uwzględnieniem wymogów dotyczących ochrony informacji niejawnych.
21	53 § 7	Zarządzenie Szefa ABW	Sposób prowadzenia centralnego rejestru dokumentów legalizacyjnych z zachowaniem wymogów dotyczących ochrony informacji niejawnych.
22	54 § 2	Zarządzenie Prezesa Rady Ministrów	Zakres i tryb współdziałania oraz szczegółowy rozdział kompetencji pomiędzy poszczególne służby, uwzględniając ich właściwość.
23	60 § 2	Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów	Wzór oraz zasady sporządzania sprawozdania szefa uprawnionej służby do Sejmowej Komisji do Spraw Służb Specjalnych i Pracy Operacyjnej, ze stosowania metod pracy operacyjnej wymienionych w art. 14 pkt 19-24.